

**Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání žáků
s lehkým mentálním postižením**

**Speciální základní škola Augustina Bartoše, Úpice
Nábřeží pplk. A. Bunzla 660
542 32 Úpice**

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání žáků zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

**Jelikož škola vzdělává žáky s mentálním postižením, je ŠVP upraven podle RVP ZV,
přílohy pro LMP**

1. Identifikační údaje

- **Název školského vzdělávacího programu:**
Spolu to dokážeme, č.j. 107/2007
- **Předkladatel:**
 - Název školy:**
Speciální základní škola Augustina Bartoše, Nábřeží pplk. A. Bunzla 660
 - Adresa školy:**
Nábřeží pplk. A. Bunzla 660, 542 32 Úpice
 - Adresa odloučeného pracoviště:**
Manželů Burdychových 302, 549 41 Červený Kostelec
 - Ředitelka školy:**
Mgr. Jana Kulhánková
 - Zástupce ředitele školy:**
Mgr. Irena Kopecká – pracoviště Úpice
Mgr. Marcela Nejmanová – pracoviště Červený Kostelec
 - Kontakty:**
telefon: 499 881 436, 491 462 310
736 409 463, 724 163 777
e-mail: zvs.kulhankova@centrum.cz
web školy: www.spzsabartose.cz
 - IČO:** 70 84 11 44
 - IZO:** 102 590 257
 - REDIZO:** 600 024 628
- **Zřizovatel školy:**
 - Název zřizovatele:**
Královéhradecký kraj
 - Adresa zřizovatele:**
Pivovarské nám. 1245, 500 03 Hradec Králové
 - Kontakty:**
telefon: 495 817 111

Platnost dokumentu:

Od 1. 9. 2007

.....
ředitelka školy, Mgr. Jana Kulhánková

razítko školy

2. Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

Speciální základní škola, Úpice zahrnuje ZŠ praktickou a ZŠ speciální.

Základní škola praktická poskytuje vzdělání žákům se zdravotním postižením, lehčím mentálním postižením.

Pracoviště: Úpice, Nábřeží pplk. A. Bunzla 660

Červený Kostelec, Manželů Burdychových 302

Kapacita celkem: 87 žáků

Základní škola speciální poskytuje vzdělání žáků se středně těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami, žáků se zdravotním znevýhodněním.

Pracoviště: Úpice, Nábřeží pplk. A. Bunzla 660, kapacita 12 žáků

Červený Kostelec, Manželů Burdychových 302

Kapacita celkem: 35 žáků

Školní družina

Pracoviště: Úpice, Nábřeží pplk. A. Bunzla 660, kapacita 10 žáků

Červený Kostelec, Manželů Burdychových 302, kapacita 30 žáků

Kapacita celkem: 40 žáků

Zájmové kroužky:

- Keramika
- Ruční práce
- Zdravotní
- Vaření
- Hra na flétnu
- Přírodovědný

Pracoviště: Úpice, Nábřeží pplk. A. Bunzla 660, 542 32 Úpice

Červený Kostelec, Manželů Burdychových 302

2.2 Základní údaje

Jsme základní škola samostatně zřízená pro žáky se zdravotním postižením. Škola směřuje k naplnění kompetencí stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením a Rámcovým vzdělávacím programem pro základní školu speciální. Při tvorbě ŠVP jsme vycházeli z nutnosti přizpůsobit výuku současným podmínkám a požadavkům, přičemž jsme respektovali určitá omezení našich žáků. Program navazuje na dlouhodobě pozitivní vnímání jejich individuálních možností a schopností. Snažíme se o zdůrazňování kladů a dosažených výsledků a výkonů žáků a tím o účinnou motivaci.

Škola se nachází ve středu našeho malého města v blízkosti řeky Úpy na trase mezi okresními městy Trutnov – Náchod. Ke škole patří nevelký pozemek se skleníkem, který je využíván zejména pro účely pracovních činností žáků v rámci pěstiteckých prací a slouží také jako odpočinkový prostor pro žáky školní družiny.

Budova školy byla do konce roku 2005 majetkem města, poté byla odkoupena zřizovatelem školy – Královéhradeckým krajem a dána do správy ředitele školy. Jedná se o budovu asi 60 let starou, která dříve sloužila jako nemocniční pojišťovna. Od roku 1956

dosud slouží školským účelům. Je potřeba zmodernizovat vnitřní prostory školy – suterén, půdní prostory – což je závislé na získaných finančních prostředcích od zřizovatele.

Budova druhého pracoviště je umístěna poblíž středu města Červený Kostelec. Škola se do této budovy přestěhovala v roce 2000. Do roku 2000 bylo v této budově SOU krejčovské. Učiliště na základě státní dotace mělo možnost postavit zcela novou budovu. V průběhu hlavních prázdnin v roce 2000 byla škola přestěhována a upravena podle potřeb pro výuku našich dětí.

V nové budově jsme získali 8 učeben, dílnu a žákovskou kuchyňku, výdejnu jídel s prostornou jídelnou. Jediným nedostatkem byla skutečnost, že nám chyběl kvalitní a dostupný školní pozemek. V současné době jedná vedení školy o pronájmu pozemku firmy Albi Červený Kostelec, který je poblíž budovy.

2.3 Velikost školy

Ve škole vzdělává v průměru 110 žáků, kapacita je 118 žáků. Škola je úplná s 1. - 9. ročníkem ZŠ praktické a s 1. a 2. stupněm ZŠ speciální. Počty žáků ve všech dvanácti třídách (čtyři třídy Úpice, osm tříd Červený Kostelec) se pohybují od 6 do 14 žáků. Třídy mají 2 – 3 oddělení s různými ročníky.

Výchovně vzdělávací činnost zajišťuje speciální pedagog, popř. 2 pedagogové, z nichž jeden se individuálně věnuje méně samostatným dětem jako asistent pedagoga. V případě potřeby ve třídách působí osobní asistenti, kteří plně spolupracují s pedagogem.

Žáci jsou vzděláváni speciálními pedagogickými postupy a metodami (např. metoda globálního čtení, sociální čtení, splývavé čtení, strukturované učení aj.).

V případě, že žák není schopen ze zdravotních důvodů plnit každodenní docházku, škola zajišťuje výuku v domácím prostředí. Tento způsob plnění školní docházky má pozitivní dopad na žáka.

Přílehlá zahrada u budovy školy v Úpici slouží nejen jako pracovní pozemek pro účely pracovního vyučování, ale také k relaxaci a v teplých dnech i k výuce. Škola v Červeném Kostelci má pro tyto účely menší dvorek s lavičkami. Po vyučování mohou žáci navštěvovat zájmové kroužky (keramika, sportovní, vaření, hra na flétnu, přírodovědný a rukodělné činnosti) a školní družinu.

2.4 Vybavení školy

Pracoviště Úpice:

Pět kmenových učeben, tři odborné učebny – dílna pro práci se dřevem, kovem, plastem; kuchyňka; keramická dílna; jedna učebna PC; školní družina.

Třídy jsou vybaveny speciálním nábytkem pro jednotlivé žáky (dle konkrétního postižení) přizpůsobené jejich potřebám. Samozřejmostí jsou speciální pomůcky (speciální učebnice, pracovní sešity), počítač se speciálním velkoplošnými tlačítky (místo klasické myši), výukové programy zaměřené na vzdělání žáků se středně těžkou mentální retardací apod..

K rozvoji estetického citění a procvičování hmatu slouží návštěvy keramické dílny. Žáci též pravidelně navštěvují cvičnou kuchyňku, kde se učí zvládat jednoduché pokrmy a práce v domácnosti (úklid, obsluha spotřebičů, žehlení..).

Žáci, kteří jsou zařazeni ve 2. a 3. zdravotní skupině pravidelně navštěvují zdravotní tělesnou výchovu. Škola je vybavena overbaly a dalším speciálním náčiním a náradím (balanční stezka, masážní míčky, masážní polštář, aj.).

Pro výuku využíváme řadu speciálních pomůcek, zejména ve třídách ZŠ speciální. V obou těchto třídách jsou počítače pro zkvalitnění výuky – ve velké míře se při vyučování používají vhodné výukové programy určené právě pro postižené žáky. V jedné této třídě jsou u počítače speciální tlačítka určená pro práci žáků se spastickými obtížemi. Bezbariérovost je prozatím vyřešena nájezdním vstupem do budovy, ale v budoucnu – zejména pro potřeby imobilních žáků chceme realizovat venkovní výtah.

Ve všech třídách mají žáci k dispozici výškově nastavitelný nábytek – většinou jednomístné lavice a židle, v menší míře nastavitelné dvoumístné lavice. Škola nemá vlastní tělocvičnu, pro potřeby výuky Tv využívá tělocvičnu při ZŠ bratří Čapků a hřiště při ZŠ Lány. Jelikož nemáme k dispozici školní jídelnu, žáci i učitelky se stravují ve školní jídelně ZŠ Lány.

Pracoviště Červený Kostelec:

Budova má 8 klasických tříd, 3 oddělení ŠD, ta jsou součástí učeben, počítačovou učebnu, relaxační místnost – snoozelen terapii, žákovskou kuchyňku, dílnu. Škola je vybavena převážně novým výškově stavitelným žakovským nábytkem. Od 1. března 2007 je škola vybavena osobním výtahem pro přepravu dětí a žáků s tělesným postižením. Ve druhém traktu budovy je plošina opět pro přepravu žáků tělesně postižených, takže škola je plně bezbariérová. Škola nemá vlastní tělocvičnu. Žáci využívají k hodinám Tv místní sokolovnu.

2.5 Pedagogický sbor

Je složen z 28 pedagogů – z toho 1 ředitelka (kvalifikovaná), 14 učitelek (osm plně kvalifikovaných, jedna dokončuje studium spec.pedagogiky, pět učitelek s neúplnou kvalifikací), 4 vychovatelky (kvalifikované), 9 pedagogických asistentek, z nichž některé pracují na část úvazku jako osobní asistentky.

Ve škole pracuje výchovná poradkyně, metodička sociálně patologických jevů, Koordinátora ICT, koordinátorka ekologické a environmentální výchovy. Úzce spolupracujeme s SPC pro mentálně postižené (+ pro děti s autismem) a s SPC pro tělesně a zrakově postižené.

Všechny pedagogické pracovnice se snaží vytvářet v našem kolektivu přátelskou atmosféru s dobrými vztahy k žákům a přirozenou cestou vlastního příkladu pak vedou i děti k vytváření si dobrých vztahů i mezi sebou navzájem. Žáci jsou nenásilnou formou tak vedeni k vzájemné úctě, toleranci, ochotě si pomáhat, spolupracovat. Tím se zároveň snažíme předcházet agresivnímu chování a šikaně.

2.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Škola je již řadu let zapojena do projektu M.R.K.E.V., Tereza a spolupracuje s Ekologickým střediskem SEVER v Horním Maršově, díky nimž škola realizuje spoustu zajímavých akcí, soutěží, besed z oblasti environmentální výchovy. Škola také získává průběžně řadu materiálů a textů, které využívá jak pro výuku, tak pro mimoškolní činnost. Koordinátorka EVVO se pravidelně účastní krajských konferencí KAPRADÍ, jejichž náplní jsou praktické dílny. Spolupráce s KRNAPEm Vrchlabí umožňuje našim žákům účastnit se každoročně týdenního turisticko-ekologického pobytu na Rýchorské boudě, který je kromě turistiky po Krkonoších zaměřen na environmentální výchovu. KRNAPE též pořádá pro žáky naší školy různé besedy a výukové programy.

Snažíme se výuku obohatit o rozličné formy a metody, mezi které patří například i canisterapie. Ta má zásadní význam pro děti s mentálním a tělesným postižením a pro děti s autismem. Celkově podněcuje verbální i neverbální komunikaci, rozvíjí jemnou i hrubou motoriku, napomáhá při rozvoji sociálního citění. Pes podněcuje děti ke hře a k pohybu. Je výborným prostředkem pro relaxaci a rehabilitaci.

Ve spolupráci s MS ČČK realizujeme dlouhodobý projekt „Pomáhejme si!“, který je zaměřen na praktickou stránku první pomoci a je určen pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami z Královéhradeckého kraje. Díky finanční podpoře z dotačních programů PRK Královéhradeckého kraje organizuje škola nejen okresní kola soutěže „Mladý zdravotník ČČK“, ale od roku 2003 pořádáme i kola krajská. Se členkami MS ČČK Úpice zajišťujeme také metodické vedení učitelek zdravotní výchovy ze škol v Královéhradeckém kraji.

V roce 2004 jsme zahájili dlouhodobý projekt „Pojďme spolu tvořit“, který byl zaměřen na odstraňování bariér v komunikaci mezi žáky škol základních a speciálních. Nástrojem k dosažení cíle byla společná pravidelná setkávání se v pracovní dílně školy, kde žáci nad společnou prací (keramika, výroba svíček, mýdel, malování na hedvábí, malování na zeď.....) navazovali či prohlubovali kamarádské vztahy a blíže se poznávali. Mezinárodní spolupráce prozatím nebyla v naší škole realizována.

2.7 Charakteristika žáků

Ve škole se vzdělávají žáci se zdravotním postižením – s mentálním, tělesným i souběžně postižení s více vadami. Naši školu navštěvují žáci z Úpice, Červeného Kostelce, Náchoda, Hronova, Police nad Metují a z dalších přilehlých obcí. Běžné je i přijímání žáků během školního roku a to hlavně z důvodů přistěhování se. Mezi žáky se projevuje velká diferenciací v jejich možnostech a schopnostech při osvojování si teoretického učiva i při získávání praktických návyků a dovedností.

2.8 Vřazování žáků

Žáci jsou přijímáni na žádost rodičů a na základě poradenského zařízení (SPC x PPP) a doporučení lékaře. Je možné přijímat žáky i na diagnostický pobyt v délce trvání 2 – 6 měsíců. Žáci s předem jasně stanovenou diagnózou odpovídající zařazení do daného typu školy se přijímají bez diagnostického pobytu.

V případě potřeby jsou vypracovávány ve spolupráci s SPC individuální vzdělávací plány nebo plány osobního rozvoje žáka.

Koexistence ZŠ praktické a ZŠ speciální v rámci jednoho zařízení umožňuje jejich vzájemnou prostupnost – možnost případného přecházení z jednoho typu školy do druhého, možnost společné výuky, společné absolvování různých akcí i mimoškolních aktivit, případně i integraci žáků ZŠ speciální ve třídách ZŠ praktické a naopak.

2.9 Spolupráce školy a její aktivity

Spolupráce s rodiči – rodiče se mohou informovat o dění ve škole kdykoli telefonicky, při předem sjednaných návštěvách, v rámci konzultačních hodin a zejména při pravidelných schůzkách, které probíhají 3 – 4x ročně. Veškeré informace o dění ve škole a o akcích pořádaných školou jsou vyvěšeny na webových stránkách školy www.spzsabartose.cz, které jsou pravidelně aktualizovány a doplňovány. Pro rodiče vycházejících žáků pořádá výchovná poradkyně mimořádné schůzky, které jsou zaměřeny na volbu povolání s nabídkou vzdělávacích oborů. Střední odborná učiliště a praktická škola s naší školou již dlouhou dobu dobře spolupracují, jejich pedagogové přijíždějí za našimi žáky a jejich rodiči, aby svoji školu prezentovali a ve většině případů zorganizují i návštěvu pro žáky a jejich rodiče u nich ve škole.

Rodiče žáků ZŠ speciální hovoří s třídními učitelkami v podstatě denně při předávání dětí a mohou tak konzultovat či řešit případné problémy a vzájemně si podávat informace. S dotazy a podněty se mohou kdykoli obracet také na vedení školy. Rodiče jsou zváni i na různé akce, které škola pořádá – besídky, výlety, soutěže, výstavy apod.

Ve škole je ustanovena Rada školy, ve které mají rodiče jednoho voleného zástupce. Přesto je pro školu našeho typu jistým specifickým nezájem a nespolečnost některých rodičů. Ti jsou pak opakovaně v případě potřeby zváni do školy na individuální schůzky, kterých se v nutných

případech zúčastní i sociální pracovníce z odboru sociálně správních věcí. Rodiče se tu společnými silami snažíme motivovat k odpovědnějšímu přístupu ke vzdělávání vlastního dítěte a k pozitivnímu vztahu ke vzdělávacím a dalším institucím.

Další spolupráce – škola je zapojena do ekologického projektu M.R.K.E.V., Tereza, spolupracujeme s ekologickým centrem Severka, každoročně pořádáme týdenní pobyt našich žáků na Rýchorské boudě v Krkonoších, který je zaměřen zejména na ekologii a turistiku. Dále pravidelně spolupracujeme s Ústavem zdraví, který pro naše žáky koná besedy, soutěže, výukové programy.

Účastníme se také výukových programů pořádaných známou úpickou hvězdárnou, které jsou pro svoji atraktivitu dětmi oblíbené.

Jako škola organizujeme pravidelná setkávání se s žáky ostatních základních škol v regionu při tvořivé práci v dílně – s keramickou hlínou, pedigem, při tvorbě svíček, mýdel, malování na hedvábí a při mnoha dalších netradičních činnostech.

Ve spolupráci s ČČK již několik let organizujeme krajské kolo (8 let) soutěže „Mladý zdravotník ČČK“ pro žáky speciálních škol.

Škola se snaží připravovat i vhodnou náplň pro volnočasové aktivity dětí v odpoledních hodinách po vyučování – zapojením žáků do různých kroužků: výtvarného, keramického, přírodovědného, zdravotního či rukodělného.

Škola využívá možnosti zapojit se do projektů vyhlášených Královéhradeckým krajem a získat tak finanční prostředky na další aktivity: vybavení keramické dílny hrnčířským kruhem, keramickou pecí, materiálem, nábytkem; zrealizování areálu ekologické výchovy na pozemku školy; vybavení speciálními výukovými programy na PC, počítači pro potřeby vzdělávání handicapovaných žáků; získávání potřebných finančních prostředků na organizování okresního a krajského kola zdravotních soutěží.

Vypsání projektů bylo zatím vždy podpořeno.

2.10 Nejblíže cíle rozvoje školy

Rekonstrukce a dispoziční úpravy v budově školy (izolace proti spodní vodě + odstranění mokrých zdí a podlah, šatny pro žáky, keramická dílna, pracovní dílna v suterénu). Rozšíření počítačové sítě, inovace informační technologie (nové výkonnější počítače, interaktivní tabule a interaktivní učebnice, digitální výukové materiály, vizualizéry – využití finančních prostředků OPVK - projekt Peníze z EU do škol). Po rekonstrukci suterénu tu chceme zřídit větší učebnu keramické dílny a plánujeme zde též zbudovat fotokomoru pro žáky, kteří by chtěli navštěvovat foto kroužek.

Rozvíjení všech součástí školy – diferencované vyučování, splývavé čtení v I. období. Rozvoj spolupráce s rodiči, zvýšení účasti rodičů na akcích pořádaných školou.

Dobrá a účinná spolupráce s Radou školy.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Motivační název školního vzdělávacího programu „**Spolu to dokážeme**“ navozuje zaměření školy na rozvíjení osobnosti žáků s mentálním postižením a společné úsilí pedagogů a žáků při překonávání bariér v praktickém životě.

Zohledňujeme rozdílnost rozumových schopností žáků i odlišnost prostředí, ze kterého k nám žáci přicházejí (přímo z rodiny, z mateřské školy, ze speciální mateřské školy, při neúspěchu z běžné základní školy).

V 1. – 3. ročníku, tj. v 1. období prvního stupně, se zaměřujeme na důkladné poznání osobnosti žáka, pomáháme mu při adaptaci, vytváříme kladný vztah ke školnímu prostředí a snažíme se o zachycení a rozvoj každého drobného pokroku v rozvoji jeho osobnosti. Upevňujeme u žáků základní hygienické návyky a vytváříme návyky sociální, vedeme žáky ke schopnosti komunikovat s okolím a srozumitelně se vyjadřovat. **Ve 2. období prvního stupně, tj. ve 4. – 5. ročníku**, si žáci upevňují nový osvojený styl práce a jsou vedeni k získávání sebedůvěry při práci ve škole.

Na druhém stupni se zaměřujeme na rozvoj žáků v oblasti poznávací, sociální, emocionální i volní. Rozvíjíme u žáků pracovní dovednosti, motorické a tvořivé schopnosti, vedeme je k pozitivnímu vztahu k práci. Učí se pracovat samostatně i v týmu. Žáci jsou vedeni k profesní orientaci podle svých schopností a zájmů tak, aby se dobře integrovali ve společnosti. Pomocí prvků činnostního učení ukazujeme žákům, jak získané vědomosti uplatní v praktickém životě.

Ve škole pracují kvalifikovaní speciální pedagogové, kteří úzce spolupracují s odborníky z SPC mentálně a tělesně postižení. **Speciálně pedagogickou péči zajišťujeme všem žákům se zdravotním postižením, zdravotně znevýhodněným a sociálně znevýhodněným.** Vzdělávací potřeby těchto žáků jsou garantovány plněním individuálních vzdělávacích plánů, které sestavuje třídní učitelka ve spolupráci s konzultantkou SPC (speciální pedagogové) na základě psychologického vyšetření žáka odborným pracovištěm. Žákům, kteří z důvodu svého zdravotního handicapu potřebují individuálního asistenta, škola tyto asistenty zajišťuje a dohlíží na jejich spolupráci s třídním učitelem i dalšími vyučujícími.

Poskytujeme žákům **individuální logopedickou péči** na základě odborné depistáže v rámci řečové výchovy.

Novinkou ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je **zařazení předmětu cizí jazyk** od 6. ročníku. Žákům se dostává základů cizího jazyka. Vyučující se zaměřují na konverzaci a odstranění zábran při komunikaci v cizí řeči. Žákům se zlepšuje jejich postavení při přestupu na střední školu a nabídkách na trhu práce.

Vedeme žáky k využívání **informačních a komunikačních technologií**, učíme je základům práce s osobním počítačem tak, aby si osvojili obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni.

Učitelé vyhledávají žáky s hudebním, výtvarným, pohybovým i jiným nadáním a pomáhají jim rozvíjet jejich zájem v rámci diferencovaných úkolů nebo v zájmových kroužcích. V podchycení zájmu žáků o určitou oblast a v rozvíjení jejich přirozeného talentu vidíme možnost, jak posílit žákovo sebevědomí a jak orientovat jeho snažení pozitivním směrem.

Za podpory speciálně pedagogických metod navozujeme takové učební situace, ve kterých může žák zažít úspěch a radost z pochvaly.

Tím se škola stává místem, kde žáci nejen získávají kvalitní vzdělávací péči, ale kde cítí přátelské prostředí, nebojí se případných neúspěchů a dostává se jim vědomostí, dovedností a návyků, které plně využijí v praktickém životě.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Smyslem a cílem vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je jejich vybavení souborem klíčových kompetencí. Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý, škola vytvoří základ pro celoživotní učení žáka a pro jeho úspěšnou orientaci v každodenním praktickém životě. Vytváření klíčových kompetencí respektuje individuální zvláštnosti, schopnosti a možnosti žáků.

Strategie naplňování jednotlivých klíčových kompetencí v naší škole:

1. Kompetence k učení

tj. umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- žákům předkládáme, jak pracovat s učebnicemi a pracovními sešity
- ke zpestření probíraného učiva pracují s rozličnými učebními pomůckami
- jsou vedeni k sebehodnocení, tím poznávají vlastní pokroky a umí najít chyby, kterých se dopustili
- žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání informací, které využijí v běžném životě
- žákům předkládáme ustálené postupy při osvojování učiva, častým opakováním upevňujeme získané vědomosti i dovednosti
- nacvičují čtení s porozuměním, pracovat s textem, samostatně ho reprodukovat, poznat podstatné sdělení v textu
- podchycením i drobných pokroků motivujeme žáky k učení, oceňujeme každý úspěch a prezentujeme žákům význam vzdělávání
- podporujeme účast žáků na různých soutěžích a oceňujeme reprezentaci školy

2. Kompetence k řešení problémů

tj. podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- vedeme žáky k řešení problémových úloh z praktického života, žáci z více předložených řešení vybírají to nejoptimálnější
- přiměřeně věku jsou žákům předkládány logické úlohy formou soutěží nebo zajímavých úkolů
- učitelé vedou žáky k práci s různými zdroji informací, žáci se učí informace hledat, třídit, využívat
- žáky vedeme k rozpoznání problémové situace, zodpovědnému přistupování k jejímu řešení, zdůvodňování výběru svého řešení dané situace
- žáci se učí přijímat důsledky svých rozhodnutí, zhodnotit výsledek řešení problému
- podporujeme v žácích schopnost popsat problém, umět se svěřit a požádat o radu, dobrou radou se řídit
 - vedeme žáky k tomu, aby uměli rozpoznat vážnou situaci v reálném životě – ohrožení života, zdraví apod. a věděli, jak přivolat pomoc, popř. sami pomohli
 - posilujeme v žácích víru ve vlastní schopnosti, učíme je nevzdávat se při nezdaru

3. Kompetence komunikativní

tj. vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- žákům nabízíme jak se srozumitelně vyjadřovat, komunikovat se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými
- učitelé navozují učební situace, ve kterých se žák učí vést dialog, argumentovat, obhájit si své stanovisko

- vedeme žáky k chápání obsahu sdělení, naslouchání názoru jiných a přiměřenému reagování
- mluvní pohotovost žáků nacvičujeme formou didaktických her, prolíná všemi předměty
- kromě ústní komunikace se žáci učí písemnému projevu, zaměřujeme se na praktická cvičení – například vyplňování dotazníků, složenek, formulářů, sestavení životopisu apod.
- žáci se podílejí na používání informací o životě školy v hodinách informatiky
- žákům předkládáme práci s různými zdroji informací (tištěnými, elektronickými), žáci mohou využívat školní žákovskou knihovnu
- škola podporuje tvořivé komunikativní dovednosti žáků tradičními akcemi školy – recitačními soutěžemi, vystupování žáků v programu tříd na besídkách
- podporujeme komunikaci s jinými školami, např. při neformálních setkáních na sportovních, dopravních, zdravotních aj. soutěžích, dále při organizování pracovních setkání se žáky běžných základních škol z regionu
- žáky posilujeme ve využívání získaných komunikativních dovedností, k vytváření interpersonálních vztahů

4. *Kompetence sociální a personální*

tj. rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

- žáci jsou vedeni ke spolupráci ve skupině při řešení daného úkolu
- žáci se podílejí na vytváření pravidel práce v týmu, poznávají, že svými pracovními činnostmi ovlivňují kvalitu společné práce
- při týmové práci se učí diskutovat s ostatními, obhajovat svůj názor, ale i respektovat názory druhých
- žáci získávají návod jak pomáhat spolužákům při učení
- získávají povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
- jsou podporováni v navazování vztahů, poznávají, co dobré vztahy posiluje a co je narušuje
- žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, učíme je odmítat rizikové a nevhodné chování, uvědomovat si jeho důsledky
- posilujeme sebeovládání žáků, jejich vnímavost k potřebám zdravotně handicapovaných spolužáků
- vedeme žáky přiměřeně jejich věku uvědomovat si nebezpečí možného psychického a fyzického zneužívání jejich osoby, budujeme v nich důvěru, aby se v případě ohrožení dovedli svěřit
- dáváme návod jak jednat v situaci ohrožení svého psychického či fyzického zdraví, na koho se obrátit o odbornou pomoc
- usilujeme o to, aby žáci uměli překonávat stresové situace a naučili se organizovat si svůj denní režim podle zásad zdravého životního stylu
- ve škole jim zajišťujeme takové činnosti, které jim přinášejí radost, uspokojení a pozitivní zážitky – tím podporujeme jejich psychický vývoj žádoucím směrem

5. *Kompetence občanské*

tj. připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti

- v třídních kolektivech se žáci podílejí na vytváření pravidel, která budou dodržovat
- žáci jsou podporováni v respektování domluvených pravidel soužití ve třídě, chápání důsledků porušení pravidel, pod vedením pedagoga pracují na svém osobnostním růstu
- seznamujeme žáky s Chartou práv dítěte, žáci se učí rozlišovat svá práva a své povinnosti
- dozvídají se o základních právech a povinnostech občanů
- s žáky jsou aktuálně rozebírány situace z denního života, se kterými se seznamují prostřednictvím médií nebo se kterými mají osobní zkušenost

- s žáky jsou nacvičovány formou didaktických her a dramatizace simulované situace při styku s úřady tak, aby neměli zábrany v komunikaci s úřady, dovedli srozumitelně sdělit a prosadit své požadavky
- škola vede žáky k chápání významu zdravého životního stylu a přijímání plné zodpovědnosti za svoje chování, zdraví a život
- žáky podporujeme v ochraně životního prostředí, učíme je jak pečovat o své okolí, jak třídit odpady
- formou soutěží a tématicky zaměřených akcí (Den Země) budujeme v žácích kladný vztah k přírodě
- žáci poznávají nebezpečí rasismu a xenofobie, jsou vedeni k respektování národnostní a kulturní odlišnosti, k toleranci minoritní skupiny ve společnosti

6. Kompetence pracovní

tj. pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

- vytváříme pozitivní vztah k manuálním činnostem, formou soutěží zručnosti jednotlivců i tříd si žáci zpětnovazebně ověřují úroveň svých pracovních dovedností
- žáci posuzují výsledek své práce, tj. učí se objektivnímu sebehodnocení
- žáci jsou vedeni k práci podle daného pracovního postupu, návodu, náčrtu, orientují se v jednoduché technické dokumentaci
- cvičíme žáky v pracovní výdrž, koncentraci na pracovní výkon a jeho dokončení
- žáci vstřebávají zásady bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny práce
- při kolektivní práci rozvíjejí komunikační schopnosti
- během hodin pracovního vyučování exkurzí do závodů získávají představu o pracovních činnostech běžných profesí
- na základě získaných znalostí a zkušeností si žáci vytvářejí představu o svém budoucím pracovním uplatnění, dovedou posoudit nejen svůj zájem o daný obor, ale i své reálné možnosti

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Ve škole pracují kvalifikovaní speciální pedagogové. Pro vzdělávání žáků škola zajišťuje speciální materiálně technické vybavení a asistenty pedagoga, v případě nutnosti také osobní asistenci. Samozřejmostí je i snížený počet žáků ve třídách a individuální vzdělávací plány vycházející z potřeb a možností každého jednotlivého žáka.

Žáci mohou své dovednosti rozvíjet v zájmových kroužcích pořádaných školou.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je podporováno nákupem speciálních didaktických pomůcek i celkovým rozvojem vybavenosti školy.

Škola úzce spolupracuje s podpůrnými institucemi, jako je PPP a SPC.

3.4. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou realizována 3 formami:

- začleněním obsahu tématických okruhů průřezového tématu do vyučovacího předmětu
- v rámci projektových dnů ve školním roce; každé pololetí vyhlásí ředitel školy 1 – 2 projektové dny zaměřené na 1 zvolené průřezové téma
- průřezová témata formou mezipředmětových vztahů, přesahů a vazeb (uvedeno u jednotlivých předmětů)

4. Učební plán I. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem předměty	Celkem za oblast	Z toho DČD	RUP
			1.	2.	3.	4.	5.				
Jazyk a jazyková komunikace	Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	6	6+1	7	7	7	34	37	1	33
		Anglický jazyk	-	-	1	1	1	3		0	9
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	25	25	0	20
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační	Informatika	-	-	-	0+1	1	2	2	1	1
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	-	-	6	14	0	12
		Vlastivěda	-	-	-	1+1	1+1	4		2	
		Přírodověda	-	-	-	2	2	4		0	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	10	0	12
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5		0	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	15	15	2	10
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní vyučování	1+2	1+2	1+2	1+2	1+2	15	15	10	5
Celkem povinná časová dotace			21	22	23	26	26	118	118		
Z toho disponibilní časová dotace			3	4	2	4	3			16	
DČD - disponibilní časová dotace		minimálně	18	18	22	22	22				
PT - průřezové téma		maximálně	22	22	26	26	26				

4. Učební plán II. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník				Celkem předměty	Celkem za oblast	Z toho DČD
			6.	7.	8.	9.			
Jazyk a jazyková komunikace	Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	5 + 1	5 + 1	5	4 + 1	22	26	3
	Cizí jazyk	Anglický x německý jazyk	1	1	1	1	4		0
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	5	5	5	5	20	22	0
		Rýsování			0 + 1	0 + 1	2		2
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	1	4	4	0
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	1 + 1	1	1 + 1	1	6	12	2
	Výchova k občanství	Občanská výchova	1	1	1	1	4		0
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	0 + 1	1	1	1	4	16	1
	Chemie	Chemie	-	-	-	1	1		0
	Přírodopis	Přírodopis	1 + 1	1 + 1	2	1	7		2
	Zeměpis	Zeměpis	1	1 + 1	1	1 + 1	6		2
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4	8	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	1	4		0
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví			1	1	2	14	0
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	3	3	3	3	12		0
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní vyučování	5	5	5	5	20	20	0
Celkem povinná časová dotace			30	30	31	31	122	122	
Z toho disponibilní časová dotace			4	3	2	3			12

DČD - disponibilní časová dotace

PT - průřezové téma

Tématické okruhy PT – začlenění PT do jednotlivých předmětů a ročníků

	I. stupeň					II. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Osobnostní a sociální výchova	Sociální rozvoj Prvouka (+ Vv, Čj)								Osobnostní a morální rozvoj Pracovní vyučování (+ Čj, Ov)
Výchova demokratického občana			Občanská společnost a škola Prvouka (+ Vv, Čj)			Občan, společnost a stát, politický život, demokracie Zeměpis (+ Čj, D)			
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech					Objevujeme Evropu a svět Vlastivěda			Jsme Evropané, svět nás zajímá Zeměpis (+ Inf)	
Multikulturní výchova		Lidské vztahy, kulturní rozdíly Prvouka (+ Čj, Vv)					Lidské vztahy, etnický původ Dějepis (+ Z, Ov)		
Environmentální výchova			Základní podmínky života Pracovní vyučování			Vztah člověka k prostředí Přírodopis (+Ov)			
Mediální výchova				Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Informatika					Tvorba školní prezentace Český jazyk (+ Inf)

4. 1. Poznámky k učebnímu plánu

1. **Český jazyk** má 3 specifické složky: Komunikační a slohová výchova (na 1. stupni má v sobě tato složka samostatnou část Psaní), Jazyková výchova a Literární výchova. O časové dotaci jednotlivých složek rozhoduje vyučující. V části Komunikační a slohová výchova na 1. stupni je kladen důraz na správnou výslovnost, dýchání při čtení a komunikaci, rozvoj slovní zásoby.
2. **Cizí jazyk (AJ pracoviště Úpice, NJ Červený Kostelec)** je povinný od 6. ročníku.
3. Předmět **Informatika** probíhá v moderně vybavené počítačové učebně.
4. V rámci předmětu **Výtvarná výchova** probíhá výuka i v keramické dílně.
5. V **Tělesné výchově** v 6. – 9. ročníku je počítáno s diferenciací podle pohlaví. Výuka probíhá v tělovýchovných zařízeních jiné ZŠ a mimo budovu školy (hřiště, stadion).
V rámci Tělesné výchovy probíhá rehabilitace a nápravná cvičení.
Zdravotní tělesná výchova je nabízena žákům podle potřeby.
6. Předmět **Pracovní vyučování** probíhá zpravidla v oddělených skupinách chlapců a dívek, skupina ale může být i smíšená. K dispozici je školní dílna, cvičná kuchyně, šicí stroje a pozemek školy.

5. Učební osnovy

I. Řazení vyučovacích předmětů a použité zkratky:

- 5.1. Český jazyk – Čj
- 5.2. Anglický jazyk – Aj – Úpice Německý jazyk – Nj – Červený Kostelec
- 5.3. Matematika – M
- 5.4. Rýsování – R
- 5.5. Informatika – Inf
- 5.6. Prvouka – Prv
- 5.7. Vlastivěda – Vl
- 5.8. Přírodověda – Př
- 5.9. Dějepis - D
- 5.10. Občanská výchova - Ov
- 5.11. Fyzika - F
- 5.12. Chemie – Ch
- 5.13. Přírodopis – P
- 5.14. Zeměpis – Z
- 5.15. Hudební výchova – Hv
- 5.16. Výtvarná výchova – Vv
- 5.17. Výchova ke zdraví – VZ
- 5.18. Tělesná výchova – Tv
- 5.19. Pracovní vyučování – Pv

II. Použité zkratky u názvů průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova – OSV
Výchova demokratického občana – VDO
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – VMEGS
Multikulturní výchova – MkV
Environmentální výchova – EV
Mediální výchova – MeV

5. 1. Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Český jazyk

Vyučovací předmět patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vyučovací předmět je realizován v 1. – 9. ročníku.

V 1. a 2. ročníku má časovou dotaci 7 hodin týdně. Ve 3. až 5. ročníku má časovou dotaci 8 hodin týdně. V 6. a 7. ročníku má časovou dotaci 6 hodin týdně, v 8. a 9. ročníku má časovou dotaci 5 hodin týdně (vždy použita 1 hodina z disponibilní časové dotace, kromě 8. ročníku.).

Výuka probíhá z větší části ve třídě v budově školy, z menší části mimo školní budovu na návštěvách divadelních představení a exkurzích do knihoven, dle možnosti i v jazykové a počítačové učebně.

Vyučovací předmět Český jazyk v sobě propojuje témata vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a je rozdělen do tří specifických složek:

- **Komunikační a slohová výchova, která má na prvním stupni samostatnou část Psaní**

- **Jazyková výchova**

- **Literární výchova**

Cílem vyučovacího předmětu je rozvíjet u žáků řečové schopnosti, myšlení, emocionální a estetické vnímání. Předmět vede žáky k srozumitelnému vyjadřování se ústní i písemnou formou spisovného jazyka. Směřuje k tomu, aby žáci byli schopni se porozumět v běžných komunikačních situacích. Rozvíjí u žáků pozitivní vztah k mateřskému jazyku. Vyučovací předmět vede žáky k osvojení a rozvíjení správné techniky čtení a psaní, k vytváření čtenářských dovedností a čtení s porozuměním, k získávání základních literárních poznatků důležitých pro pochopení čteného textu, k zájmu o literaturu, k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu v běžných situacích.

Součástí předmětu jsou průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Výchova demokratického občana a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel nabízí žákům práci s učebnicemi, pracovními sešity a vhodnými učebními pomůckami, vede žáky k sebehodnocení. Vyučující směřuje žáky ke čtení s porozuměním, k práci s textem a vede je k reprodukování textu a sdělení podstatného (**kompetence k učení**). Učitel podporuje u žáků schopnost ústní formulace problému a žádosti o radu (**kompetence k řešení problému**). Vyučující vede žáky ke srozumitelnému vyjadřování, ke komunikaci se spolužáky a ostatními dospělými. Učitel vede žáky k chápání obsahu sdělení a naslouchání, k mluvní pohotovosti a učí je písemnému projevu. Učitel podporuje tvořivé komunikativní dovednosti žáků na společenských akcích školy (**kompetence komunikativní**). Učitel rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat ve skupině při řešení daného úkolu, diskutovat s ostatními, obhajovat svůj názor, ale i respektovat názory druhých (**kompetence sociální a personální**). Za podpory učitele si žáci vytvářejí vnitřní řád třídy a pravidla, která budou dodržovat (**kompetence občanské**). Žáci jsou vedeni k posuzování výsledků své práce a při kolektivní práci rozvíjejí komunikační schopnosti (**kompetence pracovní**).

Při osvojování učiva Českého jazyka se aplikují metody **monologické** (vyprávění a vysvětlování), **dialogické** (rozhovor), **fixační** (různá cvičení) a **prověřovací**. Učitel využívá aktivních metod výuky (hraní rolí, návštěvy divadel a knihoven), které slouží k vytváření klíčových kompetencí a očekávaných výstupů.

Použité zkratky:

OSV – Osobnostní a sociální výchova
MkV – Multikulturní výchova
VDO – Výchova demokratického občana
MeV – Mediální výchova

Vv – Výtvarná výchova
Hv – Hudební výchova
Prv – Prvouka
Inf – Informatika
Z – Zeměpis
Ov – Občanská výchova
D – Dějepis
M – Matematika

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - třídit předměty a obrázky, pozorovat předměty a určovat jejich polohu, změny a rozdíly - rozumět pojmu „na začátku“ – „uprostřed“ – „na konci“ – „nahore“ – „dole“ - vyprávět dle obrázků - rozumět obsahu sdělení a přiměřeně na něj reagovat - dokázat přečíst všechny samohlásky a šest souhlásek velkých i malých v tištěné i psané podobě - skládat slabiky - dokázat přečíst dvojslabičná slova a z nich složené jednoduché věty - přečíst jednoslabičná slova typu les, pes.... - definovat vlastními slovy přečtenou větu - na základě svých individuálních schopností a možností zvládat mluvený projev.	<u>Komunikační a slohová výchova</u> Čtení - práce s obrázky – rozvíjení a zpřesňování zrakového a sluchového vnímání - čtení obrázků zleva doprava - orientace na stránce a řádku - seznámení s řadou OSBUA, postupná fixace těchto písmen v psané a tiskací formě - první stupeň syntézy – tvoření slabik začínající hláskou S - seznámení s hl. M, L a samohlásek E, I – tvoření slabik - druhý stupeň syntézy – čtení spojení tří písmen (sos, sus, mus...), příprava na dokonalou analýzu tří písmen. - seznámení s T, V, Y, J - třetí stupeň syntézy – čtení čtyř hláskových slov - čtení ze slabikáře jednoduchých vět. - základní techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, slovní přízvuk) - základní komunikační pravidla (pozdrav, oslovení, prosba, poděkování)	Hv – dramatizace, říkanky, básničky. Vv – uplatňovat vlastní zkušenosti – být schopen sdělit výsledky své činnosti svým spolužákům, ilustrace k jednoduchým textům M – orientace v prostoru (nad, pod, před...) OSV – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání Sociální rozvoj – poznávací schopnosti, mezilidské vztahy, komunikace. MkV – seznámení s rozmanitostmi různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami MeV – rozvoj komunikačních schopností, umět se veřejně projevit.

- dokázat správně uchopit psací náčiní a zacházet s ním, zvládat správné sezení, umístění sešitu a jeho sklon, hygienu zraku - na základě svých individuálních schopností a možností zvládat předepsané psychomotorické cviky (čáry, oblouky, zátrhy, ovály, klečky, vlnovky) - psát písmena poznaná ve čtení - opsat, přepsat, napsat dle diktátu probraná písmena - umět kontrolovat napsaný text	Psaní - rozvíjení psychomotorických schopností a jemné pohybové koordinace (dětské hry, motivované přípravné cviky) - vytváření potřebných hygienických, pracovních a estetických návyků při psaní - psaní písmen, se kterými se žáci seznamují ve čtení (velká jen ta, která se neliší tvarem od malých) - procvičování naučených písmen ve slabikách - opisování dle předlohy, přepisování, diktát - nácvik sebekontroly napsaného textu	Vv – psaní uvolňovacích cviků, písmen za použití různých výtvarných technik.
- určovat polohu a délku hlásky - rozlišovat délku samohlásky - znát probrané hlásky - ovládat tvorbu slabik	<u>Jazyková výchova</u> - zvuková stránka jazyka sluchové rozlišení hlásek - výslovnost hlásek - znalost probraných hlásek - nauka o slově, členění slova na slabiky a hlásky	
- se zájmem a pozorně poslouchat dané texty. Odpovídat na jednoduché otázky k textu	<u>Literární výchova</u> - poslech textů pro děti (pohádky, rozpočítadla, hádanky, říkadla)	OSV – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání

- paměťově zvládat a přednášet jednoduchý text - jevit zájem o literaturu, která je přiměřená jeho věku - seznamovat se s hranou podobou známých textů, s prostředím divadla (jeviště, hlediště, herci – diváci)	- přednes říkadel a básniček - návštěva dětské knihovny – beseda nad knihou - návštěva divadla – zhlédnutí představení	Prv – umět vyprávět o bydlišti, škole..... Hv – přednes jednoduchých říkadel, zpěv jednoduchých písní
--	--	---

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - poznat všechna malá i velká písmena v tištěné i psané podobě, napsat písmena s nižší grafomotorickou náročností (malá i velká) - dokázat přesně určit polohu hlásky - přečíst dvojslabičná slova složená z otevřených slabik - přečíst dvojslabičná slova se zavřenou slabikou na konci (typ: košík, sešit,...) - přečíst danou větu se správnou intonací, rozumět obsahu věty - orientovat se v daném textu - umět oslovovat, zahájit i ukončit rozhovor - ovládat probraná písmena, dodržovat poměr výšky písma, velikost a sklon - napsat všechna malá písmena abecedy, velká jen ta, která se od malých neodlišují tvarem - napsat slabiky a slova s probranými písmeny, dodržovat správné pořadí písmen - přepsat slabiku, slovo, jednoduchou větu - zvládat diktát slabik a slov	<u>Komunikační a slohová výchova</u> Čtení - nácvik zbývajících písmen abecedy (malá i velká, tiskací i psací) - rozvíjení fonematického sluchu - čtení víceslabičných slov složených z otevřených slabik - čtení vět jednoduchých skladbou i obsahem - základní komunikační pravidla (zahájení a ukončení dialogu) - formy společenského styku (prosba, poděkování, omluva, blahopřání) Psaní - opakování písmen z 1. ročníku - psaní předepsaných písmen naučených ve čtení - spojování písmen ve slabiky, psaní slov - přepisování slabik, slov, jednoduchých vět - psaní slabik a slov dle náповědi	MkV – Lidské vztahy, kulturní rozdíly (práce ve skupině) Vv – psaní uvolňovacích cviků, písmen za použití různých výtvarných technik

Jazyková výchova - určovat polohu a délku hlásky, zřetelně vyslovovat samohlásky a souhlásky - znát probrané hlásky - zvládat tvorbu slabik - tvořit slova opačného významu (malý – velký....)	<u>Jazyková výchova</u> - zvuková stránka jazyka, sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek a souhlásek - znalost hlásek poznaných ve čtení - nauka o slově, členění slova na slabiky a hlásky - slova opačného významu	
- se zájmem pozorně poslouchat, odpovídat na dané otázky k literárnímu textu, vyprávět jednoduché pohádky a krátké příběhy pomocí ilustrací - paměťově zvládat a přednášet jednoduchý text - jevit zájem o literární texty odpovídající jeho věku - pozorně zhlédnout divadelní představení	<u>Literární výchova</u> - poslech literárních textů pro děti (pohádky, rozpočítadla, hádanky, říkadla) - přednes říkadel, básní a hádanek - návštěva knihovny – beseda nad knihou - návštěva divadla	Prv – dokázat vyprávět o rodině, popsat různá povolání..... Vv – vnímat, porovnat a hodnotit výsledky tvůrčích činností vlastních i ostatních. Hv – umět pojmenovat barvu tónu (ptáček, medvěd...)

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - zvládat čtení textu s porozuměním, používat správnou intonaci - dle svých individuálních schopností mluvit spisovným jazykem, používat správné výrazy k pojmenování - dodržovat správnou výslovnost daných slabik - při čtení zřetelně vyslovovat, správně intonovat, umět vyprávět obsah čteného textu - umět mluvit před kolektivem a pozorně naslouchat - vyjadřovat své pocity mimikou a gesty - formulovat a tlumočit daná slova	<u>Komunikační a slohová výchova</u> Čtení - prohloubení a ukončení výcviku čtení - obohacování a zpřesňování slovní zásoby žáků, vedení k volbě vhodných pojmenování - čtení slabik: dě, tě, ně, pě.....di, ti, ni, dy, ty,ny - zřetelné čtení jednoduchých vět s porozuměním - příprava nácviku tichého čtení a orientace tichým čtením ve větě - mluvený projev – střídání role mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování - mimojazykové prostředky řeči: mimika, gesta - formy společenského styku – ústní vzkaz Psaní - procvičování naučených písmen malé a velké abecedy - dokončení nácviku neprobraných písmen velké abecedy - spojování písmen ve slabiky a slova, psaní krátkých vět	Inf – využití výukových programů MkV – poznávání odlišností ve společnosti VDO – Občanská společnost a škola Vv – psaní uvolňovacích cviků, písmen, slov za použití různých výtvarných technik

- převádět slova z mluvené podoby do podoby psané	- opis a přepis předepsaného textu - psaní slov a vět dle nápovědy	
- určit polohu a délku hlásky, vyslovovat zřetelně samohlásky a souhlásky i souhláskové skupiny - znát všechny písmena malé i velké abecedy probrané hlásky - zvládat tvorbu slabik - tvořit slova opačného významu - zařazovat daná slova do skupin dle významu - psát velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech - rozlišit věty - správně intonovat, užívat přízvuk, dodržovat tempo řeči	<u>Jazyková výchova</u> - zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek a souhlásek a souhláskových skupin - znalost hlásek, se kterými se žáci seznamují ve čtení - nauka o slově – členění slova na slabiky, slova opačného významu, třídění slov dle významu - věta, vlastní jména - modulace souvislé řeči	
- pozorně a se zájmem poslouchat, odpovídat na otázky, vyprávět jednoduché pohádky a krátké texty za pomoci obrázků - paměťově zvládat a správně rytmicky přednášet text, zapojovat se do dramatického ztvárnění textu, užívat spisovného jazyka (dle svých individuálních možností) - jevit zájem o knihy, přiměřené jeho věku - při představení se chovat slušně	<u>Literární výchova</u> - poslech literární textů pro děti - přednes říkadel, básní a hádanek, dramatizace jednoduchých textů – kultura mluveného projevu - návštěva knihovny - návštěva divadla	Prv – dokázat vyprávět o světě kolem nás Vv – vnímat své emoce, pocity a nálady dokázat je vyjádřit Hv – znalost složitějších textů

ČESKÝ JAZYK

Ročník: 4.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - domluvit se v běžných situacích školního života; - vhodně klást otázky ke sdělenému textu a odpovídat na ně - v mluveném projevu volit správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči - sám vyprávět krátké zážitky - rozlišovat, popsat jednoduché předměty, děje a činnosti, které popisuje - umět správně napsat probraná písmena a číslice (velikost, sklon, spojování) - rozlišovat štihlou písmen - umět správně napsat v poměru výšky písmena tvarově podobná - umět napsat správně spojení s písmeny o, v, b, f ; - psát vratný tah - používat správně diakritická znaménka - psát upraveně a čitelně - psát správně mezery mezi slovy - opisovat a přepisovat jednoduché texty, jednoduchá sdělení - napsat správně a přehledně jednoduchá sdělení - vyslovit správný pozdrav, poděkování, prosbu, omluvu, vzkaz a blahopřání	<u>Komunikační a slohová výchova</u> - tvoření jednoduchých jazykových projevů - tvoření otázek - odpovědi na otázky - reprodukce jednoduchých textů - domluva v běžných situacích školního života - popis jednoduchých předmětů, dějů a činností - zpřesnění tvarů písmen a číslic (velikost, sklon písma, správné spojování) - rozlišování štihlou písmen - poměr výšky písmen (u tvarově podobných) - spoje s o, v, b, f - vratný tah - diakritická znaménka - úprava a čitelnost psaného textu (nadpis, okraje, odstavce, správné mezery mezi slovy, aj.) - opisování a přepisování jednoduchých textů - psaní jednoduchých sdělení - formy společenského styku – pozdrav, poděkování, prosba, omluva, vzkaz, blahopřání	OSV – tématický okruh Sociální rozvoj (komunikace)
- rozpoznat větu - umět určit začátek a konec věty v řeči i písmu	<u>Jazyková výchova</u> - věta jako jazykový celek - začátek a konec věty v řeči a písmu	

- vyjmenovat druhy vět a aktivně je poznat - dodržovat pořádek slov ve větě - znát stejný a opačný význam slov - třídit slova - správně vyslovit a napsat pořádek slov ve větě - umět členit slova na slabiky a hlásky - aktivně používat malá a velká písmena - určovat souhlásky a samohlásky vědět, co je samohláska a souhláska - určovat souhlásky tvrdé, měkké a obojetné - psát správně -i, -y po tvrdých a měkkých souhláskách	- druhy vět - slova ve větě - význam slova, opačný a stejný význam slov - třídění slov - pořádek slov ve větě - členění slova na slabiky a hlásky - malá a velká písmena - samohlásky a souhlásky - souhlásky tvrdé, měkké a obojetné - psaní správného -i, -y po tvrdých a měkkých souhláskách	Inf – využití výukových programů
- správně vyslovovat čtený text, krátkým textům rozumět a umět je podle jednoduché dějové linie reprodukovat - používat správný slovní přízvuk - mluvit s přirozenou intonací - ovládat tiché čtení - orientovat se ve čteném textu - rozlišovat knihu, časopis, noviny, ilustraci a text - číst pohádky a poznat hlavní postavy příběhu a jejich vlastnosti - tvořit otázky k přečtenému textu a odpovídat na ně - vyprávět vlastní zážitky - umět vyprávět podle ilustrace - dramatizovat jednoduchý příběh - rozlišit verše a prózu - přednášet říkadla a krátké básničky	<u>Literární výchova</u> - správné čtení (výslovnost) - čtení krátkých textů s porozuměním - správný slovní přízvuk - přirozená intonace - správné pauzy a tempo řeči - dostatečná slovní zásoba - tiché čtení - nácvik orientace ve čteném textu - pojmy: kniha, časopis, noviny, ilustrace, text - čtení pohádek, poznávání hlavních postav - tvoření otázek vztahující se k přečtenému textu a odpovědi na ně - vyprávění vlastních zážitků, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací - rozlišení verše a prózy - přednes říkadel a krátkých básniček	MeV – různé typy sdělení

ČESKÝ JAZYK

Ročník: 5.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - ovládat dovednosti nabyté ve 4. ročníku - mít odpovídající slovní zásobu k plynulému vyjadřování - v mluveném projevu volit správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči - tvořit věty a umět na ně odpovídat - ovládat základní komunikační pravidla, umět správně oslovit, umět zahájit a ukončit dialog, střídat se v roli mluvčího i posluchače, mít zdvořilé vystupování - mít plynulé pohyby při psaní, písmo by mělo být automatizováno - dodržovat tvar a sklon písma - zvyšovat rychlost psaní - opisovat a přepisovat jednoduché věty - psát upraveně - ovládat hůlkové písmo	<u>Komunikační a slohová výchova</u> - rozvíjení dovedností ze 4. ročníku - vytváření odpovídající slovní zásoby k souvislému vyjadřování - tvoření vět a odpovědí na ně - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) - mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) - automatizace psacího pohybu, plynulé psaní slov - dodržování tvaru a sklonu písma - zvyšování rychlosti psaní - opisování a přepisování jednoduchých textů - úprava písemností (adresa, dopis) - hůlkové písmo	OSV – tématický okruh Sociální rozvoj (komunikace)
- správně vyslovovat a psát slova se skupinami dě - tě - ně - bě - pě - vě - mě - správně vyslovovat a psát znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slova (jednoduché případy) - vyjmenovat písmena abecedy, abecedně řadit slova - správně vyslovovat a psát slova s předložkami - ovládat vlastní jména	<u>Jazyková výchova</u> - výslovnost a psaní slov se skupinami dě – tě - ně - bě - pě - vě - mě - výslovnost a psaní znělých a neznělých souhlásek na konci a uvnitř slova (jednoduché případy) - abeceda, abecední řazení slov - výslovnost a psaní výrazů s předložkami - poznat podstatná jména, slovesa	Inf – Výukové programy Čj

- poznat podstatná jména a slovesa - poznat obojetné souhlásky	- rozlišovat obojetné souhlásky - informativně seznámit s vyjm.slovy po B, L, M	
- číst texty a rozumět jim - reprodukovat texty podle jednoduché osnovy - zvládat tiché čtení - určovat hlavní postavy děje a její vlastnosti - rozlišovat místo a čas děje - rozlišovat pohádkové a reálné prostředí - přednášet říkadla a krátké básničky - rozlišovat literární pojmy: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, povídka, pověst, bajka - rozlišovat literární žánry: spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec - sledovat doporučené pořady a hovořit o nich	<u>Literární výchova</u> - čtení textů s porozuměním - nácvik reprodukce podle jednoduché osnovy - rozvoj tichého čtení - určování hlavní postavy, její vlastnosti - rozlišení místa a času děje - reálné a pohádkové prostředí - správný přednes říkanek a krátkých básniček - literární pojmy: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, povídka, pověst, bajka - literární druhy a žánry: spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec - sledování doporučených televizních a rozhlasových pořadů, divadelní představení	MeV – využití mediálních zdrojů

ČESKÝ JAZYK

Ročník: 6.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
<u>Žák by měl:</u> - prohlubovat své čtenářské dovednosti - zvládat tiché čtení s porozuměním - dokázat vyprávět vlastní zážitky - domluvit se v běžných situacích - v mluveném textu volit správnou intonaci a tempo řeči - žák by měl ovládat úpravu dopisu a obálky	<u>Komunikační a slohová výchova</u> - čtení uměleckých textů - uvědomělé tiché čtení a čtení vět s přirozenou intonací a přízvukem - tvoření vět na daná slova, doplňování vět, tvoření otázek, reprodukce textu, vypravování podle obrázků - dopis – úprava dopisu a obálky	Inf – Textový editor Word VDO – Občan, společnost a stát, politický život, demokracie
- znát pravopis s předložkami - znát vyjmenovaná slova a ovládat jejich pravopis - umět určit podstatné jméno, sloveso - znát osobní zájmena	<u>Jazyková výchova</u> - výslovnost a psaní slov s předložkami - ucelená řada vyjmenovaných slov - zvládnutí pravopisu i – y uvnitř slov i ve slovech příbuzných. - podstatná jména – rod, číslo, životnost a neživotnost u rodu mužského - slovesa – osoba, číslo, čas, časování v čase přítomném - využití osobních zájmen při časování	Inf – využití výukových programů
- znát základní literární pojmy - orientovat se v literárním textu, hledat a pokusit se najít hlavní myšlenku - dokázat formulovat dojmy z četby nebo divadelního či filmového představení	<u>Literární výchova</u> - reprodukce přečteného textu podle jednoduché osnovy - bajka, povídka, pověst – orientace v ději - hlavní myšlenka přečteného krátkého díla - návštěva divadelního představení – vyprávění shlednutého příběhu	Z – místní region

ČESKÝ JAZYK

Ročník: 7.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - umět komunikovat v běžných situacích a rozlišovat spisovný a nespisovný jazyk - reprodukovat text, vyprávět podle předem připravené osnovy a písemně zpracovat zadané téma - ovládat úpravu běžných písemností – adresa, poštovní poukázka	<u>Komunikační a slohová výchova</u> - rozlišování jazykových prostředků spisovných a nespisovných - čtení uměleckých a naukových textů - uvědomělé tiché čtení - pokračování ve výcviku souvislých jazykových projevů - kolektivně sestavená osnova – reprodukce a vyprávění textů podle této osnovy (úvod, hlavní část a závěr) - formy společenského styku: telefonní hovor, vyplňování podacího lístku, poštovní poukázky, průvodky	OSV-tématický okruh Sociální rozvoj (komunikace) MeV – různé typy sdělení
- zvládat pravopis slov s předponami a předložkami - poznat podstatné jméno - skloňovat podstatná jména - poznat a určit sloveso - umět časovat slovesa - znát osobní zájmena	<u>Jazyková výchova</u> - opakování poznatků z nižších ročníků - slovní základ, předpona, přípona - pravopis slov s předponami od-, nad-, pod-, před-, bez-, roz-, ob-, v-, vy – vý - výrazy s předložkami od, nad, před, bez, pod - podstatná jména - pojem skloňování podstatných jmen - pořadí pádů a pádové otázky - nácvik určení pádu podstatných jmen - vzory podstatných jmen - slovesa - časování sloves v oznamovacím způsobu všech časů	Inf – Využití výukových programů

- získávat pozitivní vztah k literatuře a neustále jej prohlubovat - orientovat se v literárním textu, hledat a pokusit se najít hlavní myšlenku - rozeznat základní literární druhy a žánry - dokázat formulovat dojmy z četby nebo divadelního či filmového představení	<u>Literární výchova</u> - uvědomělé tiché čtení - reprodukování textů z četby - dramatizace, recitace - pojmy román, drama, muzikál – srovnání s operetou - návštěva divadelního představení – vyprávění shlédnutého příběhu	Ov – významné osobnosti obce Z – místní region Hv – hudební teorie
--	---	--

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - komunikovat v běžných situacích, rozlišovat spisovný a nespisovný jazyk - popsat děje, jevy, osoby, pracovní postupy - vyprávět podle připravené osnovy a písemně zpracovat dané téma - ovládat koncepci a úpravu běžných písemností, - sestavit životopis a napsat žádost podle potřeby číst plynule s porozuměním	<u>Komunikační a slohová výchova</u> Čtení – prohlubování čtenářských dovedností, tiché čtení s porozuměním, beletrie, noviny, časopisy Mluvený projev – zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu, komunikační žánry (vypravování, popis, pracovní postup) Písemný projev – osobní komunikace, korespondence, komunikace s úřady (vyplňování tiskopisů, otazník, žádost, životopis)	Ov – právní dokumenty občana Inf – Textový editor Word
- měl by zvládat pravopis s předponami a příponami - znát vyjmenovaná slova a ovládat jejich pravopis - skloňovat podstatná jména - znát pravopis shody podmětu s přísudkem - určit základní skladební dvojici - zvládat pravopis přičestí minulého při shodě s několikanásobným podmětem - rozeznat větu jednoduchou a souvětí	<u>Jazyková výchova</u> Nauka o slově – tvoření slov, slovní základ, předpony, přípony, pravopis i-y po obojetných souhláskách, pravopis bě-bje, vě-vje, mě-mně Tvarosloví – slovní druhy, podstatná jména, pádové otázky skloňování podstatných jmen, pravopis koncovek 1. a 4. pádu vzor pán, hrad, žena, příd. jména Skladba – základní skladební dvojice, shoda podmětu s přísudkem, přičestí minulé. - věta jednoduchá a souvětí, několikanásob.větný člen	
- dokázat vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - získat pozitivní vztah k literatuře	<u>Literární výchova</u> Práce s textem – charakteristika děje a jednajících postav příběhu, výklad přiměřeného textu, čtení s porozuměním	D – národní obrození

- vyhledat základní myšlenku díla - ústně formulovat dojmy z četby, divadla nebo filmu - rozeznat základní literární druhy a žánry - znát významné představitele české literatury	Poslech a reprodukce – soustředěný poslech, reprodukce přečteného, síla, intonace a zabarvení hlasu se zřetelem k obsahu textu, čtení novin a časopisů a orientace v nich Literární druhy a žánry – poezie, próza, divadelní hra - literatura pro děti a mládež, významní autoři české a světové literatury	MkV-tématický okruh Multikulturalita, Kulturní rozdíly
--	--	---

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - číst plynule s porozuměním - orientovat se v Pravidlech českého pravopisu - komunikovat v běžných situacích - vyprávět podle připravené osnovy a písemně zpracovat dané téma - rozlišovat spisovný a nespisovný jazyk - ovládat koncepci běžných písemností - umět reprodukovat text - sestavit životopis podle předlohy - popsat děje, jevy, osoby, pracovní postupy	<u>Komunikační a slohová výchova</u> Čtení – prohlubování čtenářských dovedností, tiché čtení s porozuměním, odborné texty – slovníky, encyklopedie, jazykové příručky Mluvený projev – zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu, komunikativní žánry (projev, diskuze), organizování besedy, osobní komunikace, otázky a odpovědi Písemný projev – osobní komunikace, korespondence, písemná korespondence s úřady (i s využitím PC), formy společenského styku – dotazník, žádost, životopis	OSV – Osobnostní a morální rozvoj Inf – Textový editor Word Ov – právní dokumenty občana
- zvládat pravopis slov s nejdůležitějšími předponami a předložkami - umět používat Pravidla českého pravopisu - poznat a určit slovní druh - skloňovat podstatná jména a přídavná jména - znát pravopis shody podmětu s přísudkem - určit základní skladební dvojici - zvládat pravopis přičestí minulého při shodě přísudku s podměty děti, my, všichni - rozlišovat jednotlivé věty v nesložitých souvětích - rozeznat větu jednoduchou od souvětí - rozlišovat spisovný a nespisovný jazyk	<u>Jazyková výchova</u> Nauka o slově – procvičování známých jevů ve složitějších případech (pravopis i/y po obojetných souhláskách) - předpony od-, za-, na-, roz-, u- - slovní kořen, odvozování - pravopis skupin bě - bje, vě - vje, mě - mně - předložky z, ze, s, se Tvarosloví – přehled slovních druhů, podstatná jména – pravopis koncovek 1., 4. a 7. p., vzory pán, hrad, žena, město, přídavná jména – rozlišení měkkých a tvrdých, vzory a skloňování, shoda přísudku s podmětem, podmět děti, my, všichni – shoda - věta jednoduchá a souvětí, nejběžnější spojky (a, i, ale, že, když)	

- rozeznat základní literární druhy a žánry - zvládnout plynulé čtení s porozuměním - prohlubovat návyky správného tichého i hlasitého čtení - orientovat se v literárním textu, vystihnout hlavní myšlenku - umět ústně formulovat dojmy z četby, divadla nebo filmu - dokázat vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - získat pozitivní vztah k literatuře - znát významné představitele české literatury - rozlišit v textu fakta od názorů a hodnocení, zábavné prvky ve sdělení od informativních - rozpoznat různé typy sdělení a zaujmout kritický postoj k manipulativní komunikaci v masmédiích - rozlišit subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - provádět úpravy grafické podoby na počítači	<u>Literární výchova</u> Práce s textem – charakteristika děje a jednajících postav příběhu, výklad přiměřeného textu, rozšiřování slovní zásoby – vysvětlení méně známých slov Poslech a reprodukce – soustředěný poslech, reprodukce přečteného, recitace - dramatizace - čtenářský zážitek vyjádřený vlastní kresbou Literární druhy a žánry – poezie, próza, divadelní hry, literatura pro děti a mládež, významní autoři české a světové literatury Mediální výchova - kritické čtení předloženého textu a vnímání mediálních sdělení - interpretace vztahu mediálního sdělení a reality - vliv médií na život jednotlivce, role médií v politickém a kulturním životě	Vv – současná ilustrační tvorba MeV – projekt Tvorba školní prezentace Inf – výukové programy
---	--	--

5. 2. Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Anglický jazyk

Vyučovací předmět Anglický jazyk patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vyučovací předmět Anglický jazyk je na 2. stupni realizován v 6. – 9. ročníku. Časová dotace je v 6. – 9. ročníku 1 hodina týdně. Výuka probíhá většinou ve třídách, popř. počítačové učebně. Výuky se účastní celá třída.

Vyučovací předmět Anglický jazyk má za cíl poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem, apod., osvojit si jednoduchá sdělení a základy komunikace v cizím jazyce v běžných každodenních situacích.

Součástí předmětu jsou průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel vede žáky k pochopení důležitosti schopnosti komunikovat anglicky pro praktický život a učí žáky propojovat probraná témata a jazykové jevy (**kompetence k učení**). Učitel pomáhá žákům řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí, odstraňuje u žáků strach při komunikaci s cizím člověkem a učí žáky opsat obsah myšlenky tam, kde chybí slovní zásoba (**kompetence k řešení problémů**). Učitel učí žáky tomu, aby porozuměli jednoduchému sdělení v anglickém jazyce, vede k porozumění promluvě a přiměřenému textu v anglickém jazyce a učí žáky využít dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu (**kompetence komunikativní**). Učitel vede žáky k tomu, aby uměl v jednoduchých situacích požádat o pomoc, radu apod., dodržovat zásady slušného chování v anglicky mluvícím prostředí (**kompetence sociální a personální**). Učitel seznamuje žáky se zvyky a tradicemi v anglicky mluvících zemích, porovnává je se zvyky u nás (**kompetence občanské**). Učitel seznamuje žáky s dvojjazyčným slovníkem, učí je se ve slovníku orientovat, vyhledávat potřebné výrazy (**kompetence pracovní**).

Použité zkratky:

MkV – Multikulturní výchova

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

OSV – Osobní a sociální výchova

Inf – Informatika

Hv – Hudební výchova

Vv – Výtvarná výchova

ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: 6.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: seznámit se s pravidly výslovnosti, osvojit si rozdíl mezi psanou a mluvenou formou jazyka, pomalu pronikat do psané formy jazyka seznámit se s jazykem, jména umět říct, jak se jmenuje, zeptat se na jméno rozšířit si slovní zásobu o zákl. pozdravy, naučit se je používat a rozlišovat umět rozlišit použití určitého a neurčitého členu s podstatným jménem pojmenovat základní číslovky, vyjádřit svůj věk, umět se zeptat na věk, pojmenovat řadu čísel vytvořit otázku s danými tázacími výrazy znát asi 12 základních barev, měl by se umět zeptat na barvu předmětu apod. umět používat sloveso to be v přítomném čase ve všech osobách jed. a mn. čísla v souvislosti s tvary slovesa to be znát základní osobní zájmen zvládat slovní zásobu a jednoduché fráze k tématům vést jednoduchý rozhovor zvládat čtení a překlad jednoduchých pojmů a názvů	<u>Jazyková výuka:</u> Pravidla výslovnosti, psaná a mluvená forma angličtiny Kamarádi, jména, představování Pozdravy Člen určitý, neurčitý Ukazovací zájmena IT, THIS - v oznam. větě a v otázce Číslovky základní 0 – 20 Barvy Otázky s tázacími výrazy WHAT, WHO, HOW OLD Sloveso TO BE – v oznam. větě, otázce, záporu, staž. tvary v přít. čase Slovosled angl. věty v přítomném čase Osobní zájmena <u>Konverzace:</u> Jednoduché dialogy, rýmy a písně s využitím slovní zásoby, základy jednoduchého čtení a překladů Tematické okruhy představování, přátelé, rodina, škola, svátky	Inf – výukové programy MkV – tematický okruh Multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění) - tematický okruh Kulturní rozdíly (sociokulturní rozdíly) VMEGS – tematický okruh Objevujeme Evropu a svět (životní styl mladých Evropanů) OSV – tematický okruh Sociální rozvoj (komunikace) Hv – anglické písničky Vv – projekty Rodina, Vánoce

ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: 7.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: umět utvořit otázku se slovesem to be, vytvořit krátkou odpověď ovládat fonetickou podobu anglické abecedy, techniku spelování naučit používat opozita ve spojeních s podstatnými jmény a ve větách naučit se a umět použít sloveso to have ve všech tvarech seznámit se s vazbou there is, there are a používat ji ve větě umět používat a rozlišovat předložky v jednoduchých větách, zařazovat je do komunikace využít slovní zásoby a gramatik v komunikačních útvarech učit se orientovat ve slovníku cizího jazyka za využití abecedy rozšiřovat slovní zásobu, konverzovat na dané téma vést jednoduchý rozhovor zvládat čtení a překlad jednoduchých pojmů a názvů	<u>Jazyková výuka:</u> Sloveso TO BE v otázce, krátké kladné i záporné odpovědi Spelování , Abeceda Základní opozita (big X small, hungry X thirsty) Sloveso TO HAVE, HAVE GOT V kladné i záporné větě Existenční vazba THERE IS, THERE ARE Předložky ON, IN, UNDER, NEXT TO <u>Konverzace:</u> Složitější dialogy, rýmy, písně Práce se slovníkem Tématické okruhy: Zvířata, jídlo a pití, části obličeje, oblečení, domov a svátky	Inf – výukové programy MkV – tématický okruh Multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění) - tématický okruh Kulturní rozdíly (sociokulturní rozdíly) VMEGS – tématický okruh Objevujeme Evropu a svět (životní styl mladých Evropanů) OSV – tématický okruh Sociální rozvoj (komunikace) Hv – anglické písničky Vv – projekty Velikonoce, Vánoce

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: prohloubit znalost slovesa to be ve všech tvarech v přítomném čase vytvořit otázku s danými tázacími výrazy používat ve větě oznamovací a v otázce ukazovací zájmena prohloubit a osvojit znalost slovesa to have umět pojmenovat číslovky od 21 do 100, používat je v součtech, spojení s podstatnými jmény apod. opakovat a prohloubit existenční vazby naučit a dokázat v hovoru použít přivlastňovací pád a zájmena osvojit si slovní zásobu a fráze na dané téma učit se orientovat ve slovníku cizího jazyka za využití abecedy využít slovíčka v konverzaci u svátků v roce mít základní informace o tom, jak se slaví v anglicky mluvících zemích a jak u nás vést jednoduchý rozhovor	<u>Jazyková výuka:</u> Sloveso TO BE v přítomném čase – kladná oznamovací věta, stažený tvar, zápor, otázka, 3. osoba jednotného čísla Otázky s tázacími výrazy WHAT, WHO, WHERE Ukazovací zájmeno THIS X THAT Sloveso TO HAVE V kladné a záporné oznamovací větě, otázce Číslovky základní 21 – 100 Existenční vazba THERE IS, THERE ARE Přivlastňovací zájmena , přivlastňovací pád <u>Konverzace:</u> Rýmy, písně, hry. Práce se slovníkem Tématické celky: Roční období, měsíce v roce; části obličeje, rodina, ubytování, domov; jídlo a pití, svátky v roce	Inf – výukové programy MkV – tématický okruh Multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění) - témat. okruh Kulturní rozdíly (sociokulturní rozdíly) VMEGS – tématický okruh Objevujeme Evropu a svět (životní styl mladých Evropanů) OSV – tématický okruh Sociální rozvoj (komunikace) Hv – anglické písně Vv – projekty Halloween, Dům

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - vytvořit množné číslo podstatných jmen - naučit a dokázat v hovoru použít přivlastňovací pád a zájmena - naučit se a umět použít sloveso can - naučit a umět používat sloveso to have ve všech tvarech seznámit se s určováním času, naučit se a umět určovat čas naučit používat opozita ve spojení s podstatnými jmény a ve větách naučit se tvořit a používat přítomný čas průběhový učit se orientovat ve slovníku cizího jazyka za využití abecedy využít slovíčka v konverzaci u svátků v roce - mít základní informace o tom, jak se slaví v anglicky mluvících zemích a jak u nás vést jednoduchý rozhovor	<u>Jazyková výuka:</u> Množné číslo podstatných jmen Přivlastňovací pád, přivlastňovací zájmena Ukazovací zájmeno THIS X THESE Sloveso CAN v kladné, záporné oznamovací větě, v otázce v přítomném čase Sloveso TO HAVE V kladné a záporné oznamovací větě Vazba THERE IS, THERE ARE Hodiny Opozita HOW MANY? Závěrečné shrnutí učiva 6. – 9. ročníku <u>Konverzace:</u> Písňe, hry Práce se slovníkem Tematické celky: Sport, hobby, hračky; nákupy, obchody – peníze; zdraví a nemoc; město + ZOO; svátky v roce	Inf – výukové programy MkV – tematický okruh Multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění) - tematický okruh Kulturní rozdíly (sociokulturní rozdíly) VMEGS – tematický okruh Objevujeme Evropu a svět (životní styl mladých Evropanů) OSV – tematický okruh Sociální rozvoj (komunikace) Hv – anglické písňe Vv – projekty Sport, Město

5. 3. Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Matematika

Vyučovací předmět Matematika patří do vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Vyučovací předmět má v 1. a 2. ročníku časovou dotaci 4 hodiny týdně, ve 3., 4. a 5. ročníku 5 hodin týdně (ve 3. ročníku je 1 hodina z disponibilní časové dotace). Na 2. stupni je předmět realizován v 6. – 9. ročníku s časovou dotací 5 hodin týdně. Výuka probíhá většinou ve třídách, popř. v počítačové učebně.

Vzdělávací obsah je rozčleněn na 4 tématické okruhy:

- čísla a početní operace
- závislosti, vztahy a práce s daty
- geometrie v rovině a prostoru
- aplikační úlohy

Vyučovací předmět sleduje využití matematických dovedností v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti, pracuje se základními matematickými pojmy a symboly, matematickými postupy a způsoby jejich užití, učí přesnosti a uplatňování matematických pravidel, používání kalkulátoru a matematických výukových programů. Součástí předmětu je také finanční gramotnost a průřezové téma Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel vede žáky k práci s učebnicemi a pracovními sešity, vede je k samostatnému vyhledávání informací, které užijí v běžném životě a k sebehodnocení – poznání vlastního pokroku a nacházení chyb, kterých se dopustili (**kompetence k učení**). Učitel podporuje práci s různými zdroji informací – hledání, třídění, využívání a řešení úloh z praktického života (**kompetence k řešení problémů**). Učitel vede žáky k práci podle daného pracovního postupu, návodu, náčrtu, k orientaci se v jednoduché technické dokumentaci a cvičí žáky v pracovní výdrži, koncentraci na pracovní výkon a jeho dokončení (**kompetence pracovní**).

Použité zkratky:

OSV – Osobnostní a sociální výchova
F – Fyzika
Čj – Český jazyk
Vl – Vlastivěda

MeV – Mediální výchova
Inf – Informatika
Prv – Prvouka
Př – Přírodověda

Pv – Pracovní vyučování
Z – Zeměpis
Vv – Výtvarná výchova
Fg – finanční gramotnost

MATEMATIKA

Ročník: 1

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - umět číst a psát čísla 1 – 5, spočítat předměty v daném souboru - vytvořit soubor o daném počtu prvků - vyjmenovat číselnou řadu 1 – 5, určit číslo před a za daným číslem - samostatně doplnit číselnou řadu - umět číst i zapsat matematické pojmy +, -, =, a dokázat rozlišit symboly +, - - s pomocí stavebnice, obrázků, koleček apod. vymodelovat situaci sčítání nebo odčítání - zapsat samostatně příklad podle diktátu - znát pojmy více, méně, stejně - porovnat čísla a soubory prvků s počtem prvků do 5 - rozložit dané číslo - doplnit předměty k danému počtu - umět řešit jednoduchou slovní úlohu	<u>1. Číslo a početní operace</u> Zavedení pojmu čísla, seznámení s psaním číslic 1 – 5 Uspořádání číselné řady v oboru do pěti - číslo před a za daným číslem - číselná řada Zavedení matematických pojmů +, -, = Názorné zavedení sčítání a odčítání čísel v oboru do 5 manipulačními činnostmi Zápis součtu a rozdílu - diktát čísel, příkladu - pojem více, méně, stejně Porovnání množství v oboru do pěti - symboly <, >, = Rozklad čísla - dočítání) Slovní úlohy	Pv – výroba pomůcek z různých materiálů Čj – Komunikační a slohová výchova – psaní číslic; Literární výchova – čtení obrázků (ten druhý, první...)
- pojmenovat věci na obrázku - číst obrázky řazené do sloupců nebo řad - poznat barvy, uspořádat předměty dle barvy, velikosti, tvaru - určit zda předmět do skupiny patří nebo nepatří, chápat pojmy stejný – jiný	<u>2. Závislosti, vztahy a práce s daty</u> Názorný úvod k zavedení pojmu čísla, poznávání vyjmenovaných nebo nakreslených věcí Třídění předmětů podle dané vlastnosti, podle společného znaku	Prv – orientace v okolí

- znát pojmy nad, pod, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, vlevo, vpravo, málo, hodně, vedle - zvládnout uspořádání prvků do skupin dle daného znaku - poznat rozdíly mezi obrázky, určit v čem se liší - určit pořadí v konkrétních situacích - vybarvit řadu obrázků s řadovými číslovkami dle pokynů - zvládnou komunikaci při hře na obchod (pozdrav, dotaz na prodavače, výběr zboží, zaplacení), manipulace s mincemi 1, 2,5 Kč, přiřadit hračky s cenovkou k dané minci	Orientace v prostoru a používání výrazů pro popsání situace - pojmy nad, pod, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, vlevo, vpravo, málo, hodně, vedle Modelování jednoduchých situací podle pokynů - stejné prvky - rozdílné prvky Řadové číslovky 1 – 5 Hra na obchod	Fg – manipulace s mincemi Hodnota peněz Pv – jednání v obchodě
- roztřídit geometrické tvary - rozeznat čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník - pojmenovat geometrické tvary - zvládnout rytmické řazení prvků dle předlohy a diktátů - nakreslit kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník	<u>3. Geometrie v rovině a prostoru</u> Poznávání základních geometrických tvarů pomocí stavebnic - čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník - krychle, koule, válec - rytmické řady - kreslení základních geometrických tvarů	Pv – práce se stavebnicí Vv – rozpoznávání a pojmenování linií, barev a tvarů

MATEMATIKA

Ročník: 2

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - počítat na konkrétních předmětech, na počítadle - vytvářet soubory o daném počtu prvků - napsat číslice 0 – 10 - opsat řadu číslic - zapsat číslice dle diktátu - přečíst řadu číslic - doplnit číselnou řadu - určit číslo před a za daným číslem - porovnat čísla a soubory prvků s počtem prvků do 10 - zapsat a přečíst příklad - samostatně vyřešit příklad (používat k řešení prsty, kolečka, počítadlo) - zapsat slovní úlohu - samostatně vyřešit slovní úlohu - zvládnout ústní odpověď ke slovní úloze - Samostatně vymyslet slovní úlohu v oboru do 10 - ovládat klávesnici kalkulačtoru - zkontrolovat si vyřešený příklad - umět používat početní operace do čísla deset - doplnit zápis typu $4 + - = 7$	<u>1. Číslo a početní operace</u> Vytváření konkrétních představ o přirozeném čísle v oboru do 10, psaní číslic 0 – 10 Číselná řada 0 – 10 - diktát číslic - číslo před a za daným číslem Porovnávání množství v oboru do 10 - symboly $<$, $>$, $=$ Sčítání a odčítání přirozených čísel v oboru do 10 Slovní úlohy, zápis a řešení - zápis, výpočet, odpověď Používání kalkulačtoru - oblasti kalkulačtoru Rozklad čísla v oboru do 10	Čj – Komunikační a slohová výchova – psaní číslic Literární výchova – čtení obrázků Pv – práce dle slovního návodu a předlohy
- zvládat uspořádání prvků do skupin dle daného znaku	<u>2. Závislosti, vztahy a práce s daty</u> Orientace v prostoru a používání výrazů pro popsání situace Modelování jednoduchých situací dle pokynů	Prv – orientace v okolí Tv – osvojování základních způsobů lokomoce a prostorové orientace

- vymodelovat slovní úlohu s využitím pomůcek (modely ovoce a zeleniny, hračky...) - doplnit jednoduchou tabulku - vybarvit řadu obrázků s řadovými číslovkami dle pokynů - manipulace s mincemi 1 – 10Kč	Čtení jednoduchých tabulek, orientace v nich, doplňování Řadové číslovky 1. – 10. Sčítání a odčítání při řešení praktických situací - počítání s penězi do 10	Fg – praktické zacházení s penězi
- poznat a graficky znázornit čtverec, kruh, obdélník a trojúhelník – samostatně je pojmenovat - zvládnout řazení geometrických prvků dle diktátu - nakreslit přímou a křivou čáru – rozlišit je - - rýsovat přímky dle pravítka	<u>3. Geometrie v rovině a prostoru</u> Procvičování znalosti základních geometrických tvarů Řazení geometrických prvků Kreslení přímých a křivých čar Manipulace s pravítkem Úkoly na rozvoj prostorové představivosti - stavebnice	Pv – práce se stavebnicí Vv – rozpoznávání a pojmenování linií a tvarů

MATEMATIKA

Ročník: 3

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - počítat na konkrétních předmětech, na počítadle - vytvářet soubory o daném počtu prvků - vyjmenovat číselnou řadu od 0 – 20 - napsat číslice 0 – 20 a zvládnout je přečíst - psát číslice dle diktátu - poznat chybějící čísla v číselné řadě - zapsat a přečíst příklad s užitím symbolů +, -, =, <, > - porovnávat množství a vytvářet soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 - umět rozklad čísel v oboru do 20 - sčítat a odčítat s pomocí znárodnění v oboru do 20 - vyřešit příklad s užitím manipulačních činností - řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 - být seznámen s numerací do 100	<u>1. Číslo a početní operace</u> Vytváření konkrétních představ o přirozeném čísle v oboru do 20 Čtení a psaní číslic 0 – 20 Číselná řada v oboru do 20 Porovnávání množství v oboru do 20 - pojmy =, <, > - soubory prvků podle daných kritérií Rozklad čísla v oboru do 20 Sčítání a odčítání v oboru do 20 - bez přechodu přes desítku - s přechodem přes desítku Slovní úlohy - zápis a řešení, odpověď Seznámení s numerací do 100	Čj – Komunikační a slohová výchova – psaní číslic Pv – práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
- zvládat orientaci v prostoru a používat výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu	<u>2. Závislosti, vztahy a práce s daty</u> Orientace v prostoru a používání výrazů pro popsání situace - výrazy pro orientaci v prostoru Modelování jednoduchých situací dle pokynů	Prv – orientace v okolí

- modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek - modelovat slovní úlohy s užitím pomůcek - umět doplnit jednoduchou tabulku, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - najít zadaný úkol v tabulce - určit pořadí v konkrétních situacích - chápat pojmy první – poslední - uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	- využití pomůcek Práce s tabulkou - doplňování, orientace v tabulce Řadové číslovky 1. – 20. Manipulace s mincemi v oboru 1 – 20 - mince 1, 2, 5, 10, 20 Kč	
- poznat a pojmenovat základní geometrické tvary - umět graficky znázornit základní geometrické tvary - umět používat pravítko - rozeznat přímku a úsečku - rýsovat přímky a úsečky podle pravítka - vědět jak se označuje úsečka, přímka	<u>3. Geometrie v rovině a prostoru</u> Procvičování znalostí základních geometrických tvarů, jejich grafické znázornění Manipulace s pravítkem - přímka X úsečka - rýsování přímek - úsečka – rýsování, označení	Pv – práce se stavebnicí (sestavování jednoduchých modelů)

MATEMATIKA

Ročník: 4

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl:	<u>1. Číslo a početní operace</u>	
- spočítat prvky daného konkrétního souboru do 100 - vytvořit konkrétní soubory (na počítadle, s penězi a ve čtvercové síti) s daným počtem prvků do 100 - zapsat a přečíst číslo	Numerace v oboru do 100 Obor přirozeného čísla Zápis čísla	
- rozkládat číslo na desítky a jednotky - znát význam rozkladu pro praktické situace (rozdělení peněz)	Rozklad čísla v desítkové soustavě - slovní úlohy s využitím rozkladů - jednotky, desítky	OSV – Sociální rozvoj (spolupráce a soutěživost)
- porovnávat čísla do 100 a vztahy mezi nimi umět zapsat pomocí symbolů - seřadit číslo od nejmenšího k největšímu a naopak	Porovnávání čísel - symboly <, >, = - řazení čísel podle velikosti	
- orientovat se na číselné ose - doplnit číselnou řadu na číselné ose - určit číslo před a za daným číslem	Číselná osa - orientace na číselné ose - číslo hned před a hned za daným číslem	
- sčítat a odčítat násobky 10 - sčítat a odčítat z paměti i písemně dvouciferná čísla - sčítání a odčítání využívat v praxi	Sčítání a odčítání v oboru do 100 - sčítání a odčítání násobků 10 - sčítání a odčítání jednotek bez přechodu i s přechodem desítek - sčítání a odčítání dvouciferných čísel z paměti i písemně	Inf – využívání výukových programů
- samostatně vymyslet slovní úlohu k jednomu početnímu výkonu - vyřešit jednoduchou slovní úlohu	Slovní úlohy k jednomu početnímu výkonu - zadání, výpočet, odpověď	
- na základě svých vlastních zkušeností řešit slovní úlohy s využitím těchto vztahů v oboru do 100 - využívat daných vztahů při počítání s penězi	Využití vztahu: „ <i>o n-více, o n-méně</i> “ - počítání s penězi	Fg – poznat hodnotu jednotlivých mincí
- zvládat s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100 - používat manipulaci s předměty při vyvozování násobení	Násobení v oboru do 100 - pamětné zvládání násobkových řad - manipulace s konkrétními předměty - tabulka násobení	

- vyhledávat násobky v tabulce násobení		
- zapsat slovní úlohu - samostatně vyřešit slovní úlohu - vymyslet a zapsat odpověď ke slovní úloze - vymyslet slovní úlohu ke konkrétní situaci a obrázku	Řešení a vytváření slovních úloh na násobení v oboru do 100 - zápis, výpočet, odpověď	
- s pomocí učitele řešit slovní úlohu - vymyslet a zapsat odpověď	Řešení slovních úloh s využitím vztahů: „ <i>n-krát-více</i> “ - zápis, výpočet, odpověď	
- ovládat klávesnici kalkulačtoru - ověřit si vyřešený příklad	Používání kalkulačtoru	
	<u>2. Závislosti, vztahy a práce s daty</u>	
- - vymyslet modelovou situaci pro orientaci v prostoru a popsat ji - orientovat se v čase (den, hodina, minuta) - zadat spolužákům jednoduchou situaci k modelování - vyřešit zadaný úkol s pomocí vyučujícího	Úlohy na orientaci v prostoru a čase - orientace v prostoru - určovat čas s přesností na půlhodinu - orientace v čase – den, hodina, minuta - modelové situace	
- poznat česká platidla - využívat matematických znalostí při manipulaci s penězi v modelové situaci - dokázat směnit platidla s větší hodnotou na menší a naopak	Manipulační činnosti s konkrétními předměty - peníze – poznat jednotlivé mince, bankovky (1, 2, 5, 10, 20, 50 a 100 Kč) - hra na obchod – kupující – prodávající	Fg – mince, bankovky, jejich hodnota, praktické nakupování, placení zboží
- vyhledávat soubory předmětů – zboží s hmotností 1kg - dané soubory porovnávat odhadem a vážením - modelovat slovní úlohy s využitím jednotek hmotnosti	Jednotky hmotnosti - základní jednotka kilogram - co se kupuje na kg - váha - slovní úlohy	
- rozlišovat jednotky délky - odhadnout vzdálenosti 1m a 1cm a porovnat je	Jednotky délky - metr – centimetr - jednoduché převody - odhad vzdálenosti	Pv – výroba pomůcky

- dokázat sčítat a odčítat vzdálenosti, zapsat zjištěné údaje do tabulky a za pomoci učitele je vyhodnotit	- slovní úlohy	
- využívat jednotky času v každodenním životě	Jednotky času - hodina – den	Pv – výroba pomůcky Vl – tématický okruh Lidé a čas
- orientovat se v tabulce - dokázat najít v tabulce požadovaný údaj - doplnit jednoduchou tabulku - dokázat zpracovat jednoduchý příklad z praxe do tabulky	Práce s tabulkou - řádek, sloupec - vyhledávání, doplňování - zpracování jednoduché tabulky podle návodu	
- uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi	Peníze - počítání v oboru do 100 s platidly	Fg - platidla
	3. Geometrie v rovině a v prostoru	
- vyznačit a pojmenovat bod v rovině - rozeznat přímou čáru od křivé - narýsovat přímku, polopřímku a úsečku podle pravítka - narýsovat body na úsečce i mimo ni - měřit délku úsečky a využívat tuto znalost prakticky - označit vrcholy rovinných útvarů a pojmenovat je	Základní útvary v rovině - bod – vyznačování bodů, popis bodů - čára, přímka – rýsování přímky - vzájemná poloha dvou přímek v rovině – různoběžné a rovnoběžné přímky – užití konkrétních předmětů - polopřímka a úsečka – rýsování úseček - měření úseček s přesností na cm - rovinné útvary – poznávání a popis rovinných útvarů (vrcholy, strany) – trojúhelník, čtyřúhelník, čtverec, obdélník	
- poznat základní tělesa - rozlišovat tyto útvary na předmětech ze svého okolí a vymodelovat je	Základní útvary v prostoru - poznávání těles – kvádr, krychle, koule, válec - modelování	
	4. Aplikační úlohy	
- za pomoci vyučujícího se dle svých individuálních schopností orientovat v číselných a obrázkových řadách	Číselné a obrázkové řady	
- za pomoci vyučujícího řešit praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech	Doplňovačky	

MATEMATIKA

Ročník: 5

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl:	<u>1. Číslo a početní operace</u>	
- číst a zapsat trojčiferné číslo - opsat řadu trojčiferných čísel - doplnit číselnou řadu - psát trojčiferná čísla podle diktátu	Obor přirozeného čísla 0 – 1000 Zápis čísel Číselná osa	
- porovnávat čísla a soubory - seřadit čísla od nejmenšího k největšímu a naopak - znázornit trojčiferná čísla na číselné ose - používat matematické symboly	Porovnávání čísel - řazení podle velikosti - symboly $<$, $>$, $=$	
- zaokrouhlovat čísla na desítky a stovky - využívat dovedností zaokrouhlování čísel k řešení slovních úloh	Zaokrouhlování čísel na desítky a stovky - jednoduché slovní úlohy	
- rozložit čísla na stovky, desítky a jednotky - využívat těchto dovedností při početních operacích	Rozklad čísla v desítkové soustavě - jednotky, desítky, stovky	
- rozeznávat sudá a lichá čísla	Čísla sudá a lichá	
- zobrazovat čísla na číselné ose - využívat těchto dovedností k porovnávání čísel	Číselná osa	
- sčítat a odčítat násobky 100 - sčítat a odčítat čísla bez přechodu násobků 100 - sčítat a odčítat čísla s přechodem násobků 100	Sčítání a odčítání v oboru do 1 000 - sčítání a odčítání násobků 100 - bez přechodu násobků 100 - s přechodem násobků 100	
- sčítat a odčítat zpaměti - písemně sčítat dva sčítance, kontrolu provádět záměnou sčítanců - písemně odčítat a kontrolu výsledků provádět sčítáním	Sčítání, odčítání jednociferného čísla Písemné sčítání a odčítání - dvouciferná čísla - kontrola výpočtu - kalkulátor	
- zapsat a samostatně vyřešit slovní úlohu - zapsat a vymyslet odpověď	Slovní úlohy typu: <i>o n více, o n méně</i> - zápis, výpočet, odpověď	

- ověřit si správnost výpočtu - uvádět slovní úlohu do běžného života		
- tvořit a zapisovat příklady násobení a dělení v oboru do 100 - zvládat s názorem řady dělení čísel 2 až 10 do 100 - umět používat kalkulátor	Dělení v oboru do 100 - tvoření a zápis příkladů násobení a dělení v oboru do 100 - tabulka násobků - kalkulátor	Inf – využívání výukových programů
- vymyslet slovní úlohu ke konkrétním situacím, obrázkům - zapsat slovní úlohu - samostatně vyřešit slovní úlohu - zapsat a vymyslet odpověď - ověřit si správnost řešení slovní úlohy - aktualizovat slovní úlohu pro běžný život	Řešení slovních úloh s využitím vztahů: <i>n-krát více, n-krát-méně</i> - zápis, výpočet, odpověď	
	<u>2. Závislosti, vztahy a práce s daty</u>	
- vyřešit zadaný úkol s využitím dovedností orientace v prostoru - určit čas s přesností na čtvrt hodiny - přečíst zápis hodin digitálním způsobem - používat časové údaje při řešení konkrétní situace z běžného života	Úlohy na orientaci v prostoru a čase - orientace v prostoru - určování hodin s přesností na čtvrt hodinu - využití času v běžném životě – režim dne - digitální zápis	MeV – využití tištěných a digitálních dokumentů jako zdroj informací
- rozměnit platidla s větší hodnotou za menší - využívat matematických znalostí při manipulaci s penězi v modelové situaci (kupující – prodávající)	Manipulační činnosti s konkrétními předměty - peníze – bankovky, mince – třídění - hra na obchod - pojem půl, čtvrt	Fg – používání mincí a bankovek, umět rozměnit, vrátit
- umět jednoduché převody jednotek délky - používat k měření různá měřidla - ověřit si odhady vzdálenosti měřením - odhady vzdáleností využívat při řešení konkrétních situací z běžného života	Jednotky délky - převody km – m, m – cm, m – mm, m – dm - pomůcky pro měření - odhad délky	

- umět jednoduché převody jednotek hmotnosti - využívat této dovednosti k řešení slovních úloh z praktického života - odhadnout hmotnost a ověřit si výsledek odhadu vážením	Jednotky hmotnosti - kg, g – převody - druhy vah	Př – základní rozdělení látek, jejich vlastnosti
- umět jednoduché převody jednotek času - převádět jednotky času v běžných situacích - určit: 1 den = 24 hodin	Jednotky času - den - hodina, minuta	
- umět jednoduché převody jednotek objemu - využívat této dovednosti při řešení konkrétních situací z běžného života	Jednotky objemu - l, hl – převody - půllitr	Př – základní rozdělení látek, jejich vlastnosti
- rozpoznat základní hodnoty bankovek a mincí - rozlišit pojem koruna – haléř - uplatnit matematické znalosti při manipulaci s penězi - dokázat si nakoupit a spočítat nákup	Peníze - hodnoty bankovek a mincí - koruna – haléř - počítání s penězi - rozpoznávat koruny a haléře zapsané desetinným číslem	Fg – využití znalostí při manipulaci s penězi
- zpracovat své údaje a zapsat je do tabulky - vyhledat a roztřídit jednoduchá data podle návodu - orientovat se a číst v jednoduché tabulce	Práce s tabulkou - třídít, zapisovat data – např. údaje o času, teplotě, výška postavy, hmotnost těles - vyhledávání dat – orientace v tabulce - jízdní řád – jednoduše	Př – teplota vzduchu Vl – osa času
	3. Geometrie v rovině a prostoru	
- pojmenovat a zapsat body úsečky - měřit a porovnat délku úsečky s přesností na mm - zapsat délku úsečky - sestrojít rovnoběžky a kolmice - narýsovat kolmice pomocí trojúhelníku s ryskou - narýsovat rovnoběžné i různoběžné přímky - vypočítat obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - znázornit, narýsovat a označit základní rovinné útvary	Prohlubování znalostí o základních útvarech v rovině - bod, čára, přímka, polopřímka - měření a rýsování úseček s přesností na cm a mm Kolmice a rovnoběžky - pravý úhel – pojem - rýsování kolmic pomocí trojúhelníku s ryskou - rýsování rovnoběžných přímek Čtverec a obdélník - vyznačení, popis, vlastnosti stran, obvod - rýsování čtverce a obdélníka	

- narýsovat kružnici	Kruh a kružnice - střed, poloměr a průměr kruhu a kružnice - rýsování kružnice - oblouk kružnice	
- určit osu souměrnosti překládáním papíru	Osová souměrnost - pomocí proužku papíru	
	<u>4. Aplikační úlohy</u>	
- za pomoci vyučujícího se dle svých individuálních schopností orientovat v číselných a obrázkových řadách - doplnit chybějící údaj (obrázek) za pomoci vyučujícího	Číselné a obrázkové řady	
- za pomoci vyučujícího řešit praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech	Doplňovačky	Inf – využívání výukových programů

MATEMATIKA

Ročník: 6

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: -psát, číst a porovnávat čísla do 10 000 -zvládat orientaci na číselné ose - zaokrouhlovat do 10 000 - provádět odhad výsledku - písemně sčítat a odčítat do 10 000 - násobit a dělit v oboru do 100 - dělit se zbytkem v boru do 100 - samostatně řešit praktické úlohy	<u>1. Číslo a početní operace</u> Numerace do 10 000 - orientace na číselné ose - čtení a zápis čísel - porovnávání čísel, rozklad Sčítání a odčítání do 10 000 - počítání do 10 000, odhad výsledku - zaokrouhlování čísel - sčítání a odčítání do 10 000 bez přechodu desítek - sčítání a odčítání s přechodem desítek Dělení se zbytkem v oboru do 100 - násobení a dělení v oboru do 100 - nejbližší menší násobek daného čísla k danému číslu - dělení se zbytkem v oboru do 100 - slovní úlohy	Inf – využití výukových programů OSV – tématický okruh Sociální rozvoj (spolupráce a soutěživost)
- užívat a ovládat převody jednotek hmotnosti, délky, objemu a času - zvládat početní úkony s penězi - vyhledávat, třídit a porovnávat data	<u>2. Závislosti, vztahy a práce s daty</u> Jednotky - hmotnosti - délky - objemu - času Závislosti a data - počítání s penězi - grafy a tabulky	Pv – práce s technickými materiály P – základní rozdělení látek, jejich vlastnosti Pv – rozpočet rodiny Fg – finanční rozpočet rodiny
- umět zacházet s rýsovacími pomůckami - odhadovat délku úsečky - určit délku úsečky - graficky sčítat a odčítat úsečky	<u>3. Geometrie v rovině a prostoru</u> Přímka, úsečka, polopřímka - přenášení, porovnávání úseček - grafický součet úseček, násobek úseček - osová souměrnost	Pv – práce s technickými materiály

- znát a rýsovat základní rovinné útvary - znát a rýsovat trojúhelník - vyznačovat a rýsovat úhly	Trojúhelník - konstrukce trojúhelníku ze tří stran - přenášení trojúhelníku ze tří stran - přenášení trojúhelníku pomocí kružítka Úhel - úhel-vyznačování a rýsování úhlu, popis úhlu - úhel pravý, tupý, přímý, ostrý - osa úhlu - konstrukce pravého úhlu kružítkem	
- samostatně řešit praktické úlohy - hledat různá řešení předložených situací - aplikovat poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívat prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	<u>4. Aplikační úlohy</u> - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - praktické geometrické úlohy – úsečka, trojúhelník, úhel - kalkulátor - využití PC	Pv – práce s technickými materiály

MATEMATIKA

Ročník: 7

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - ovládat psaní, čtení, porovnávání a zaokrouhlování čísel v oboru do 1 000 000 - zvládat orientaci na číselné ose - zaokrouhlovat čísla - poznat římské číslice - řešit jednoduché slovní úlohy - písemně sčítat, odčítat v oboru do milionu - odhadnout výsledek - písemně násobit a dělit víceciferná čísla - dělit se zbytkem	<u>1. Číslo a početní operace</u> Číselný obor do milionu - numerace v oboru milionu, čtení a psaní čísel, porovnávání čísel, orientace na číselné ose - zaokrouhlování - římské číslice – určování času Písemné sčítání a odčítání čísel do milionu - slovní úlohy, využití peněz - sčítání a odčítání - odhady výsledků Písemné násobení a dělení přirozených čísel do 10 000 - násobení a dělení čísel v oboru - písemné násobení v oboru činitelem jednociferným i dvojciferným - písemné dělení jednociferným dělitelem beze zbytku i se zbytkem, aritmetický průměr	
- užívat a ovládat jednotky délky, hmotnosti, času, objemu a umět je vzájemně převádět - zvládat početní úkony s penězi - vyhledávat, třídit a porovnávat data - vypracovat jednoduchou tabulku	<u>2. Závislosti, vztahy a práce s daty</u> Jednotky - hmotnosti - délky - objemu - času Závislosti a data - počítání s penězi - grafy a tabulky	MeV – využití tištěných a digitálních dokumentů jako zdroje informací F – využívání znalostí převodu jednotek Inf - Excel
- zacházet správně s rýsovacími pomůckami a potřebami - rýsovat a měřit úhly	<u>3. Geometrie v rovině a prostoru</u> Úhel - konstrukce úhlu 60° , 120° a 30° Mnohoúhelníky - trojúhelník: dělení podle stran a úhlů	Pv – praktické cvičení, měření, rýsování

- provádět jednoduché konstrukce - umět narýsovat základní rovinné útvary a zobrazit jednoduchá tělesa - vypočítat obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku	- výška v trojúhelníku - mnohoúhelníky: konstrukce pravidelného šestiúhelníku a osmiúhelníků vepsaného kružnicí, lichoběžník Obvody rovinných obrazců - obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku	
- samostatně řešit praktické úlohy - hledat různá řešení předložených situací - aplikovat poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívat prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	<u>4. Aplikační úlohy</u> - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - praktické geometrické úlohy – úhel, mnohoúhelník, obvod rovinných obrazců - provádění početních výkonů na kalkulátoru - využití PC	Pv – práce s technickými materiály

MATEMATIKA

Ročník: 8

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - písemně násobit a dělit víceciferná čísla, dělit se zbytkem - zvládat práci se zlomky a smíšenými čísly, používat vyjádření vztahů celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento) - číst desetinná čísla, umět je zapsat a provádět s nimi základní početní operace - řešit jednoduché slovní úlohy - odhadnout výsledek - řešit jednoduché rovnice	<u>1. Číslo a početní operace</u> Písemné dělení dvojčiferným dělitelem - dělení násobkem deseti (10, 20, 30...) - dělení dvojčiferným dělitelem Zlomky - názorné zavedení zlomků s pojmy - užití zlomků v praxi - smíšená čísla - výpočet zlomku z celku - zlomek jako část celku Desetinná čísla - pojem desetinného čísla, zápis, čtení - sčítání a odčítání desetinných čísel - násobení a dělení desetinných čísel - násobení desetinných čísel číslem přirozeným i desetinným - slovní úlohy - odhady, zaokrouhlování, zkouška	OSV – Sociální rozvoj (soutěživost a spolupráce)
- užívat a ovládat převody jednotek délky, hmotnosti, objemu a objemu - vyhledávat, třídit a porovnávat data - vypracovat jednoduchou tabulku - zvládat početní úkony s penězi	<u>2. Závislosti, vztahy a práce s daty</u> Jednotky - délky, hmotnosti - objemu – dl, cl, ml - obsahu – mm ² , cm ² , m ² , km ² , ha Závislosti a data - grafy a tabulky - aritmetický průměr Převody světových měn	Inf – Exel Fg – početní úkony s penězi, světové měny

- zacházet správně s rýsovacími pomůckami a potřebami - rýsovat a měřit úhly - provádět jednoduché konstrukce - umět narýsovat základní rovinné útvary a zobrazí jednoduchá tělesa - vypočítat obvod a obsah kruhu - vypočítat obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku - vypočítat povrch kvádru, krychle a válce	<u>3. Geometrie</u> Rovnoběžníky - poznávání rovnoběžníků, vlastnosti stran a úhlů - rýsování libovolných rovnoběžníků (kosočtverec, kosodélník, lichoběžník) Kruh - délka kružnice - obvod a obsah kruh - řešení úloh z praxe Obsahy obrazců - jednotky obsahu - obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku - řešení úloh z praxe Povrch těles - síť krychle a kvádru - povrch krychle, kvádru, válce	Pv – práce s papírem
- samostatně řešit praktické úlohy - hledat různá řešení předložených situací - aplikovat poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívat prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	<u>4. Aplikační úlohy</u> - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - praktické geometrické úlohy – kruh, obsah, povrch - provádění početních výkonů na kalkulátoru - využití PC	Pv – práce s technickými materiály

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - násobit a dělit víceciferná čísla, dělit se zbytkem - číst desetinná čísla, umět je zapsat a provádět s nimi základní početní operace - řešit jednoduché úkoly na procenta - řešit jednoduché rovnice	<u>1. Číslo a početní operace</u> Dělení desetinných čísel - dělení dvou přirozených čísel (podíl je číslo desetinné) - dělení desetinného čísla číslem přirozeným - dělení desetinného čísla číslem desetinným (nejvýše dvojciferným) - užití kalkulatoru - slovní úlohy Procenta - procento – základní pojmy - výpočet jednoho procenta ze základu - výpočet procentové části z daného základu (i s využitím kalkulatoru) - řešení jednoduchých slovních úloh z praxe - úrok, úroková míra Rovnice - jednoduché lineární rovnice	
- znát jednotky délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu a umět je vzájemně převádět - vyhledávat, třídit a porovnávat data - vypracovat jednoduchou tabulku - používat měřítko plánu a mapy	<u>2. Závislosti, vztahy a práce s daty</u> Jednotky - délky, hmotnosti, času, obsahu - objemu – mm^3 , cm^3 , dm^3 , m^2 ; vztah dm^3 – litr Závislosti a data - grafy a tabulky - aritmetický průměr Poměr - dělení v daném poměru - měřítku plánu a mapy	Inf – Exel Z – práce s mapou

- zacházet správně s rýsovacími pomůckami a potřebami - vypočítat obvod a obsah trojúhelníku, čtverce, obdélníku, kruhu - vypočítat objem a povrch kvádra, krychle a válce - rozeznávat základní prostorové útvary	<u>3. Geometrie</u> Prohlubování učiva - obvody, obsahy – užití vzorců - povrch těles – užití vzorců Objemy těles - objem - jednotky objemu - objem těles – použití vzorců (kvádr, krychle, válec) Prostorové útvary - koule, jehlan	Inf – využití výukových programů F – využívání znalostí převodu jednotek
- samostatně řešit praktické úlohy - hledat různá řešení předložených situací - aplikovat poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívat prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	<u>4. Aplikační úlohy</u> - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - praktické geometrické úlohy – objemy těles - provádění početních výkonů na kalkulátoru - využití PC	Pv – práce s technickými materiály

5. 4. Rýsování

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Rýsování

Vyučovací předmět patří do vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Vyučovací předmět Rýsování je realizován v 8. a 9. ročníku, časová dotace je 1 vyučovací hodinu týdně. Výuka probíhá ve třídě, popř. počítačové učebně.

Vyučovací předmět umožňuje osvojení rýsovacích technik pro využití při dalším studiu žáků. Rozvíjí prostorovou představivost, samostatnost, systematickост a přesnost práce, umožňuje zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích technik. Součástí předmětu je průřezové téma Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel vede žáky k práci s učebnicemi a pracovními sešity, vede je k samostatnému vyhledávání informací, které užijí v běžném životě a k sebehodnocení – poznání vlastního pokroku a nacházení chyb, kterých se dopustili (**kompetence k učení**). Učitel podporuje práci s různými zdroji informací – hledání, třídění, využívání a řešení úloh z praktického života (**kompetence k řešení problémů**). Učitel vede žáky k práci podle daného pracovního postupu, návodu, náčrtu, k orientaci se v jednoduché technické dokumentaci a cvičí žáky v pracovní výdrži, koncentraci na pracovní výkon a jeho dokončení (**kompetence pracovní**).

Použité zkratky:

OSV – Osobnostní a sociální výchova

Inf – Informatika

MeV – Mediální výchova

Pv – Pracovní vyučování

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - umět zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - rozeznávat druhy čar - používat technické písmo - rýsovat rovnoběžky a kolmice - číst a rozumět jednoduchým technickým výkresům - sestavit základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti	Úvod do rýsování pomůcky pro rýsování a práce s nimi základní pokyny k rýsování Druhy čar a příklady jejich použití Technické písmo psaní od ruky i podle šablony Rýsování rovnoběžek a kolmic - nácvik rýsování přímek, kolmic a rovnoběžek na jednoduchých geometrických ornamentech, čtvercových sítích - zobrazení osově souměrnosti Základy kótování - základní pravidla kótování ve strojírenství - kótování délek - kótování průměru, poloměru, oblouku a úhlu Rýsování základních rovinných obrazců - nácvik rýsování a kótování čtverce a obdélníka - podle schopností žáků lze rýsovat i pravidelné mnohoúhelníky a obrazce složené ze základních rovnocenných obrazců (bez kót)	Inf – využití výukových programů MeV - různé druhy sdělení - projekt rodinného domu OSV - rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci Pv - technologické postupy

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - číst a rozumět jednoduchým technickým výkresům - zvládnout načrtnout základní tělesa a sestrojit jejich síť. - sestrojit základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti - používat technické písmo	Volné rovnoběžné promítání zobrazování kváдру a krychle kreslení náčrtů Sít' krychle a kváдру Osová a středová souměrnost Základy pravoúhlého promítání - promítací kout, půdorys, nárys a bokorys - zobrazování v promítacím koutu - krychle, kvádr - vytváření prostorových představ - rýsovat jen podle možností žáků	Pv – praktická činnost, zhotovení náčrtu MeV - různé druhy sdělení - průmyslové dokumenty Pv - technologické postupy OSV - rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci

5. 4. Informatika

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Informatika

Vyučovací předmět Informatika patří do vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. Vyučovací předmět je realizován na 1. stupni ve 4. – 5. ročníku, má časovou dotaci 1 hodinu týdně. Na 2. stupni je realizován v 6. – 9. ročníku a má časovou dotaci 1 hodinu týdně.

Výuka probíhá v počítačové učebně. V případě, že jsou informační technikou vybaveny jednotlivé třídy, lze výuku realizovat i tam.

Cílem vyučovacího předmětu je umožnit žákům získat teoretické znalosti a praktické dovednosti nutné k efektivní práci s informační technikou. Získané dovednosti se stávají pro žáky výhodou v praktickém životě i při pracovním uplatnění.

Součástí předmětu jsou průřezová témata Mediální výchova, Environmentální výchova, Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel vede žáky k aktivnímu vyhledávání informací, jejich důkladnému zpracování a selekci (**kompetence k řešení problému**). Podporuje žáky v komunikaci prostřednictvím sítě Internet, poskytuje dostatek času ke komunikaci pomocí e-mailových služeb, vhodným výchovným působením zvyšuje úroveň této komunikace a vede žáky k aktivnímu výběru vhodných partnerů k virtuální komunikaci (**kompetence komunikativní**). Vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v rámci třídy, školního kolektivu a v širším smyslu pomocí chatových služeb internetu, vybírá prostředky a témata k diskuzi tak, aby přispívaly k tříbení a kultivaci názorů a postojů žáků (**kompetence sociální a personální**). Seznamuje žáky s takovými zdroji informací, které budou kultivovat jejich charakter dle demokratických zásad naší společnosti a podporuje žáky v potřebě komunikace (**kompetence občanské**). Vede žáky k řádné přípravě a udržování pracovního prostoru dle zásad hygieny práce, tj. k dodržování hygienických pravidel při práci s počítačem a jinými komunikačními prostředky (**kompetence pracovní**).

Použité zkratky:

Čj – Český jazyk

M – Matematika

Aj – Anglický jazyk

Př – Přírodověda

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MeV – Mediální výchova

EV – Environmentální výchova

MkV – Multikulturní výchova

P – Přírodopis

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - znát základní hygienické a bezpečnostní zásady (nastavení nábytku pro správný posed, nastavení monitoru) - pojmenovat základní části počítače - použít při práci myš a klávesnici - přihlásit se do systému, popsat prostředí, nastavit si prostředí podle svých schopností - zapnout a vypnout PC, spustit aplikace, vytvářet soubory, kopírovat soubory - ovládat základní obsluhu počítače - nakreslit základní tvary, použít nástroje pro vyplnění barvou - orientovat se v prostředí programu, znát funkce hlavních kláves, umět formátovat text, soubor uložit, tisknout - ovládat dovednosti při vyhledávání informací na internetu - uplatnit vědomosti při použití výukových programů.	Hygiena práce s PC - nastavení nábytku, správný posed, položení rukou, nastavení monitoru Základní části a popis počítače - základní části počítače Komponenty počítače, jejich pojmenování a funkce - myš – ovládání myši (pravé, levé tlačítko, kolečko) - klávesnice – oblasti, psaní pomocí klávesnice Základní uživatelská obsluha počítače - přihlášení do systému, popis prostředí (plocha) – nastavení prostředí pro sebe - zapnutí a vypnutí PC, maximalizace, minimalizace - okno – aplikace, lišta, soubor – ukládání, otevírání, kopírování, strom, nabídka Start, průzkumník Kreslicí program Malování - panel kreslicích nástrojů, volba barev Textový editor Word - popis prostředí, pohyb v prostředí, klávesa Enter, mezerník, Delete - formátování textu – písmo, velikost, blok (kopírování) - panel nástrojů – uložit, tisk, náhled Internet - zobrazení, prohlížení, odkazy, „Zpět“ Výukové programy a zábavné hry - spuštění aplikace, ovládání programu	EV – tématický okruh Vztah člověka k prostředí (vliv prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví) M – geometrické tvary Čj – pravopis slov MeV – tématické okruhy: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi reklamou a zprávou) Vliv médií (vliv médií na uspořádání dne) Využití výukových a zábavných programů v M, Čj, Př a popřípadě ostatních předmětech.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - ovládat nastavení nábytku pro správný posed, nastavení monitoru - pojmenovat základní části počítače - použít při práci myš a klávesnici - přihlásit se do systému, popsat prostředí, nastavit si prostředí podle svých schopností - zapnout a vypnout PC, spustit aplikace, vytvářet soubory, kopírovat soubory - umět přeskakovat mezi aplikacemi (okno) - orientovat se v prostředí programu, znát funkce hlavních kláves, umět formátovat text, soubor uložit, tisknout, vložit grafické prvky - ovládat základní obsluhu počítače - orientovat se v prostřední programu, používat nástroje pro kreslení - umět nakreslit jednoduché obrázky - uplatnit vědomosti při použití výukových programů - pracovat s internetových prohlížečem - ovládat dovednosti při vyhledávání informací na internetu	Hygiena práce s PC - nastavení nábytku, správný posed, položení rukou, nastavení monitoru Opakování – základní části, komponenty počítače, jejich pojmenování a funkce - myš, klávesnice Základní uživatelská obsluha počítače - přihlášení do systému, zapnutí a vypnutí PC, okno, soubor, složka Aplikace - spuštění, přepínání – lišta Textový editor Word - opakování – popis prostředí, formátování, panel nástrojů, blok (kopírování) - panel nástrojů – kreslení, vložit obrázek, Word Art Kreslicí program Malování - panel kreslicích nástrojů, volba barev Kreslení pro děti (Terasoft) - panel nástrojů, barvy Výukové programy a zábavné hry - spuštění aplikace, ovládání programu Internet - popis prostředí, adresy, odkazy, vyhledávání	EV – tématický okruh Vztah člověka k prostředí (vliv prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví) Čj – pravopis slov, úprava M – geometrické tvary Využití výukových a zábavných programů v M, Čj, Př a popřípadě ostatních předmětech. VMEGS – tématický okruh Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa)

INFORMATIKA

Ročník: 6.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: být schopen nastavit obsah oken, kopírovat a mazat soubory orientovat se na klávesnici umět používat textový editor, využít záhlaví a zápatí dokumentu, náhled dokumentu orientovat se v nabídce okna tisk umět procházet www stránky vědět, co je elektronická pošta a k čemu se používá zacházet s e-mailem pracovat s numerickou klávesnicí orientovat se v prostředí programu, umět se pohybovat mezi buňkami, vložit funkci, soubor uložit umět vytvořit jednoduchý graf pracovat s multimediálními soubory být schopen učit se pomocí výukového programu být schopen samostatně hrát jednoduché počítačové hry	Total Commander - prostředí, funkce Textový editor Word - psaní, formátování, vkládání objektů, záhlaví, zápatí, náhled, tisk Internet - kopírování, tisk - založení emailové schránky přes webové rozhraní - nová pošta, příchozí pošta, přeposlat, odpověď, adresář - vyhledávání informací Kalkulačka - prostředí, ovládání Tabulkový procesor Excel - popis prostředí, buňka, pohyb v prostředí - panel nástrojů, funkce, graf – vytvoření Multimedia – Media Player - zobrazení, použití Výukové programy a zábavné hry	VMEGS - tématický okruh Evropa a svět nás zajímá (vyhledávání zajímavostí majících vztah k tradicím a zvykům národů Evropy, životu dětí v jiných zemích) Využití výukových a zábavných programů v M, Čj, Aj, P a popřípadě ostatních předmětech M - zpracování dat, aritmetický průměr

INFORMATIKA

Ročník: 7.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou - zvládat vložit graf, tabulku - umět napsat jednoduchý dokument - pracovat s tabulkovým procesorem - vytvořit graf s popisem - umět používat příslušenství počítače - umět procházet www stránky - komunikovat prostřednictvím internetových stránek - zacházet s e-mailem - osvojit si základy elektronické komunikace - pracovat s multimediálními soubory - být schopen učit se pomocí výukového programu - být schopen samostatně hrát jednoduché počítačové hry	Total Commander, Průzkumník - prostředí, funkce Textový editor Word - vkládání grafů, tabulky - hromadná korespondence – obálka, štítek; dopis Tabulkový procesor Excel - tabulka – ohraničení - prolínání listů \$ - graf – vytvoření, popis grafu Přídavná zařízení PC - tiskárna, scanner – jejich účel, použití a obsluha Internet - vyhledávání informací - email přes webové rozhraní Itlook - popis prostředí, kontakty, nová pošta, napsat, odpovědět, smazat, odeslat a přijmout Multimedia - různé druhy programů - Media Player, Winap, Quick, Power DV - popis aplikace a použití Výukové programy a zábavné hry	MkV - tématický okruh Kulturní rozdíly (právo všech lidí žít společně) Čj - dopis Využití výukových a zábavných programů v M, Čj, Aj, P a popřípadě ostatních předmětech

INFORMATIKA

Ročník: 9.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: samostatně pracovat s internetovým prohlížečem vyhledat potřebné informace na internetu zvládat pracovat s vektorovou grafikou zvládat základní práci s fotografií vytvořit malou prezentaci být schopen učit se pomocí výukového programu - být schopen samostatně hrát jednoduché počítačové hry	Internet, Outlook - vyhledávání informací, využívání emailu Zoner Calisto - popis prostředí, pohyb v prostředí, panely nástrojů - kreslení v programu - psaní v programu Infra View - prohlížení obrázků - úprava obrázků Grafické projekty - diplom, tapeta do Windows, fotografie v rámečku, koláž z více fotografií Powerpoint - druhy prezentací, prohlížení, seznámení s prostředím - šablony, textové pole, vložení objektů - efekty objektů, přechody mezi snímky Výukové programy a zábavné hry	VMEGS – tématický okruh Objevujeme Evropu a svět (Evropa a svět – vyhledávání informací, mapy) MeV – projekt Tvorba školní prezentace Využití výukových a zábavných programů v M, Čj, Aj a popřípadě ostatních předmětech

5. 5. Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Prvouka

Vyučovací předmět Prvouka patří do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Je realizován v 1.- 3. ročníku a má časovou dotaci 3 hodiny týdně (z toho 1 z disponibilní časové dotace v 1. – 3. ročníku). Výuka probíhá ve třídě, ale i na vycházkách, školním pozemku, při exkurzích apod.

Vzdělávací obsah předmětu je členěn do 5 tématických celků:

- **Místo, kde žijeme**
- **Lidé kolem nás**
- **Lidé a čas**
- **Rozmanitost přírody**
- **Člověk a jeho zdraví**

Cílem vyučovacího předmětu Prvouka je rozvíjet základní poznatky žáka o životě společnosti, o živé a neživé přírodě a jejich významu pro člověka. Předmět vychází z prvotních zkušeností, znalostí a vědomostí žáka a vytváří základní představy o lidských činnostech, výtvorech a vztazích i o nejdůležitějších podmínkách života.

Součástí předmětu jsou průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Výchova demokratického občana.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel náměty spojuje do jednoduchého systému základních poznatků a vztahů, otvírá prostor pro jejich praktické ověření ve škole a pro porovnání se zkušenostmi žáka ze života v rodině, z činností mimo školu, z předškolní výchovy (**kompetence k učení**). Vyučující pomáhá žákům utvářet základní vztah k životu, vlastní osobě, jiným lidem a živočichům, k lidským činnostem, k předmětům, které lidé vytvořili, k životnímu prostředí domova a přírody nejbližšího okolí. Žáci si postupně vytvářejí základy hodnotového systému a zdravého životního stylu (**kompetence občanské**). Učitel vede žáky k vhodnému jednání a rozhodování se v běžných i méně obvyklých životních situacích, žáci se učí spoléhat na sebe, ale i možnou pomoc druhých (**kompetence k řešení problému**). Učitel u žáků upevňuje vhodné chování, vede je k chápání rozdílnosti mezi jednotlivci, k toleranci druhých a spolupráci (**kompetence sociální a personální**).

Osvojování učiva Prvouky je založeno převážně na aktivních metodách výuky (praktická cvičení, simulace životních situací, hraní rolí, exkurze, vycházky), které samy o sobě slouží jako prostředek k vytváření klíčových kompetencí a očekávaných výstupů.

Použité zkratky:

OSV – Osobnostní a sociální výchova
EV – Environmentální výchova
VDO – Výchova demokratického občana

Vv – Výtvarná výchova
Čj – Český jazyk
Pv – Pracovní vyučování

Tv – Tělesná výchova
Inf – Informatika
Fgr – finanční gramotnost

- chápat rozdíl mezi aktivním a pasivním odpočinkem		
- vyjmenovat 4 roční období, určit jejich charakteristické znaky - popsat a porovnat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - znát domácí zvířata a jejich mláďata - znát názvy zvířat z lesa, pole a zahrady - osvojovat si správné chování v přírodě a kladný vztah k ní - pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny	<u>4. Rozmanitost přírody</u> Příroda v ročních obdobích - znaky ročních období - pravidelné proměny – charakteristické znaky Domácí zvířata - samec, samice, mládě Volně žijící zvířata - v lese, na poli - na zahradě - péče o zvířata a životní prostředí Poznávání ovoce a zeleniny - jablko, hruška, švestka - mrkev, okurka, rajské jablko	Vv – ilustrace A. Lady
- uplatňovat hygienické návyky a zvládat sebeobsluhu - dokázat sdělit své zdravotní potíže a pocity - vědět, jak se chovat u lékaře - vědět, že nesmí užívat léky bez vědomí lékaře, rodičů, učitele - učit se přivolat pomoc v modelových situacích - znát 1. pomoc při drobném poranění - vyjmenovat části těla, popsat obličej - vyjmenovat smysly, určit k čemu slouží - znát význam pohybu, dostatečného spánku a odpočinku pro zdraví - učit se poznávat zdravé a nezdravé potraviny - znát pravidla pro chodce, umět přecházet na přechodu, orientovat se podle semaforu	<u>5. Člověk a jeho zdraví</u> Ochrana zdraví a čistota - hygienické návyky, sebeobsluha Nemoc - informovat dospělé o bolesti, malátnosti, průjmu apod. - návštěva u lékaře - podávání léků Úraz - přivolání pomoci - 1. pomoc při drobném poranění Lidské tělo - smysly a jejich funkce Péče o naše zdraví - spánek Výživa a zdraví - zdravé a nezdravé potraviny Dopravní výchova - pravidla pro chodce, přechod, semafor	OSV – tématický okruh Osobnostní rozvoj

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - orientovat se v blízkém okolí školy, znát pojmy blízko – daleko, vpravo – vlevo - znát pravidla pro soužití ve škole, povinnosti a práva žáka - popsat a zvládat bezpečnou cestu do školy, pravidla pro chodce - zvládnout orientaci okolí svého bydliště, popsat je	<u>1. Místo, kde žijeme</u> Škola začíná - orientace v blízké okolí školy - pravidla Školního řádu - dopravní výchova – chodec Můj domov - orientace okolí svého bydliště	VDO – Občanská společnost a škola
- znát role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - znát podíl členů rodiny na chodu domácnosti, popsat společné činnosti rodiny, významné události, oslavy, setkání - vědět, jak se má chovat k rodičům, k mladším a starším členům rodiny - umět pomoci rodičům přiměřeně svému věku - vytvářet si vhodné modely chování, osvojovat si způsoby vstupu do různých místností ve škole - umět slušně vyjádřit svůj názor, svěřit se s problémem - učit se bezpečnému chování v různých prostředích - osvojovat si dovednost říci „ne“ nabídkám neznámých lidí, chování a dotýkání, které nechce - vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi - procvičovat dovednost přivolat pomoc dospělého a policie - znát povolání rodičů - popsat a vyjmenovat činnosti lidí	<u>2. Lidé kolem nás</u> Moje rodina - dědeček, babička, sestřenice, bratranec, teta, strýc - práva a povinnosti v rodině - základní pravidla společenského chování Pravidla slušného chování - základní pravidla společenského chování - pozdrav, poděkování, rozloučení - vyjádření vlastního názoru - cestování v hromadných prostředcích Osobní bezpečí - bezpečnému chování v různých prostředích - dovednost říci „ne“ nabídkám neznámých lidí, chování a dotýkání, které nechce Pracovní činnosti lidí - povolání rodičů - činnosti lidí	Vv – kresba, malba MkV – Lidské vztahy, kulturní rozdíly OSV – tématický okruh Sociální rozvoj – péče o dobré vztahy Fgr – mzda za práci Pv – výroba předmětu denní potřeby, pracovního nástroje

- orientovat se v názvech dnů, jejich časové posloupnosti - poznat na hodinách půl hodinu, znát pojem hodina a minuta - vyjmenovat měsíce, roční období - rozlišovat děj na minulost, přítomnost a budoucnost - chápat pojmy mladý – starý - zařadit Vánoce a Velikonoce do ročního období - zvládat jednoduchou orientaci v čase - znát výhody pravidelného denního režimu a možností řídit se časem - znát rozvržení svých denních činností - poznat vhodnou a nevhodnou aktivitu ve volném čase, znát vhodné způsoby trávení volného času - poznávat různé lidské činnosti	<u>3. Lidé a čas</u> Základní orientace v čase Určování času – půlhodina Měsíce, rok, roční období - minulost, přítomnost, budoucnost – pojmy - pojem mladý – starý - Vánoce, Velikonoce Využití volného času Škola, volný čas, odpočinek Vstávání, snídání, oběd, večeře, čas jít spát - lidské činnosti – zaměstnání rodičů	Inf – výukový program Všechnálek OSV – tématický okruh Osobnostní rozvoj zájmové činnosti
- popsat pravidelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích za pomoci obrázků - vědět, čím se živí zvířata během roku, jak je možné je přikrmovat - popsat práce v zemědělství, poznat nářadí - znát jejich životní projevy a potřeby, způsob života - vyjmenovat domácí mazlíčky, vědět, jak s nimi vhodně zacházet - vyjmenovat volně žijící zvířata, popsat, znát nebezpečí vztekliny - vyjmenovat známé ptáky, určit, kde žijí, čím se živí a jak o ně pečovat v zimě - poznat dřeviny, ovocné stromy - znát letní a jarní květiny	<u>4. Rozmanitost přírody</u> Příroda v ročních obdobích - změny v přírodě v průběhu roku - chování živočichů - péče o zvířata a ptáky - sezónní práce na zahradě a na poli Domácí zvířata - životní projevy a potřeby - domácí mazlíčci a péče o ně Volně žijící zvířata - zvířata v lese - nebezpečí vztekliny - ptáci – nejznámější druhy, životní podmínky, péče o ptáky Rostliny - keř, strom - letní a jarní květiny - zemědělské plodiny	Čj – přednes říkadel, básní k ročnímu období

- vyjmenovat plodiny pěstované na zahrádce a na poli - znát lesní rostliny, znát pravidla bezpečnosti při kontaktu s neznámými popřípadě jedovatými rostlinami - pod vedením učitele pozorovat pokus a vyvodit z něj závěry - znát pravidla pro pobyt v přírodě - vědět, jak chránit přírodu	- rostliny v lese Jednoduché pokusy - tání, tuhnutí, vypařování Vztah člověka a přírody - chování v přírodě - péče o životní prostředí	EV – tématický okruh Vztah člověka k prostředí ochrana přírody, třídění odpadů
- znát hygienické potřeby, pečovat o svůj zevnějšek, dodržovat osobní hygienu - poznat příznaky nemoci, umět je popsat, umět sdělit své pocity - umět si změřit teplotu, znát umístění lékárničky ve škole i doma - dodržování zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - vědět, jak se chovat u lékaře, kde je nejbližší lékárna - znát nebezpečí užívání léků bez vědomí dospělého - vědět, jak se chovat ve škole, aby neohrozil sebe a své spolužáky, aby nedošlo k úrazu - znát 1. pomoc při drobných poraněních a krvácení, znát způsoby sebeochrany před nakaženou krví - umět telefonem přivolat pomoc, znát číslo 1. pomoci - znát význam stravovacího a pitného režimu pro zdraví - popsat základní rozdíly mezi člověkem a živočichy - znát pravidla chování při chůzi mimo chodník	<u>5. Člověk a jeho zdraví</u> Ochrana zdraví a čistota - hygienické potřeby, osobní hygiena Nemoc - příznaky nemoci – teplota - teploměr, lékárnička - bezpečné chování při péči o nemocného - lékař, lékárna - užívání léků Úraz - bezpečnosti chování ve škole - 1. pomoc při drobných poraněních a krvácení - způsoby sebeochrany před nakaženou krví - důležitá telefonní čísla 1. pomoci Výživa a zdraví - stravovací a pitný režim Lidské tělo - rozdíl mezi člověkem a živočichem Dopravní výchova - pravidla pro chodce – chůze mimo chodník	OSV – tématický okruh Osobnostní rozvoj péče o lidské tělo Tv – prevence úrazů

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - znát práva a povinnosti žáka - pečovat o školní potřeby, odmítat projevy vandalizmu a ničení vybavení školy - znát pravidla pro chodce - znát funkce jednotlivých prostorů bytu a domu - znát nejbližší ulice, parky, náměstí, významné budovy, obchody, zdravotnické zařízení v okolí bydliště - znát nejvýznamnější místa v okolí - chápat význam ochrany zeleně, úklidu v okolí domu	<u>1. Místo, kde žijeme</u> Naše škola - školní řád - školní vybavení a pomůcky - pravidla pro chodce U nás doma - kulturní a historické zajímavosti - orientace v obci podle plánu – ulice, parky, náměstí, významné budovy, obchody, zdravotnické zařízení v okolí bydliště - tradice a zvyky, místní pověsti	EV – péče o životní prostředí
- rozlišovat blízké a vzdálené příbuzenské vztahy - znát pojmy úcta, vzájemné pochopení, ochrana, pomoc - popsat rodinné tradice, oblíbené činnosti rodiny - zvládat praktické způsoby komunikace mezi lidmi - mít osvojené základy společenského chování - projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům - chápat nevhodnost neslušných, hrubých a urážlivých výrazů - pojmenovat nejběžnější povolání a pracovní činnosti - vyjmenovat přístroje usnadňující lidem život	<u>2. Lidé kolem nás</u> Rodina a společnost - blízké a vzdálené příbuzenské vztahy - mezilidské vztahy - rodinné tradice, činnosti rodiny Pravidla společenského chování - základní pravidla společenského chování - tolerance k ostatním - vulgární výrazy Technika a výroba - různé druhy zaměstnání - nářadí a nástroje určitých povolání	VDO – Občanská společnost a škola Čj – formy společenského styku Fgr – mzda za práci
- rozlišit čtvrt hodinu, tři čtvrtě hodinu, minuty - poznat, kolik je hodin	<u>3. Lidé a čas</u> Orientace v čase - určování času – tři čtvrtě, s přesností na minuty	

- rozlišovat jednotlivé části dne - umět přečíst datum, orientovat se v pojmech loni, letos, příští rok, před týdnem, za týden, dávno, v budoucnu - rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - vědět, že existují svátky, narozeniny, slaví se významné dny - snažit se zlepšit využívání volného času zařazením vhodných aktivit - poznat, kdo pracuje a kdo odpočívá	- části dne – den – noc; ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer Kalendář - den, týden, měsíc, rok - loni, letos, příští rok - svátek, narozeniny Práce a volný čas - denní režim - různé lidské činnosti	
- chápat příčiny některých přírodních jevů a zákonitostí - sezónní práce na zahradě a na poli - vyjmenovat nejznámější rostliny - rozlišit bylinu a dřevinu - znát význam chráněných rostlin a rostlin užitkových - poznat zástupce domácích a volně žijících zvířat - znát jejich životní potřeby a způsob života - uplatňovat základní zásady chování v přírodě - vědět, co přírodě škodí a jak ji chránit - znát zástupce chráněných rostlin a živočichů - orientovat se v péči o živočichy v přírodě a v zajetí - provádět jednoduché pokusy se známými látkami - pod vedením učitele se třídou pravidelně pozorovat počasí a průběžně zaznamenává do kalendáře přírody, vyvozovat závěry	<u>4. Rozmanitost přírody</u> Příroda v ročních obdobích - přírodní jevy a jejich zákonitosti - sezónní práce na zahradě a na poli Život v přírodě, jeho různé podoby - nejznámější rostliny - bylina, dřevina - chráněné a užitkové rostliny - domácí a volně žijící zvířata Člověk a příroda - základní zásady chování v přírodě - ochrana přírody - chráněné rostliny a živočichové - péče o živočichy v přírodě a v zajetí Jednoduché pokusy - čistota vody, rozpustnost látek - pozorování počasí	Inf – výukový program Všechnálek Vv – kresba, malba EV – tématický okruh Vztah člověka k prostředí
- umět chránit své zdraví, znát význam otužování a aktivního pohybu pro zdraví	<u>5. Člověk a jeho zdraví</u> Zdraví a nemoc - otužování, aktivní pohyb	Tv – význam sportu pro zdraví

- vědět, jak se chovat při nemoci, kde ordinuje jeho lékař, umět se postarat o nemocného člena rodiny - cvičit v modelových situacích ošetření drobného poranění, přivolání 1. pomoci a výstižné popsání poranění - znát škodlivé vlivy sladkých a tučných pokrmů - znát význam minerálních vod a léčivých rostlin - popsat hlavní části lidského těla - znát funkci lidských smyslů - uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce	- průběh nemoci, ordinace Úraz - ošetření drobného poranění - přivolání 1. pomoci Výživa a zdraví - sladké a tučné pokrmy - minerální vody a léčivé rostliny Lidské tělo - části lidského těla - smysly a jejich funkce Dopravní výchova - základní pravidla silničního provozu pro chodce - chodník, silnice, reflexní oblečení	OSV – tématický okruh Morální rozvoj Pv – základy stolování
---	--	---

5. 7. Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Vlastivěda

Vyučovací předmět patří do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Vyučovací předmět Vlastivěda má ve 4. a 5. ročníku týdenní časovou dotaci 1 hodinu týdně. Výuka probíhá ve třídě, v počítačové učebně, na vycházkách apod. Výuka navazuje na zkušenosti a poznatky získané v Prvouce 1., 2. a 3. ročníku.

Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen do 3 tématických okruhů:

- **Místo, kde žijeme**
- **Lidé kolem nás**
- **Lidé a čas**

Cílem vyučovacího předmětu Vlastivěda je pomáhat žákům utvářet citový vztah k rodné zemi, k nejbližšímu okolí. Žáci si vytvářejí základy hodnotového systému a zdravého životního stylu. Osvojují si a upevňují vhodné chování a jednání mezi lidmi, učí se chápat rozdílnosti mezi jednotlivci a tolerovat je, navzájem si pomáhat a spolupracovat.

Součástí předmětu jsou průřezová téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel vede žáky k využití vlastních schopností, k získávání základních mravních hodnot v rodině i ve společnosti (**kompetence sociální a personální**). Podněcuje žáky k tvořivému myšlení (**kompetence k řešení problémů**). Učí žáky k ochraně životního prostředí (**kompetence občanské**). Výuka Vlastivědy probíhá tak, jak je popsáno u předmětu Přírodověda.

Použité zkratky:

Pv – Pracovní vyučování

Vv – Výtvarná výchova

Inf – Informatika

OSV – Osobnostní a sociální výchova

MeV – Mediální výchova

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VLASTIVĚDA

Ročník: 4

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - určit světové strany - orientovat se na mapě České republiky - zvládnout čtení z mapy, zvládat základní orientaci na mapě - popsat polohu svého bydliště na mapě - znát části své obce (významné budovy) - vyhledávat významná místa svého bydliště - orientovat se, kde je autobusové nádraží - umět charakterizovat region, ve kterém bydlí - začlenit svou obec do příslušného kraje - znát pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu - znát vliv člověka na přírodu a přírody na člověka - znát významné orientační body krajiny	<u>1. Místo, kde žijeme</u> Mapa barvy na mapě, značky, vysvětlivky, hlavní světové strany Mapa ČR – vlastivědná Domov a jeho okolí Mapa místní krajiny – vodní toky, rybníky, pohoří Místní pověsti, tradice a zvyky Obec (město) Poloha města na mapě Minulost a současnost obce Památné objekty v obci a okolí Orientace v obci – části obce Doprava v obci, mezi obcemi Okolní krajina – region Charakteristické znaky krajiny – vodní toky, mosty, nádrže Regionální zvláštnosti – pohádky a pověsti Vliv krajiny na život lidí – čistota vody, péče o životní prostředí Působení lidí na krajinu Významné orientační body	Vv – Výtvarný projev k přečtené pověsti MeV, Inf – Získávání informací z regionu OSV – Tématický okruh Sociální rozvoj (mezilidské vztahy)
- dodržovat pravidla pro soužití v rodině	<u>2. Lidé kolem nás</u> Rodina a společnost - život a funkce rodiny - zájmové organizace a spolky	

- mít povědomí o zájmových organizacích a spolcích - dodržovat pravidla pro soužití v obci - znát různé druhy placení - ovládat čísla tísňového volání - zvládat základy první pomoci, přivolání další dospělé osoby	- jednání v obchodě, na poště, u lékaře - různé způsoby placení Osobní bezpečí - chování v rizikovém prostředí a v krizových situacích - čísla tísňového volání	Pv – Výroba dopravních značek k danému tématu
- rozeznat rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách - znát významné události a pověsti, které se vztahují k regionu a kraji - vědět o nejvýznamnějších kulturních, historických a přírodních památkách v okolí svého bydliště - zachovávat tradice, tradiční lidové svátky, státní svátky, významné dny, úctu k předkům	<u>3. Lidé a čas</u> Současnost a minulost v našem životě Proměny způsobu života - lidská obydlí dříve a dnes Využití pověstí místní oblasti Minulost kraje Významné historické objekty v regionu a ČR Tradiční lidové svátky, státní svátky a významné dny	Pv – Výroba pomůcky k tématu

VLASTIVĚDA

Ročník: 5

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - orientovat se na mapě ČR - znát práci s mapou, vyčíst všechny potřebné informace - mít základní znalosti o České republice - umět pracovat s kompasem - uvědomovat si význam slova <i>vlast, vlastenectví, rodná zem, domov</i> - poznat státní symboly - mít znalost o poloze ČR v Evropě - sdělit a popsat poznatky a zážitky z vlastního cestování	<u>1. Místo, kde žijeme</u> Česká republika Orientace na mapě, hlavní světové strany, hranice státu Regiony, obyvatelstvo – Čechy, Morava, Slezsko Povrch a podnebí – nejdůležitější pohoří, nížiny, řeky Města v ČR – informativně podle mapy Druhy map, kompas, buzola Naše vlast – náš domov Hlavní město Praha Státní symboly Evropa Poloha ČR, sousední státy Cestování	Inf – Práce s výukovými programy VMEGS – Tématický okruh Objevujeme Evropu a svět
- znát základní práva dítěte - znát práva a povinnosti žáka školy - dodržovat pravidla pro soužití ve škole - rozlišovat protiprávní nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých	<u>2. Lidé kolem nás</u> Právo a spravedlnost Základní práva dítěte Práva povinnosti žáků školy Protiprávní jednání a jeho postih (krádež, šikana, zneužívání, týrání) Osobní bezpečí Chování v rizikovém prostředí Chování v krizových situacích	OSV – Tématický okruh Sociální rozvoj (mezilidské vztahy)

- vědět, jak se má chovat v rizikovém prostředí, v krizových situacích, jak vyhledat odbornou pomoc – pomáhající organizace - reagovat vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Služby odborné pomoci (pomáhající organizace) Situace hromadného ohrožení Chování při požáru Chování při vyhlášení poplachu Chování při dopravní nehodě Důležitá telefonní čísla	
- popsat způsob života v pravěku - rozeznat rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách - orientovat se ve významu „počátek Českého státu“ - chápat význam Karla IV. - uvědomit si proměny způsobu života, co nám zanechali předkové	<u>3. Lidé a čas</u> Naše země v dávných dobách Způsob života v pravěku, lovci mamutů Pověsti z minulosti našeho státu Příchod Čechů, hora Říp Velkomoravská říše, Cyril a Metoděj Karel IV. v souvislosti s hlavním městem Život ve středověku	

5. 8. Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Přírodověda

Vyučovací předmět patří do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Vyučovací předmět Přírodověda má týdenní časovou dotaci 2 hodiny týdně a je realizován ve 4. a 5. ročníku. Výuka probíhá ve třídě, v počítačové učebně, na vycházkách apod. Výuka navazuje na zkušenosti a poznatky získané v Prvouce 1., 2. a 3. ročníku. Žák si rozvíjí základní poznatky o živé a neživé přírodě a jejím významu pro člověka. Vychází z prvotních zkušeností, znalostí a vědomostí žáka, ze specifík místa, kde žije.

Učivo Přírodovědy je rozděleno do tématických okruhů:

- **Rozmanitost přírody**
- **Člověk a jeho zdraví**

Cílem vyučovacího předmětu Přírodověda je správný vztah k přírodě, uvědomění si sama sebe jako nedílné součásti jednoho celku – přírody. Umožní žákům seznámit se změnami v přírodě v průběhu roku. Učí se při praktických činnostech sledovat, jak změny v přírodě ovlivňují činnost lidí a jejich život a jaký vliv má činnost lidí na přírodu. Vytvářejí si vztah k přírodě a poznávají, že pro další život lidí je velmi důležitá ochrana životního prostředí. Žáci poznávali sami sebe, seznamují se svým tělem, učí se poznávat jeho funkce. Učí se dodržovat správné hygienické návyky a uvědomovat si jejich důležitost pro ochranu zdraví. Poznávají, co jejich zdraví prospívá a co ho poškozuje, jak se dá předcházet škodlivým vlivům. Učí se za své zdraví zodpovídat a pečovat o ně.

Součástí předmětu jsou průřezová témata Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel vede žáky k samostatnému vyhledávání informací, které využijí v běžném životě (**kompetence k učení**). Podněcuje žáky k tvořivému myšlení logickému uvažování a řešení problémů (**kompetence k řešení problémů**). Podporuje u žáků chápání obsahu sdělení, naslouchání názorů druhých (**kompetence komunikativní**).

Použité zkratky:

EV – Environmentální výchova
OSV – Osobnostní a sociální výchova
MeV – Mediální výchova

Vv – Výtvarná výchova
Tv – Tělesná výchova
Inf – Informatika

Čj – Český jazyk
M – Matematika
Pv – Pracovní vyučování

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - poznat, co stvořila příroda a co člověk - poznat propojenost živé a neživé přírody a přizpůsobení organismů prostředí - uplatňovat zásady ochrany přírody a životního prostředí - třídit odpady - popsat liv činnosti lidí na přírodu a posoudit, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují - popsat střídání ročních období - charakterizovat znaky podzimu, podzimní plodiny - umět vysvětlit, proč někteří ptáci odlétají, přilétají - rozpoznat a vyjmenovat jednotlivé části těla kočky, uvědomit si analogii s ostatními savci - chápat důležitost péče o zvířata - znát nutnost péče o zvířata v zimě a způsoby, jak pomáhat - umět popsat stavbu těla ryby	<u>Rozmanitost přírody</u> Člověk a příroda - vzájemné ovlivňování a závislost člověka na přírodě - příroda – živá, neživá, znaky – propojenost Ochrana přírody - chování v přírodě - péče o životní prostředí - třídění odpadů a jejich likvidace - živelné pohromy a ekologické katastrofy Pohyby Země - střídání ročních období Podzim - příroda na podzim – charakteristické znaky počasí a přírody - sklizeň ovoce - příprava přírody na zimu, odlet ptáků do teplých krajín Volně žijící zvířata - hlavní části zvířecího těla (na příkladu kočky) - způsob života zvířat - péče o zvířata Zima - příroda v zimě – charakteristické znaky počasí a přírody - péče o ptactvo a lesní zvěř - ryby – stavba těla Jaro - příroda na jaře – charakteristické znaky přírody a počasí	EV – Tématický okruh Vztah člověka k prostředí Vv – Výtvarné umění a životní prostředí Tv – Chování v přírodě a turistika Čj – četba tématických básní Vv – Výtvarné osvojování skutečnosti

- umět porovnat rozdíly mezi prací na zahradě, v sadě, na poli - určit bylinu a dřevinu - vyjmenovat části těla kvetoucích rostlin - umět uvést příklady některých ochránců a škůdců sadu a zahrad - vědět, že ne všechny lesní byliny a plodiny jsou jedlé - chápat důležitost ochrany lesa a správného chování v lese - znát význam plodů a plodin léta pro člověka, uchovávání – zavařování, sušení - rozlišovat základní druhy obilovin	- práce na zahradě, v sadě, na poli - byliny, dřeviny - části těla kvetoucích rostlin - ochránci a škůdci ovocných sadů a zahrad - péče o pokojové rostliny Les - základní druhy jehličnatých a listnatých stromů - lesní byliny a plodiny (houby) - význam lesů, nepřátelé lesů Léto - příroda v létě – charakteristické znaky počasí a přírody - senoseč – luční květiny, rostliny v zahradě, letní ovoce - druhy obilovin	Pv – pěstitelské práce – pěstování rostlin Inf, MeV – Práce s informačními zdroji Vv – Kontrast tvaru a pozadí
- určit a vyjmenovat části lidského těla - pojmenovat nejdůležitější vnitřní orgány - vědět rozdíly (fyzické) mezi mužem a ženou, - rozlišit jednotlivé etapy lidského života - uplatnit základní dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu - znát běžné nemoci, jejich prevenci a chování v době nemoci - vědět, jak se zachovat při úrazu, poranění vlastním, popřípadě další osoby - uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro cyklisty	<u>Člověk a jeho zdraví</u> Lidské tělo - části lidského těla - nejdůležitější vnitřní orgány a jejich funkce - rozdíly mezi mužem a ženou - etapy lidského života – dětství, dospělost, stáří Péče o zdraví, zdravá výživa - denní režim - zdravá strava a pitný režim – racionální výživa - význam aktivního pohybu - běžné nemoci a prevence - předcházení úrazům - 1. pomoc Dopravní výchova - základní pravidla silničního provozu pro cyklisty - vybavení jízdního kola, vybavení cyklisty - základní dopravní značky	OSV – Tématický okruh Osobnostní rozvoj (sebepoznání a sebepojetí) Pv – Příprava pokrmů – zásady správné výživy

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - umět popsat stavbu těla domácích zvířat (savců) a vysvětlit způsob péče o ně - vědět, jaký nám zvířata přinášejí užitek - znát rozdíl mezi stavbou těla ptáka a savců - chápat význam a užitek jejich chovu pro člověka - chápat, proč volně žijící ptáci jsou užiteční - popsat stavbu těla hmyzu - znát význam včely medonosné a včelích produktů pro člověka - vědět, jak se zachovat při napadení hmyzem - chápat, že rostliny se během svého vývoje přizpůsobily různým životním prostředím - zvládat péči o pokojové rostliny - orientovat se ve skupenství, uvádět příklady - rozlišovat, u kterých látek měříme hmotnost, u kterých objem - provést jednoduchý pokus podle návodu - znát, jak se pečuje o půdu – co jí škodí a prospívá a že půda je jedním ze základů života	<u>1. Rozmanitost přírody</u> Živočichové - domácí zvířata (stavba těla, užitek) - péče o zvířata - chov zvířat Ptáci - stavba těla ptáka - ptáci volně žijící v přírodě - chovní ptáci – drůbež - ochrana ptactva Hmyz - stavba těla hmyzu - včela medonosná - hmyz užitečný, škodlivý, obtížný Rostliny - základní životní projevy rostlin (dýchání, přijímání potravy, vylučování, pohyb, rozmnožování) - rostliny na zahrádce, poli, v lese, u vody apod. - chráněné rostliny Látky a jejich vlastnosti - základní rozdělení látek: pevné, kapalné, plynné - vlastnosti látek (hmotnost, objem) - porovnávání látek - jednoduché pokusy – změna tvaru látky v závislosti na skupenství; rozpouštění cukru, soli Půda - druhy půdy – podle regionu - působení přírodních vlivů - význam a ochrana půdy - humus a jeho význam pro úrodnost půdy	Vv – Kresba, malba živočichů Pv – pěstitelské práce – pěstování rostlin M – Jednotky hmotnosti

- popsat vlastnosti a význam vody - rozumět koloběhu vody v přírodě - popsat složení a význam vzduchu - provést jednoduchý pokus podle návodu	Voda - výskyt, vlastnosti a význam - oběh vody v přírodě - ochrana vodních toků Vzduch - složení, význam a proudění vzduchu - ochrana ovzduší - jednoduchý pokus – proudění vzduchu (svíčka)	
- pojmenovat a popsat orgánové soustavy - mít osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek - orientovat se v uplatňování základních návyků souvisejících s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu - uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro cyklisty - osvojit si poskytnutí první pomoci při drobných úrazech, zlomeninách - přivolat lékařskou pomoc - reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	<u>2. Člověk a jeho zdraví</u> Člověk - orgánové soustavy a jejich funkce Návykové látky a zdraví - nejčastější druhy návykových látek a jejich odmítání - prevence užívání návykových látek - nebezpečí gamblerství (chorobné hráčství) - zdravý životní styl Osobní bezpečí - krizové situace a formy násilí - agresivita – násilí, šikana apod. - obrana proti agresivním jedincům - služby odborné pomoci Dopravní výchova - základní pravidla silničního provozu pro cyklisty - základní dopravní značky Ochrana člověka za mimořádných událostí - první pomoc při úrazech a zlomeninách - důležitá telefonní čísla - mimořádné události	OSV – Tématický okruh Osobnostní rozvoj (psychohygiena) Pv – Papír, karton – dopravní značky

5. 9. Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Dějepis

Předmět Dějepis patří do vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Předmět je vyučován na 2. stupni v 6. – 9. ročníku, časová dotace je v 6. a 8. ročníku 2 hodiny týdně a v 7. a 9. ročníku 1 hodina týdně.

Obsah je členěn na 5 tematických okruhů:

- **Počátky lidské společnosti**
- **Nejstarší civilizace – Starověk**
- **Středověk a křesťanství**
- **Novověk**
- **Nejnovější dějiny**

Cílem předmětu je podávat obraz dějinného vývoje od pravěku po současnost. Žáci poznávají vývoj společnosti v souvislostech a chronologickém vývoji. Výuka probíhá většinou ve třídě, ale i mimo budovu školy na vycházkách a tematických exkurzích. Vztahy mezi minulostí, přítomností a budoucností jsou důležité pro pochopení vlastního života. Národní dějiny jsou podávány na pozadí evropských a světových událostí.

Součástí předmětu jsou průřezová témata: Multikulturní výchova (počátky civilizací, etnické skupiny, postavení menšin, rasismus, nacionalismus), Osobnostní a sociální výchova (vztahy a soužití ve společnosti), Výchova demokratického občana (lidská solidarita, lidská práva, politický a hospodářský život), Environmentální výchova (lidské aktivity a jejich vliv na Zemi, prostředí a zdraví), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (historická poučení z válečných konfliktů minulosti, soužití v rámci Evropy, evropské porozumění).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel žáky seznamuje s obecně používanými znaky, termíny, symboly používanými v oboru dějepis. Vede žáky k práci s více informačními zdroji – učebnice, mapy, encyklopedie, tisk aj. (**kompetence k učení**). Učitel vede žáka k získávání schopnosti diskutovat o názorech na historické události, pochopit smysl týmové práce a uvědomit si vliv dějinných událostí na život jedince (**kompetence sociální a personální**). Žák se učí odmítat projevy xenofobie, chápe nebezpečí rasismu. Uvědomuje si přednosti demokratických států a nebezpečnost totalitních režimů pro mezinárodní vztahy (**kompetence občanské**). Využívá znalostí a dovedností získaných ve školní výuce pro svůj další rozvoj (**kompetence pracovní**). Žák vnímá složitost společenských problémů v jejich vývoji, uvědomuje si souvislost mezi minulostí, přítomností a budoucností. Historický vývoj vnímá z různých hledisek a společenských aspektů (**kompetence k řešení problémů**). Získává schopnost formulovat své názory na dějinné události (**kompetence komunikativní**).

Použité zkratky:

P – Přírodopis

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Čj – Český jazyk
Z – Zeměpis
OSV – Osobnostní a sociální výchova
Ov – Občanská výchova
Inf – Informatika

Speciální základní škola Augustina Bartoše
MkV – Multikulturní výchova
VDO – Výchova demokratického občana
EV – Environmentální výchova
MeV – Mediální výchova
Vv – Výtvarná výchova

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - uvést konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků a aplikovat na svůj osobní život - uvést příklady zdrojů informací o minulosti – Pramene poznání - pochopit význam dějin jako sdělení minulosti - orientovat se na časové přímce, řadit události chronologicky za sebou - charakterizovat život pravěkých sběračů a lovců, projevy jejich materiální a duchovní kultury - znát rozdíly mezi životem současných a pravěkých lidí - podle obrázků popsat pravěká zvířata - popsat způsob lovu, zbraně a předměty denní potřeby a kultovní předměty - znát základní archeologické kultury na našem území, také k. v regionu	<u>1. Počátky lidské společnosti</u> Historie – dějiny Proč se učíme dějepis? Kroniky Pověsti Minulost kolem nás Muzeum Knihovna Časová přímka Přiřazování dějů k ose Pravěk Vývoj člověka – proces poldšťování Doba kamenná – starší, střední, mladší Člověk sběrač, lovec, zemědělec, řemeslník Doba kamenná, bronzová, železná	Čj – literatura – kroniky Čj – literatura – pověsti P – Stavba lidského těla
- popsat život v době nejstarší civilizací - pochopit souvislost mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států - znát nejvýznamnější kulturní památky – světové kulturní dědictví - seznámit se na konkrétních příkladech s přínosem antické kultury pro dnešek, uvádět osobnosti antiky - poznat základy evropské civilizace - porovnat formy vlády a postavení společenských skupin ve starověkých státech	<u>2. Nejstarší civilizace – Starověk</u> První starověké civilizace: Mezopotámie, Egypt, Čína, Indie Stavitelství Písmo Výtvarné umění Znalosti, které mají trvalou hodnotu Antické Řecko, Řím Athény – Sparta Království – republika – císařství	 Čj – Řecké báje a pověsti VDO – Občan, společnost a stát, formy vlády VMEGS – vnímání dějinných událostí v globálním kontextu

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - seznámit se změnou s příchodem nových etnik a christianizací, vznikem nových států - vědět o prvních útvarech na našem území - mít základní poznatky z období počátku českého státu - uvést příklady románské kultury - být seznámen s obdobím rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské - znát postavení církve ve středověké společnosti - poznat základní prvky gotiky ve stavebnictví, módě, umění - pochopit příčiny celospolečenské krize - charakterizovat příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí	<u>Středověk a křesťanství</u> Středověk - Slované - stěhování národů - Sámova říše - Velkomoravská říše - základy křesťanství – příchod Cyrila a Metoděje na Moravu - počátky českého státu - doba knížecí - románské stavební památky - znaky - písemnictví - vzdělanost Rozmach českého státu za vlády Přemyslovců a Lucemburků - Přemyslovci, doba přemyslovských králů Náboženství - kláštery - křesťanská církev Rozkvět českého státu - kníže Václav - o životě na vesnici a ve městech - Karel IV. - Gotika a renesance Husitství - příčiny, průběh, výsledky - významné osobnosti – Jan Hus - významné bitvy – bitva u Lipan - doba vlády Jiřího z Poděbrad	Ov – dávní předci našeho národa MeV – vyhledávání textů a obrazového materiálu (encyklopedie, kroniky...) Inf – využití Internetu Z – Přírodní poměry Čj – Staré pověsti české MkV – Lidské vztahy, etnický původ - poznávání dávných kultur a uvědomění si vlastní hodnoty Z – Významná historická města Vv – výtvarné umění VDO – poznávání způsobů vlády, vliv církve, poznávání rozdílů mezi nařízeními a svobodou Ov – různé typy vlád a panování Vv – umění Z – ČR a Evropa

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - vědět o důsledcích objevných cest a poznávání nových civilizací - nové myšlenky nové názory na život - znát rozdíly způsobu života společnosti jednotlivých historických etap - mít přehled o zásadních historických událostech v naší zemi - objasnit příčiny vzniku habsburské monarchie - vysvětlit příčiny a důsledky třicetileté války - poznat význačné osobnosti naší historie - vysvětlit příčiny osvícenství a posoudit jeho význam a důsledky - objasnit příčiny společenských změn - objasnit příčiny rozvoje věd a společenských změn v 18. století - vysvětlit podstatné změny, které vedly k moderní společnosti - porovnat jednotlivé fáze utváření českého národa	<u>Novověk</u> Počátky novověku - objevné cesty Evropanů, Kryštof Kolumbus a poznávání nových civilizací, humanismus - růst vzdělanosti – knihtisk a jiné vynálezy - rozvoj obchodu a podnikání – Itálie - renesance v českých zemích Nástup Habsburků na český trůn - vznik Habsburské říše - doba Rudolfa II. - České stavovské povstání - bitva na Bílé hoře - život v době pobělohorské - barokní kultura - J. A. Komenský Osvícenectví - reformy Marie Terezie a Josefa II. - selské rebelie - hospodářský a kulturní rozvoj Počátky národního obrození - utváření novodobého českého národa - František Palacký Průmyslová revoluce. - Technické vynálezy 19. století - revoluční rok 1848 - vznik Rakousko – Uherska - česká kultura na konci 19. století Počátek I. světové války	Z – Státy Evropy VMEGS – tématický okruh Evropa a svět nás zajímá MkV – tématický okruh Kulturní rozdíly, Počátky evropské demokracie VDO – Cesta k demokracii. Čj – Počátky železnic, motorismu Čj – J. K. Tyl, Fidlovačka, Národní divadlo Z – Přírodní a hospodářské poměry. MkV – pojmy nacionalismus, rasismus, netolerance

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - být seznámen s příčinami a politickými, sociálními a kulturními důsledky 1. světové války - mít základní poznatky o vzniku samostatné Československé republiky - poznat zásady demokratického státu - srovnat rozdíly mezi demokratickými a totalitními státy - vysvětlit příčiny a důsledky světové hospodářské krize - znát průběh a důsledky 2. světové války a nový politický a hospodářský vývoj v Evropě - zhodnotit postavení ČSR po II. světové válce - chápat význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti - vysvětlit podstatu lidských práv	<u>Nejnovější dějiny</u> 1. světová válka - průběh 1. světové války - akce T. G. Masaryka za samostatný stát - vznik ČSR, období 1. republiky - Československo mezi I. a II. světovou válkou – politický systém - kultura v samostatném státě - světová hospodářská krize a její projevy v ČSR - nástup fašismu v Německu a důsledky pro Evropu a ČSR - prezident Edvard Beneš - Mnichovská zrada 2. světová válka - protektorát Čechy a Morava - Slovenský stát - vývoj války do roku 1941 - vznik protihitlerovské koalice - domácí a zahraniční odboj, holocaust Poválečný vývoj - Československo po II. Světové válce - únor 1948 - Studená válka - totalitní režim a odpor proti němu - 60. léta – pokus o reformy - rok 1968, nové společenské poměry v Evropě - období normalizace - rok 1989 v Československu - vznik České republiky a vstup do EU - svět a Evropa na konci 20. století	OSV – tématický okruh Morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS – světová hospodářská krize v globálním kontextu VDO – občan jako odpovědný člen společnosti EV – lidské aktivity a jejich vliv na Zemi, prostředí a zdraví

5. 10. Občanská výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Občanská výchova patří do vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vyučovací předmět Občanská výchova je na 2. stupni realizován v 6. – 9. ročníku. Časová dotace je v 6. – 9. ročníku 1 hodina týdně. Výuka probíhá ve třídě i mimo školu na vycházkách, exkurzích apod.

Obsah je členěn na 4 obsahové celky:

- **Člověk ve společnosti**
- **Stát a právo**
- **Péče o občana**
- **Mezinárodní vztahy**

Součástí předmětu jsou průřezová témata Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Vyučovací předmět Výchova k občanství má za cíl vybavit žáky základními vědomostmi o podstatě a fungování demokratické společnosti a o právech a povinnostech jejích občanů, poskytnout jim základní orientaci v právních předpisech a normách potřebných v běžném životě a vytvářet u nich základy právního vědomí občanské odpovědnosti. Vedle vzdělávací složky se v tomto předmětu výrazně uplatňuje i složka výchovná, zaměřená na vytváření humánních vztahů mezi lidmi, v rodině, na pracovišti, ale i v širších společenských kontextech vzájemné lidské sounáležitosti, úcty a odpovědnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel vede žáky k práci s učebnicemi a pracovními sešity a s učebními pomůckami. Vede je k samostatnému vyhledávání informací, které využijí v běžném životě a k sebehodnocení – poznávání vlastního pokroku a nacházení chyb (**kompetence k učení**). Učitel pomáhá žákům utvářet základní vztah k životu, k vlastní osobě, k jiným lidem, k přírodě, k lidským činnostem, které lidé vytvořili, k životnímu prostředí. Posiluje v žácích víru ve vlastní schopnosti a učí je nevzdávat se při nezdaru. Žáci se učí přijímat důsledky svých rozhodnutí a zhodnotit výsledek řešení problému. Vede je také k tomu, aby uměli rozpoznat vážnou situaci v reálném životě – ohrožení života a věděli, jak přivolat pomoc. Učitel navozuje učební situace, ve kterých se žák učí vést dialog, argumentovat a obhájit si své stanovisko, vede žáky k chápání obsahu řešení, naslouchání názorů jiných a přiměřeného reagování. Podněcuje žáky k využívání komunikativní dovednosti k vytváření interpersonálních vztahů (**kompetence komunikativní**).

Pod vedením učitele se žáci učí společně pracovat při řešení daného úkolu a podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu. Získávají povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti. Učí se respektovat společně dohodnutá pravidla chování, učí se odmítat rizikové a nevhodné chování. Učitel posiluje sebeovládání žáků a jejich vnímavost k potřebám zdravotně handicapovaných spolužáků. Učitel usiluje o to, aby si žáci přiměřeně

svému věku uvědomovali nebezpečí možného fyzického a psychického zneužívání její osoby. Usiluje o to, aby se naučili organizovat si svůj denní režim podle zásad zdravého životního stylu **(kompetence sociální a personální)**.

Učitel vede žáky k respektování domluvených pravidel soužití ve třídě a pod vedením pedagoga pracují na svém osobnostním růstu. Učitel seznamuje žáky s Chartou práv dítěte a učí žáky rozlišovat svá práva a povinnosti. Vede je k chápání nebezpečí rasismu a xenofobie, respektování národnostní a kulturní odlišnosti, tolerování minoritní skupiny ve společnosti. Formou soutěží a tématicky zaměřených akcí buduje v žácích kladný vztah k přírodě, podporuje žáky v ochraně životních prostředí, vede je k péči o své okolí, třídít odpady apod. Probírá s žáky aktuální situace z denního života, se kterými se seznamují prostřednictvím médií **(kompetence občanské)**.

Učitel podněcuje žáky k vstřebávání zásady bezpečnosti ochrany zdraví a hygieny práce a vede je k tomu, aby si na základě získaných znalostí a zkušeností vytvářeli představu o svém budoucím pracovním uplatnění a dovedli posoudit nejen svůj zájem o daný obor, ale i své reálné možnosti **(kompetence pracovní)**.

Použité zkratky:

D – Dějepis

Z – Zeměpis

P – Přírodopis

Ch – Chemie

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Čj – Český jazyk

Inf – Informatika

Pv – Pracovní vyučování

VZ – Výchova ke zdraví

MkV – Multikulturní výchova

VDO – Výchova demokratického občana

OSV – Osobnostní a sociální výchova

EV – Environmentální výchova

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - mít základní informace o otázkách rodinného života - uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace ve škole - znát obec, region, kraj, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti - tolerovat kulturní zvláštnosti - být seznámen s významnými mezníky naší vlasti	Člověk ve společnosti Rodina, škola - rodina, příbuzenské vztahy, péče o estetické prostředí domova - práva a povinnosti žáků, vztahy ve škole Obec, region, kraj - město, obec, kde bydlím, důležitá místa obce - zajímavosti a významné osobnosti obce, kraje, regionu - přírodní zajímavá místa, kulturní památky - národní zvyky a obyčeje - kulturně – historické zajímavosti, památné objekty v obci a okolí, hospodářské, kulturní budovy, místa ve městě Naše vlast - významné události a osobnosti, které proslavili naši vlast - státní svátky	Čj – literární výchova – literární osobnost v regionu EV – tématický okruh Životní prostředí v našem okolí P – Živočichové v našem regionu
- vyjmenovat státní symboly našeho státu a vědět, kde a jak se používají - zvládnout běžnou komunikaci s úřady	Stát a právo Právní základy státu - Ústava a zákony ČR - státní symboly, státní občanství	D – národní obrození

	Člověk a právo - osobní vlastnictví, styk s úřady	
- uvědomit si z čeho se skládá rozpočet rodiny - chápat význam vzdělávání - vyjmenovat nepatologické volnočasové aktivity	Péče o občana Peníze a jejich funkce - rozpočet rodiny Školství v ČR - právo na vzdělání, význam vzdělání, školský systém, systém celoživotního vzdělávání Člověk a volný čas - volnočasové aktivity, nevhodné využívání volného času	M – + - celých čísel OSV – volba povolání

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Ročník: 7.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - mít základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života - rozlišovat postavení a role rodinných příslušníků - chápat význam vzdělávání - formulovat své nejbližší plány - uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům	Člověk ve společnosti Rodina - <i>vztahy v rodině,</i> - funkce a struktura rodiny - zákon o rodině, odpovědnost rodičů za výchovu dětí - úplná, neúplná rodina - náhradní rodinná péče Škola - význam vzdělání pro život Mezilidské vztahy ve společnosti - základní pravidla společenského chování - mezilidská komunikace - vztah k postiženým lidem	Inf - informace na Internetu VDO – Občanská společnost a škola – model demokratické školy
- mít základní znalosti o podstatě a fungování demokratické společnosti - chápat státoprávní uspořádání zákonodárných orgánů a institucí státní správy	Stát a právo Právní základy státu - prezident republiky - složky státní moci – vláda, parlament, soudy - politické strany - státoprávní uspořádání	Z – ČR – regiony VDO – formy participace občanů v politickém životě – volební systémy D – počátky českého státu VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

- znát základní práva a povinnosti občanů - uvědomovat si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání - kriticky přistupovat k projevům vandalismu	Státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy - volby do zastupitelských orgánů, Lidská práva - principy demokracie - Listina základních práv a svobod - rodinné právo - poškozování lidských práv Člověk a právo - soudy - druhy a postihy protiprávního jednání - trestná činnost mládeže	
- chápat význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním - dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat vhodným způsobem o radu - rozeznat různé měny	Péče o občana Školství v ČR - příprava pro profesní uplatnění Pracovní uplatnění - kvalifikace, rekvalifikace Peníze a jejich funkce - podoby peněz, formy platby, hospodaření rodiny - měna v EU a ostatní cizí měny	Pv – svět práce – trh práce Inf – vyhledávání informací na Internetu

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Ročník: 8.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - rozpoznat hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi - uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - rozlišovat projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem - být seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie	Člověk ve společnosti Mezilidské vztahy ve společnosti - mezilidská komunikace – přátelství, vztahy mezi mladými lidmi, dospívání, základní pravidla společenského chování - rovnoprávné postavení žen a mužů - rovnocennost a rovnoprávnost národních menšin - problémy lidské nesnášenlivosti	MkV – tématický okruh Lidské vztahy (lidská solidarita, zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy Inf – vyhledávání informací na Internetu
- znát základní práva a povinnosti občanů - zvládat běžnou komunikaci s úřady - znát práva dítěte a jeho ochrany	Stát a právo Člověk a právo - práva a povinnosti občana, právní řád, orgány právní ochrany - právní dokumenty občana – občanský průkaz, cestovní doklady, doklady související s uzavřením sňatku a narozením dítěte, - právní vztahy a z nich vyplývající závazky - styk s úřady - pracovní úřady, informace o zaměstnání, pracovní právo Lidská práva - základní lidská práva - práva dítěte a jejich ochrana - týrané dítě, zneužívané dítě, šikana - diskriminace, národnostní problematika	Čj – komunikační a slohová výchova Pv – svět práce – trh práce

- uvědomit si význam sociální péče o potřebné občany - využívat v krizových situacích služeb pomáhajících organizací - dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat o radu	Péče o občana Zdravotní a sociální zabezpečení - systém zdravotní péče – lékařská péče - zdravotní a sociální pojištění - sociální zabezpečení - orgány a instituce zdravotní a sociální péče - pomáhajíc organizace Pracovní uplatnění - odměna za práci, daně - nezaměstnanost - pracovní úřady - finanční podpora v nezaměstnanosti	OSV – Volba povolání Pv – volba povolání
---	--	--

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Ročník: 9.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišovat projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem - respektovat mravní principy a pravidla společenského soužití - být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům - kriticky přistupovat k projevům vandalismu - tolerovat kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti - být seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie - respektovat mravní principy a pravidla společenského soužití	Člověk ve společnosti Mezilidské vztahy ve společnosti - člověk a svoboda, vztah svobody a odpovědnosti - svoboda víry a náboženského vyznání - nebezpečí náboženských sekt - mravní hodnoty jedince - charakter člověka – kladné a záporné vlastnosti - úcta k člověku, ochrana životního prostředí a přírodních památek	MkV – tématický okruh Princip sociálního smíru (odpovědnost každého za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám, lidská práva, základní dokumenty)
- v krizových situacích využívat služeb pomáhajících organizací - mít osvojeny nezbytné dovednosti k ochraně osob za mimořádných událostí - rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy	Péče o občana Člověk a volný čas - kultura, význam kultury v životě člověka - kulturní zařízení - sport, volnočasové aktivity - zájmové a sportovní organizace - nevhodné využívání volného času - nebezpečí drog	EV – tématický okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí (vliv lidských aktivit na životní prostředí) VZ – rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Ch – léčiva a návykové látky
- vědět o právech občanů ČR v rámci EU a způsobech jejich uplatnění	<u>Mezinárodní vztahy</u> Evropská integrace - členské státy EU - postavení ČR v rámci EU	Z – struktura a rozložení světové populace (obyvatelstvo světa) VMEGS – Jsme Evropané – EU

- znát výhody spolupráce mezi státy - znát významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah - uvést příklady mezinárodního terorismu	Mezinárodní spolupráce - ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy - významné mezinárodní organizace - mezinárodní terorismus	MkV – multikulturalita – význam užívání cizího jazyka
--	--	--

5. 11. Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Fyzika

Vyučovací předmět Fyzika patří do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vyučovací předmět Fyzika je realizován v 6. – 9. ročníku, má časovou dotaci v 6. – 9. ročníku 1 hodinu týdně (v 6. ročníku 1 hodina z disponibilní časové dotace). Výuka probíhá ve třídě, ale i mimo budovu školy na vycházkách, exkurzích.

Vyučovací předmět Fyzika v sobě propojuje témata vzdělávání:

- **Fyzikální veličiny a fyzikální měření**
- **Pohyb těles a síla**
- **Mechanické vlastnosti tekutin**
- **Energie**
- **Zvukové děje**
- **Elektromagnetické děje**
- **Světelné děje**
- **Vesmír**

Cílem vyučovacího předmětu je poskytovat žákům základní vědomosti o fyzikálních jevech a jejich použití v praktickém životě, jako je pohyb, světlo, zvuk a jejich využití ve prospěch člověka. Ukazuje žákům zároveň možnosti, jak ovládnout a využít přírodu. Dále přináší základní poznatky o elektřině, optických jevech a přístrojích, využití atomové energie ve prospěch lidí a vysvětluje, proč existuje vesmír. Součástí předmětu je průřezové téma Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel svými náměty a vztahy otvírá žákovi prostor k samostatnému vyhledávání informací, které využije v běžném životě (**kompetence k učení**). Učitel pomáhá a vede žáky k tomu, aby uměli rozpoznat základní pravidla při první pomoci při zasažení elektrickým proudem, předvídat a přecházet úrazům elektrickou energií (**kompetence k řešení problémů**). Učitel s žáky rozebírá situace, jak využít elektrických spotřebičů a přístrojů v denním životě nebo se kterými mají osobní zkušenosti (**kompetence občanské**).

Osvojování učiva Fyziky je založeno na metodách výuky (praktické činnosti, exkurze, vycházky), které slouží jako prostředek k vytvoření klíčových kompetencí a očekávaných výstupů.

Použité zkratky:

M – Matematika

Ch – Chemie

Pv – Pracovní vyučování

OSV – Osobnostní a sociální výchova

P – Přírodopis

Z – Zeměpis

D – Dějepis

EV – Environmentální výchova

VZ – Výchova ke zdraví

Inf – Informatika

FYZIKA

Ročník: 6.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl : - poznávat různé druhy látek, jejich společné a rozlišné vlastnosti - prakticky vyzkoušet vlastnosti látek a poznat je - poznat druhy skupenství látek - rozeznávat základ změny skupenství látek - používat značky a jednotky základních veličin - umět vzájemně převádět jednotky - vyjádřit hodnotu veličiny a přiřadit jednotku - používat vhodná měřidla - zvládnout praktická měření - zapsat a pojmenovat změřené ve správných jednotkách - poznat, zda je těleso v klidu či v pohybu vůči jinému tělesu - znát vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu při řešení jednoduchých úkolů z praxe - rozpoznat, zda na dané těleso působí síla	<u>Druhy látek a jejich vlastnosti</u> Látky a jejich vlastnosti Praktické využití látek Skupenství látek Pokusy <u>Fyzikální měření</u> Fyzikální veličiny: - <u>délka</u> a její jednotky, značky jednotek, převody jednotek, měřidla, praktická měření - <u>hmotnost</u> a její jednotky, značky jednotek, převody jednotek, měřidla, praktická měření - <u>objem</u> a jeho jednotky, značky jednotek, převody jednotek, měřidla, praktická měření - <u>čas</u> a jeho jednotky, značky jednotek, převody jednotek, měřidla, měření času stopkami, odhad časového limitu, kalendář. <u>Pohyb těles a síla</u> Klid a pohyb těles, druhy pohybu Rychlost, její jednotky, měření rychlosti Dráha, čas, rychlost, průměrná rychlost, okamžitá rychlost Síla působící na těleso, kdo a co působí silou, Velikost síly, jednotka síly	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí M – převody jednotek, převodní vztahy OSV – měření míry svého těla, umět si vybrat velikost oblečení, obuvi OSV, VZ – umět určit svoji hmotnost, posoudit její optimálnost ve vztahu ke správné výživě a pohybu. Uvědomit si zásady zdravého životního stylu a prevence před patologickým jednáním – anorexie, bulimie x obezita. OSV, Ov, P – režim dne, časový plán, časová období života. P – smyslové vnímání, pozornost Dv – informace o dopravě, rychlost dopravy v obci, brzdná dráha

- na praktických příkladech dokáže porovnat dvě působící síly - umět změřit velikost síly siloměrem - umět užívat vztah mezi gravitační silou působící na těleso a hmotností tělesa - určit, kdy síla uvede těleso do pohybu, kdy se mění směr pohybu - poznat, že třecí síla závisí na druhu materiálu a drsnosti třecích ploch - umět navrhnout způsob zvětšení x zmenšení třecí síly - poznat závislost síly tlaku při rozložení na velkou x malou plochu - poznat a používat jednotky tlaku při řešení jednoduchých úloh - poznat z praktického hlediska možnosti pro zvětšení nebo zmenšení tlaku	Praktická měření siloměrem Gravitační pole Země, přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa Účinky síly, působení sil stejných, opačných, setrvačnost Třecí síla, smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi <u>Tlak</u> Co je to tlak, jednotka tlaku, výpočet tlaku Volné náměty, exkurze, laboratorní práce	M – přímá úměrnost OSV, Dv – bezpečnost silničního provozu (pneumatiky, nutnost posypu vozovky, chodníku, volba vhodné zimní obuvi) OSV – bezpečnost práce M – používání a převod jednotek

FYZIKA

Ročník: 7.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - poznat účinek skládání sil – stejného či opačného směru - určit, kdy síla uvede těleso do pohybu, zastaví, zrychlí, zpomalí, změni směr jeho dráhy nebo těleso zdeformuje – změni jeho tvar - rozeznat, zda na těleso působí síla - využít v praktické činnosti poznatků o jednoduchých strojích - znát tři nejstarší stroje - rozeznat spalovací motory čtyřdobé - částečně zvládnout princip reaktivního motoru - uvědomit si význam působení spalovacích a tepelných motorů na životní prostředí - poznat látky s malou x velkou hustotou - znát jednotku hustoty - seznámit se hustotou jednotlivých látek za pomoci tabulky	<u>Pohyb a síla</u> Skládání sil - opačného x stejného směru - rovnováha sil Setrvačnost - setrvačnost, zrychlení, zpomalení deformace Práce, výkon - jednoduché stroje Páka rovnoramenná, nerovnoramenná, kladka, kolo na hřídeli, nakloněná rovina, šroub - užití jednoduchých strojů v praktickém životě <u>Tepelné motory</u> Spalovací motor čtyřdobý - zážehový a vznětový Dvoudobý zážehový motor – informativně Reaktivní motor – informativně - letectví a kosmonautika Péče o čistotu ovzduší <u>Hustota</u> - co je to hustota – rozdíl mezi hustotou dřeva x vody - jednotka hustoty 1kg/m^3 - tabulka hustoty různých látek	M – Jednotky délky, času a hmotnosti OSV, DV – bezpečnost v silničním provozu, bezpečnostní pásy, autosedačky, airbagy, úprava komunikací, rychlost automobilů v obci, na dálnici EV – Základní podmínky života (energie a život, její využívání, možnost a způsob šetření) P – Rostlinné společenstvo – význam lesa pro očistu ovzduší P – paliva, kyslík jako podmínka hoření EV – doprava jako zdroj znečišťování ovzduší, možnost náhradních energet. zdrojů P – látky v přírodě M – vztahy mezi jednotkami

- poznat na praktických příkladech, že je v kapalině tlak - posoudit důsledky velikosti tlaku u dna (potápění, přehradu...) a vztlaku (koupání) - poznat závislost hustoty látek na možnost potopení se - poznat některá hydraulická zařízení - všimnout si závislosti počasí na tlaku vzduchu - orientovat se v předpovědi počasí - uvést příklady, kdy stlačený vzduch koná práci (kompresor, sbíječka, vrtačka) - rozpoznat zdroje zvuku, jeho šíření a odraz v prostředí - vnímat jak nepřiměřený zvuk působí na lidský organismus - posoudit vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka	<u>Tlak v kapalině</u> - působení tlaku v kapalině všemi směry - působení tlaku u dna - vodovod a vodojem - vztlak <u>Atmosférický tlak</u> - podtlak a přetlak - sací pumpa - atm.tlak a počasí, barometr – nízký tlak, vysoký tlak - stlačitelnost vzduchu <u>Základní poznatky o zvuku</u> - vlastnosti zvuku - vznik a zdroje zvuku - šíření a rychlost zvuku - odraz zvuku na přepážce, ozvěna - hudební nástroje - škodlivost nadměrného hluku, hlasitost Volné náměty, exkurze, laboratorní práce	Tv – plavání P – biologie člověka OSV – bezpečnost při pobytu v přírodě a u vody MDV – informace o počasí Z – atmosféra Země EV – znečištění ovzduší PV – nářadí a nástroje Hv – hudební nástroje, tóny P – biologie člověka – sluch P – hygiena hlasového projevu (hlasivky)
--	---	--

FYZIKA

Ročník: 8.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - rozpoznat přírodní a umělý magnet - znát a určit světové strany podle kompasu - znát využití magnetu a magnetické síly - vědět k čemu slouží a v čem pomáhají - rozlišit vodiče od izolantů na základě jejich vlastností - znát zdroje elektrického proudu - rozlišit stejnosměrný proud od střídavého proudu - sestavit podle schématu jednoduchý elektrický obvod - umět změřit napětí	<u>Elektromagnetické děje</u> Magnety přírodní a umělé Magnet dočasný a trvalý Magnetické pole Země Kompas Základní poznatky z elektřiny Elektrický náboj, kladný a záporný Elektrická síla Elektrický proud Elektrické vodiče a nevodiče Elektrický obvod Zdroje napětí - Suchý elektrický článek - Akumulátor - Generátor – informativně Spotřebiče Napětí Voltmetr Měření elektrického napětí <u>Energie</u> Práce a výkon, jednotka práce Výkon a energie, jednotky výkonu	M – Sčítání a odčítání Z – světové strany, používání kompasu EV – Základní podmínky života (vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj) Pv - elektrotechnické stavebnice OSV – bezpečnost a ochrana zdraví – škodlivost baterií EV – Základní podmínky života (energie a život, její využívání, možnosti a způsob šetření) M – Desetinná čísla Pv – práce na pozemku, práce v domácnosti – množství vynaložené energie

- znát vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - rozpoznat vzájemné přeměny jednotlivých forem energie, jejich přenosu a využití - rozeznat teplo přijaté či odevzdané tělesem - rozpoznat zda těleso je zdrojem světla či není - znát způsob šíření světla v prostředí - rozlišit spojnou čočku od rozptylky a jejich využití - seznámit se s digitální technikou - objasnit pohyb planety Země ke Slunci - znát pohyb Měsíce vzhledem k Zemi	Druhy energie Teplota – měření teploty, jednotky teploty Teplotní roztažnost <u>Světelné jevy</u> Zdroje světla, šíření světla, odraz světla Zrcadlo rovinné, vypuklé, duté Čočky – spojky, rozptylky a jejich užití Oko a vady zraku Optické přístroje – informativně podle místních podmínek <u>Vesmír</u> Sluneční soustava - její hlavní složky, měsíční fáze - zatmění Měsíce, zatmění Slunce Volné náměty, exkurze, laboratorní práce	DV – nutnost zrcadel v dopravě P – biologie člověka - oko Z – Planeta Země – střídání ročních období Inf – využití výukových programů
---	---	--

FYZIKA

Ročník: 9.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - poznat rozdíl mezi magnetem a elektromagnetem - rozeznat vzájemné přeměny různých forem energie - znát přenos a využití energie - pojmenovat výhody a nevýhody energetických zdrojů - umět si zjistit spotřebu energie v domácnosti - znát základní pravidla při první pomoci při zasažení elektrickým proudem - umět předvídat a předcházet úrazům způsobených elektrickou energií - nevystavovat se účinkům elektrického proudu - znát výhody a nevýhody elektráren z hlediska vlivu na životní prostředí - rozpoznat vzájemné přeměny různých forem energie - vědět co je vysoké napětí a ochrana před ním - vědět k čemu slouží jističe, pojistky a co je to zkrat - poznat nebezpečí radioaktivního záření - vědět a znát co je to blesk a jak vzniká - poznat výhody a nevýhody zářivek	<u>Elektromagnetické děje</u> Elektromagnet, jeho princip a využití (elektrický zvonek, pračka) <u>Elektrická energie</u> Přeměna elektrické energie na tepelnou, světelnou a pohybovou. Elektrické spotřebiče v domácnosti. Elektroměr. Spotřeba elektrické energie. Výpočet ceny za spotřebovanou energii. Základní pravidla bezpečnosti při zacházení s elektrickými spotřebiči První pomoc při zasažení elektrickým proudem <u>Přenos elektrické energie</u> Elektrárny – vodní, tepelné, jaderné, větrné, sluneční Přenos elektrické energie z elektrárny ke spotřebiči (vysoké napětí, transformátor, zkrat, jistič, pojistky, ochrana – nulový vodič) Bezpečnost při zacházení s vysokým napětím Jaderná energie a radioaktivita <u>Vedení elektrického proudu v plynech</u> Blesk a ochrana proti účinkům blesku Zářivka, světelné reklamy	P – Nácvik první pomoci při zasažení elektrickým proudem Ch – Organické sloučeniny – uhlí OSV – ochrana člověka před radioaktivitou EV – Základní podmínky života (energie a život, její využívání, možnosti a způsob šetření) EV – (vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj)

- znát základ elektrického oblouku	Elektrický oblouk – sváření <u>Vesmír</u> Hvězdy a Slunce - rozdíly mezi planetou a hvězdou - co je to Slunce Měsíc – přirozená družice Umělé družice	Z – Sluneční soustava – názvy planet Inf – využití výukových programů a internetových vyhledavačů
--	--	---

5. 12. Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Chemie

Vyučovací předmět Chemie patří do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vyučovací předmět Chemie má časovou dotaci 1 vyučovací hodinu týdně. Je realizován v 9. ročníku. Výuka probíhá ve třídě.

Obsah je členěn na 7 tematických okruhů:

- **Pozorování, pokus a bezpečnost práce**
- **Směsi**
- **Částicové složení látek, chemické prvky**
- **Chemické reakce**
- **Anorganické sloučeniny**
- **Organické sloučeniny**
- **Chemie a společnost**

Cílem vyučovacího předmětu je podávat žákům základní vědomosti o některých prvcích, sloučeninách a chemických reakcích s důrazem na jejich praktické využití. Žáci mají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se.

Součástí předmětu je průřezové téma Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel vede žáky k práci s učebnicemi, pracovními sešity a dalšími učebními pomůckami (**kompetence k učení**). Vyučující vede žáky k tomu, aby uměli rozpoznat vážnou situaci v reálném životě, při ohrožení života, zdraví a věděli, jak přivolat pomoc (**kompetence k řešení problému**). Učitel směřuje žáky k pochopení významu zdravého životního stylu a přijímání plné zodpovědnosti za svoje chování, zdraví a život. Podporuje žáky v ochraně životního prostředí (**kompetence občanská**).

Použité zkratky:

Pv – Pracovní vyučování
Ov – Občanská výchova
Z – Zeměpis

F – Fyzika
EV – Environmentální výchova
P – Přírodopis

VZ – Výchova ke zdraví

CHEMIE

Ročník: 9.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - rozlišovat společné a rozdílné vlastnosti látek - rozpoznat přeměny skupenství látek - vysvětlit, jak se pracuje běžně s nebezpečnými látkami - naučit se, jak reagovat na případný únik nebezpečných látek	<u>1. Pozorování, pokus a bezpečnost práce</u> Vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, kujnost, tepelná a elektrická vodivost Nebezpečné látky a přípravky - značení a užívání běžných chemikálií Zásady bezpečné práce - ve škole, v běžném životě Mimořádné události - úniky nebezpečných látek, havárie chemických provozů, ekologické katastrofy	
- poznat směsi a chemické látky - rozeznat druhy roztoků a jejich využití v běžném životě - rozlišit různé druhy vody - uvést příklady použití vod – uvést příklady jejich použití - uvést zdroje znečišťování vody ve svém okolí - uvést příklad znečišťování vzduchu v okolí	<u>2. Směsi</u> Směsi - složky směsí (stejnorodé a různorodé) - roztok koncentrovaný, zředěný, nasycený a nenasycený - vliv teploty, míchání na rozpouštění pevné látky - oddělování složek směsi (usazování, filtrace, destilace, krystalizace) Voda - voda v přírodě - pitná a užitková voda, odpadní voda - čistota vody Vzduch - složení, čistota ovzduší, smog - teplotní inverze	EV – tématický okruh Základní podmínky života (ochrana vody a její čistoty) EV – tématický okruh Základní podmínky života (ochrana ovzduší, význam pro život)
	<u>3. Částicové složení látek, chemické prvky</u> Částicové složení látek	

- seznámit se se složením látek - naučit se nejznámější chemické prvky a jejich značky - rozpoznat vybrané kovy a nekovy, seznámit se s jejich vlastnostmi - uvést příklad nejjednodušších chemických sloučenin	- molekuly, atomy, atomové jádro – jednoduše a informativně Prvky - názvy, značky, vlastnosti a použití nejobvyklejších prvků Orientace v periodické soustavě prvků – pouze informativně Chemické sloučeniny - nejjednodušší chemické sloučeniny	F – základní poznatky z elektřiny, vodiče a elektrický proud
- pokusit se pojmenovat výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí	<u>4. Chemické reakce</u> - nejjednodušší chemické reakce nejznámějších prvků	
- popsat vlastnosti a použití vybraných oxidů - uvést příklady vlivu oxidů na životní prostředí - seznámit se z vybranými kyselinami a hydroxidy - uvést příklady vlivu kyselin a hydroxidů na životní prostředí - orientovat se na stupnici pH, změřit pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - poskytnout první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem - seznámit se z vybranými soli - uvést příklady vlivu solí na životní prostředí	<u>5. Anorganické sloučeniny</u> Oxidy - názvosloví (uhličitý, uhelnatý, dusičitý, siřičitý) - vlastnosti a použití, hodnocení z hlediska životního prostředí Kyseliny a hydroxidy - kyselost, zásaditost roztoků - vlastnosti a názvy (kyselina chlorovodíková, sírová, hydroxid sodný, draselný a vápenatý) - 1. pomoc při zasažení kyselinou nebo hydroxidem Soli - vlastnosti a použití	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (průmysl a životní prostředí) Ov – péče o občana
- seznámit se s nejjednoduššími uhlovodíky	<u>6. Organické sloučeniny</u> Uhlovodíky - nejjednodušší uhlovodíky, jejich zdroje, vlastnosti, využití - směsi uhlovodíků	

- zhodnotit využívání paliv jako zdroje energie - znát příklady produktů průmyslového zpracování ropy - uvést příklady bílkovin, tuků, sacharidů, vitamínů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy	- alkoholy, aromatické uhlovodíky Paliva - ropa, uhlí, zemní plyn - průmyslově vyráběná paliva, příklady, využití Přírodní látky - zdroje, vlastnosti - bílkoviny - tuky - sacharidy - vitamíny - vliv na zdraví člověka	Z – Světové hospodářství F – přenos elektrické energie - elektrárny Pv – příprava pokrmů, výživa
- seznámit s využíváním prvotních a druhotných surovin - zhodnotit využívání různých látek v praxi, vzhledem k životním u prostředí a zdraví člověka - poznat zásady bezpečnosti při práci s chemickými látkami	<u>7. Chemie a společnost</u> Chemický průmysl v ČR - výrobky, recyklace surovin Průmyslová hnojiva - užití a hledisko ochrany životního prostředí Stavební pojiva - vápno, cement, sádra - užití v praxi, bezpečnost při práci Plasty a syntetická vlákna -vlastnosti, použití, likvidace Hořlaviny - význam tříd bezpečnosti, zásady zacházení - 1. pomoc při popálení, poleptání Léčiva a návykové látky	EV – Hospodaření s odpady a vliv průmyslu na životní prostředí EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (průmysl a životní prostředí) P – Kožní a smyslová soustava P – Vývoj jedince a škodlivé vlivy na člověka Ov – Péče o občana VZ – Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence. Autodestruktivní závislosti

5. 13. Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Přírodopis

Vyučovací předmět Přírodopis patří do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vyučovací předmět Přírodopis je na druhém stupni realizován v 6. až 9. ročníku. Časová dotace je v 6. - 8. ročníku 2 hodiny týdně (z toho 1 hodina z disponibilní časové dotace v 6. a 7. ročníku), v 9. ročníku 1 hodina týdně. Výuka probíhá ve třídě, ale i mimo budovu školy na vycházkách, exkurzích apod.

Vyučovací předmět je členěn do osmi oblastí:

- **Obecná biologie a genetika**
- **Biologie hub – Mykologie**
- **Biologie rostlin – Botanika**
- **Biologie živočichů – Zoologie**
- **Biologie člověka**
- **Neživá příroda**
- **Základy ekologie**
- **Praktické poznávání přírody**

Vyučovací předmět rozvíjí základní poznatky žáka o živé a neživé přírodě a jejich významu pro člověka, dává žákům příležitost poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Učí žáky chápat a porozumět přírodním zákonitostem a poznatkům, které mohou uplatnit v praktickém životě. Seznamuje s vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a se závislostí člověka na přírodních zdrojích. Využívá přírodovědné znalosti ve prospěch ochrany přírody.

Součástí předmětu jsou průřezová témata Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Osobnostní a sociální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel náměty spojuje do jednoduchého systému základních poznatků a vztahů, otevírá prostor pro jejich praktické ověření ve škole a pro porovnání se zkušenostmi žáka ze života v rodině, z činností mimo školu, z předškolní výchovy (**kompetence k učení**). Vyučující pomáhá žákům vytvářet základní vztah k životu, k živé i k neživé přírodě a k životnímu prostředí. Vytváří u nich základy hodnotového systému a zdravého životního stylu (**kompetence občanská**). Učitel vede žáky k vhodnému jednání a rozhodování se v běžných i méně obvyklých životních situacích, žáci se učí spoléhat na sebe, ale i možnou pomoc druhých (**kompetence k řešení problémů**). Učitel vede žáky k chápání rozdílů mezi jednotlivými živočišnými druhy, k toleranci druhých a ke spolupráci (**kompetence sociální a personální**). Osvojování učiva Přírodopisu je založeno na převážně aktivních metodách výuky (simulace životních situací, exkurze, vycházky), které samy o sobě slouží jako prostředek k vytváření klíčových kompetencí a očekávaných výstupů.

Použité zkratky:

Inf – Informatika

Vv – Výtvarná výchova

Z – Zeměpis

Tv – Tělesná výchova

OSV – Osobnostní a sociální výchova

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VZ – Výchova ke zdraví

EV – Environmentální výchova

PŘÍRODOPIS

Ročník: 6.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - získat základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - orientovat se v přehledu vývoje organismů a rozlišit základní projevy a podmínky života - znát základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin - poznat význam rostlin - porovnat vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla - znát funkci jednotlivých částí těla rostlin - poznat rozdíl mezi bylinou a dřevinou - vědět o základních rostlinných fyziologických procesech a o jejich využití - rozlišit základní systematické skupiny rostlin a znát jejich zástupce - znát zástupce bylin a dřevin - popsat přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí - poznat význam rostlin v přírodě i pro člověka - znát význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování - vědět, jak může přispět k ochraně rostlin	<u>Obecná biologie a genetika</u> Živá a neživá příroda, přírodní děje Vznik života - vývoj, rozmanitost - projevy života, názory na vznik života Základní složení a struktura živých soustav - buňky, pletiva, tkáň <u>Biologie rostlin – Botanika</u> - stavba rostlinného těla – Byliny - význam jednotlivých částí vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, plod, semeno) – Dřeviny - principy fotosyntézy, dýchání, růst, rozmnožování Systémy rostlin - poznávání a zařazování běžných druhů a vybraných zástupců nižších a vyšších rostlin a jejich vývoj (patra lesa) řasy mechorosty kaprad'orosty nahosemenné rostliny krytosemenné rostliny Význam rostlin a jejich ochrana - využití hospodářsky významných rostlin - Hospodářsky důležité rostliny - Ovocné stromy a keře - Obilí - Zemědělské plodiny - chráněné rostliny - léčivé rostliny	OSV – poukázat na vztah člověka a přírody, rozvoj praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí Vv – kresba buňky VMEGS – upozornit na důsledky globálních vlivů na životní prostředí, potřebu a závažnost ochrany ŽP EV – vztah člověka k prostředí – klást důraz na pochopení základních přírodních zákonitostí, postavení člověka v přírodě Inf – výukové programy

- poznat naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků - poznat lišejníky - využívat metody poznávání přírody osvojené v přírodopisu - dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody	- jedovaté rostliny <u>Biologie hub – Mykologie</u> Houby bez plodnic - základní charakteristika - vliv na člověka a ostatní živé organismy Houby s plodnicemi - stavby, výskyt, význam - zásady sběru - konzumace a první pomoc při otravě houbami Lišejníky - výskyt a význam <u>Praktické poznávání přírody</u> - praktické metody poznávání přírody - vycházky do přírody	
--	--	--

PŘÍRODOPIS

Ročník: 7.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - znát základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav živočichů - poznat význam živočichů v přírodě pro člověka - rozpoznat rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy - porovnat vnější a vnitřní stavbu živočichů - rozlišit jednotlivé skupiny živočichů a znát hlavní zástupce - poznat základní rozdíly mezi bezobratlými živočichy a obratlovci - vědět, kteří živočichové jsou užiteční, kteří jsou škodliví a kteří jsou zákonem chráněni a proč - uplatňovat zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	<u>Obecná biologie a genetika</u> Struktura živých soustav - orgány, orgánové soustavy Význam a zásady třídění organismů - organismy jednobuněčné a mnohobuněčné <u>Biologie živočichů – Zoologie</u> - předmět studia, význam Stavba a funkce jednotlivých částí těla - živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy - organismy jednobuněčné a mnohobuněčné - rozmnožování Vývoj, vývin a systém živočichů významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci - bezobratlí Ploštěnci a hlísti, cizopasníci Měkkýši Kroužkovci Členovci Pavouci Roztoči Korýši Hmyz - obratlovci – ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci (hmyzožravci, letouni, hlodavci, sudokopytníci, lichokopytníci, kytovci, šelmy, chobotnatci, nehetnatci)	OSV – v učivu poukázat na chování zvířat v různých situacích, na komunikaci u některých druhů zvířat VMEGS – upozornit na důsledky globálních vlivů na životní prostředí a tím i na život živočichů EV – v učivu klást důraz na pochopení základních přírodních zákonitostí a na chápání biosféry jako celku Z – zařazování živočichů do jejich přirozeného prostředí (například kontinenty, moře, velehory, savana) Inf – výukové programy Vv – malba živočichů

- poznat význam živočichů v přírodě i pro člověka - objasnit způsob života živočichů a přizpůsobení danému prostředí - využívat zkušeností s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb - vědět, jak člověk sám může přispět k ochraně živočichů - vědět o významu živočichů v přírodě i pro člověka - odvodit na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě - na konkrétních příkladech demonstrovat projevy a podmínky života živočichů - rozlišit základní projevy a podmínky života - využívat metody poznávání přírody osvojené v přírodopisu - dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody	Rozšíření, význam a ochrana živočichů - živočišná společenstva - hospodářsky významné druhy - kriticky ohrožené druhy Projevy chování živočichů <u>Praktické poznávání přírody</u> - praktické metody poznávání přírody - vycházky do přírody	
--	--	--

Očekávaný výstup školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - znát základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav živočichů - získat základní vědomosti o dědičnosti - vysvětlit vliv virů a bakterií v přírodě a působení na člověka - popsat vznik života a vývin jedince - charakterizovat hlavní etapy vývoje života člověka - popsat stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce - rozpoznat příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňovat zásady jejich prevence a léčby - znát zásady poskytování předlékařské 1. pomoci při poranění	<u>Obecná biologie a genetika</u> Základní složení a struktura živých soustav - orgány, orgánové soustavy Dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti, přenos dědičných informací - vliv na vývoj organismů Viry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití <u>Biologie člověka</u> Názory na vznik člověka a jeho vývoj Stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla - Kostí – opěrná soustava - Svaly – pohybová soustava - Oběhová soustava - Dýchací soustava - Soustava trávicí - Soustava vylučovací - Soustava kožní - Řídící soustava - Smyslová ústrojí - Rozmnožování - Vývin jedince - hlavní období lidského života Nemoci, úrazy a prevence - příznaky, zásady poskytování první pomoci - závažná poranění, nemoci a život ohrožující stavy	Inf – využití výukových programů, vyhledávání informací k učivu VZ – změny v životě člověka, jejich reflexe, sexuální dospívání. Zdravý způsob života a péče o zdraví. Výživa a zdraví Vv – uvědomělé poznání lidské postavy OSV – hodnoty, postoje, praktická etika- rozvoj osobnostních postojů a praktických dovedností ve vztahu k životnímu prostředí Tv – turistika a pobyt v přírodě VZ – ochrana před chorobami a úrazy OSV – tematický okruh Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti v situacích ohrožujících zdraví a život

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - popsat jednotlivé vrstvy Země - rozlišit důsledky vnitřních a vnějších ekologických dějů - poznat podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny - popsat vybrané nerosty a horniny - rozeznat některé druhy půd a objasnit jejich vznik - popsat vznik života na Zemi - vědět o významu vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na zemi - uvést příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - rozlišit populace, společenstva, ekosystémy - objasnit základní princip některého ekosystému - vysvětlit podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech	<u>Neživá příroda</u> Země - vznik a stavba Země Vnější a vnitřní geologické děje - příčiny a důsledky Nerosty a horniny - vznik, vlastnosti - praktický význam a využití vybraných zástupců Půdy - složení - vlastnosti půdy a význam půdy pro výživu rostlin - hospodářský význam pro společnost - devastace a příklady rekultivace Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - vznik života, - vývoj organismů a jejich přizpůsobování prostředí Podnebí a počasí ve vztahu k životu organismů <u>Základy ekologie</u> Organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy - vzájemné vztahy mezi organismy a prostředím - populace, společenstva - přirozené a umělé ekosystémy - potravní řetězce - rovnováha v ekosystému	Inf – výukové programy EV – základní podmínky života – ovzduší – význam pro život na Zemi Vv – kresba nerostů EV – přírodní zdroje EV – základní podmínky života – půda EV – ekosystémy - les, pole, vodní zdroje, moře OSV – Komunikace – řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem

- popsat změny v přírodě vyvolané člověkem a objasnit jejich důsledky - poznat kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí - využívat metody poznávání přírody osvojené v přírodopisu - dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody	Ochrana přírody a životní prostředí - globální problémy a jejich řešení - chráněná území <u>Praktické poznávání přírody</u> - praktické metody poznávání přírody - vycházky do přírody	VMEGS – mezinárodní organizace
--	--	---------------------------------------

5. 14. Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Zeměpis

Vyučovací předmět Zeměpis patří do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vyučovací předmět Zeměpis je realizován na 2. stupni v 6. – 9. ročníku: v 6. a 8. ročníku má časovou dotaci 1 hodinu týdně, v 7. a 9. ročníku má časovou dotaci 2 hodiny týdně. Výuka probíhá ve třídě, ale i mimo budovu školy na vycházkách, exkurzích, v terénu.

Obsah je členěn na 7 tematických okruhů:

- **Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie**
- **Přírodní obraz Země**
- **Regiony světa**
- **Společenské a hospodářské prostředí**
- **Životní prostředí**
- **Česká republika**
- **Terénní geografické praxe a aplikace**

Cílem výuky Zeměpisu na základní škole praktické je naučit žáky orientovat se na mapě a číst z ní. Učivo Zeměpisu poskytne žákům základní informace o naší republice a některých státech ostatních světadílů. Prostřednictvím zeměpisu si rozšíří své základní vědomosti o Zemi jako planetě sluneční soustavy a o přírodních podmínkách ovlivňujících život lidské společnosti. Získají zajímavé informace o přírodě, lidech a kulturách Ameriky, Asie, Evropy, Afriky, Austrálie, poláních krajů a o oceánech. Poznávají, jaké přírodní podmínky na území ČR převládají, jak ovlivňují náš život a jaké jsou zde územní rozdíly. Uvědomují si základní rysy naší společnosti, kterou tvoří obyvatelstvo a hospodářství v souvislostech celkového vývoje. Žáci se seznamují s odlišným způsobem života lidí v různých částech světa. Poznávají problémy, které jednotlivé státy a národy řeší a chápou jejich ekonomickou vyspělost i životní styl a mentalitu jejich obyvatel.

Součástí předmětu jsou průřezová témata Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Pod vedením učitele se žáci učí spoléhat na sebe, ale i možnou pomoc druhých (**kompetence k řešení problému**). Uvědomují si, že nikdo z nás nežije na Zemi izolovaně, ale že každý je součástí velké rodiny obyvatel světa. Učitel u žáků upevňuje vhodné chování, vede je k chápání rozdílnosti mezi jednotlivci, k toleranci druhých a spolupráci (**kompetence sociální a personální**). Učitel žákům předkládá základní poznatky a vztahy a otvírá prostor pro jejich praktické ověření v praxi a pro porovnání se zkušenostmi žáka ze života (**kompetence k učení**). Učitel pomáhá žákům utvářet základní vztah k životnímu prostředí domova a přírody nejbližšího okolí. Žáci si postupně vytvářejí základy zdravého životního stylu a hodnotového systému (**kompetence občanské**).

Použité zkratky:

M – Matematika

Ov – Občanská výchova

F – Fyzika

Vv – Výtvarná výchova

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Čj – Český jazyk

Tv – Tělesná výchova

D – Dějepis

Inf – Informatika

Pv – Pracovní vyučování

MkV – Multikulturní výchova

VDO – Výchova demokratického občana

Ch – Chemie

P – Přírodopis

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - vědět o působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a lidskou společnost - mít znalosti o působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu - umět pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišit na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin - znát příklady přírodních a kulturních krajinných složek - získat osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umět ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádřit co mu prospívá a škodí - umět se orientovat v krajině pomocí buzoly, kompasu a mapy - určit hlavní a vedlejší světové strany - rozumět základní geografické, topografické a kartografické terminologii - vědět, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí a rozmístěním lidských sídel	<u>1. Přírodní obraz Země</u> Krajinná sféra - přírodní sféra a její základní složky a prvky - přírodní oblasti Země, podnebné pásy Krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajin - přírodní oblasti světa – podnebné pásy <u>2. Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</u> Geografická kartografie a topografie - druhy map, glóbus, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky - měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám - praktická cvičení s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě Komunikační geografický a kartografický jazyk - geografické a topografické pojmy - jazyk mapy – symboly, smluvené značky, vysvětlivky <u>3. Společenské a hospodářské prostředí</u> Obyvatelstvo světa	F – Vesmír P – botanika M – měření úseček Inf – mapy (vyhledávače) VDO – mezinárodní vztahy, spolupráce

- vyhledat na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace - umět pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské či krajinné sféry, rozlišit specifické znaky a funkce krajiny - znát příklady přírodních a kulturních krajinných složek - umět uvést na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přír. a společenských vlivů na životní prostředí - ovládat základy praktické topografie a orientace v terénu - používat kompas, buzolu a turistickou mapu	- struktura a rozložení světové populace, její růst, pohyb národů, jazyk, náboženství Global. společenské, polit. a hospodářské procesy - průmysl, zemědělství, doprava, politické seskupení, památky, jazyk, svět chudých a bohatých <u>4. Životní prostředí</u> Krajina, vztah příroda a společnost - ochrana přírody a krajiny - chráněná území a národní parky - celosvětové ekologické problémy <u>5. Terénní geografické praxe a aplikace</u> Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině, geografické exkurze - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje, stanoviště - určování hlavních a vedlejších světových stran	AJ – světový jazyk MkV – Lidské vztahy, etnický původ MkV – Multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, vstřícný postoj k odlišnostem P – krajiny, neživá příroda, základy ekologie Tv – Turistika a pohyb v přírodě
---	---	---

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - dokázat určit zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy - znát přírodní podmínky na území ČR - popsat povrch a jeho členitost ČR - uvést hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva - umět na mapách vyhledat jednotlivé kraje ČR a charakterizovat jejich hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti - znát základní rysy naší společnosti - být schopen popsat politický systém České republiky - znát základní údaje o Evropské unii, její vznik a funkci, spolupracující členské státy	<u>1. Česká republika</u> Česká republika - zeměpisná poloha a rozloha, její sousední státy, členitost, přírodní poměry, obyvatelstvo - hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě Regiony České republiky Územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, spolupráce se sousedními státy - Hlavní město Praha - Středočeský kraj - Jihočeský kraj - Plzeňský kraj - Karlovarský kraj - Ústecký kraj - Liberecký kraj - Královéhradecký kraj - Pardubický kraj - Kraj Vysočina - Jihomoravský kraj - Olomoucký kraj - Moravskoslezský kraj - Zlínský kraj Česká republika - demokratický stát - poloha - vznik - obyvatelstvo Praha – hlavní město ČR, historie města	P – Rostlinné společenstvo - les Pv – Práce se dřevem D – Počátky českého státu

- získat znalosti o železniční, silniční, letecké a vodní dopravě - znát dopravní síť v místní krajině - orientovat se v jízdním řádu - ovládat základy praktické topografie a orientace v terénu - uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	Česká republika – součást společenstva hospodářsky vyspělých států Evropská unie - státy EU, určující a srovnávací kritéria včetně polohy a rozlohy ČR – doprava, pohraniční styk, hraniční přechody, celnice, cestovní doklady Služby <u>2. Terénní geografické praxe a aplikace</u> Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině, geografické exkurze - odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu - jednoduché náčrtky krajiny, schématické náčrtky pochodové osy	Ov – státní symboly, státní zřízení MkV – Lidské vztahy, etnický původ MkV – Multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, vstřícný postoj k odlišnostem M – jednotky délky Vv – malba, kresba krajiny
---	---	---

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - získat zajímavé informace o přírodě, lidech a kulturách Evropy - dokázat charakterizovat polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných států - vyhledat na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace	<u>1. Regiony světa - Evropa</u> Poloha, rozloha a členitost Přírodní podmínky - Povrch – Alpy, Karpaty, rozsáhlé nížiny - Podnebí - Vodstvo – Dunaj, Labe, Volha, Balaton - Rostlinstvo a živočišstvo - Hospodářství Evropané – obyvatelé Evropy Evropa – sjednocující se světadíl - Evropská unie - Instituce EU - Česká republika a EU Oblasti Evropy Základní informace o státech v Evropě Poloha, povrch, vodstvo, hlavní město, měna, obyvatelstvo a jeho zaměstnání Obchodní spojení s ČR Vybrané přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení Určující a srovnávací kritéria včetně polohy a rozlohy Náboženské oblasti Sousední státy České republiky Západní Evropa	VMEGS – tématický okruh Evropa a svět nás zajímá - zážitky a zkušenosti z Evropy a světa - naši sousedé v Evropě - život dětí v jiných zemích - tradice a zvyky národů Evropy VMEGS – Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa, státní a evropské symboly VMEGS – tématický okruh Jsme Evropané - EU, mezinárodní organizace Inf – využití výukových programů, vyhledávání informací k učivu

- uvádět na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí - získat informace o způsobu chování a jednání při možné živelné pohromě	Jižní Evropa Severní Evropa Střední Evropa Jihovýchodní Evropa Východní Evropa a Rusko <u>2. Životní prostředí</u> Vztah příroda a společnost - principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí - chráněná území přírody - globální ekologické a enviromentální problémy lidstva <u>3. Terénní geografické praxe a aplikace</u> Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom	
---	---	--

ZEMĚPIS

Ročník: 9

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - získat základní vědomosti o Zemi jako planetě sluneční soustavy a dokáže objasnit důsledky pohybů Země - vyhledat na mapách jednotlivé světadíly a oceány - rozlišovat zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů - charakterizovat polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států - samostatně pracovat s plánem a mapou - zvládnout narýsovat plánec v daném poměru - určit vzdálenosti míst na mapě pomocí měřítka	<u>1. Přírodní obraz Země</u> Planeta Země – Země jako vesmírné těleso - Země – součást sluneční soustavy - tvar a pohyby Země - důsledky pohybů Země na život lidí a organismů - střídání dne a noci - střídání ročních období - časová pásma <u>2. Regiony světa</u> Světadíly - základní informace o jednotlivých světadílech - určující a srovnávací kritéria včetně polohy a rozlohy - oblasti - přírodní, podnebné, vegetační, sídelní, jazykové, náboženské, kulturní Regionální společenské a politické útvary - národní a mnohonárodnostní státy, části států, hospodářské oblasti, kraje, města Regiony - vybrané přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení ve vybraných regionech Čtení map Poloha, povrch, vodstvo, podnebí, rostlinstvo a živočišstvo Nejvýznamnější státy jednotlivých světadílů Charakteristika, hlavní město, přístavy Asie	F – Vesmír – oběh Země kolem Slunce MkV – tématický okruh Kulturní rozdíly - člověk jako součást etnika - migrace obyvatel, společenské a politické, hospodářské problémy zemí a kontinentů MkV – tématický okruh Lidské vztahy - obohacování kultur navzájem, předsudky, lidská solidarita MkV – tématický okruh Etnický původ - rovnocennost etnických skupin a kultur, postavení národnostních menšin, projevy rasové nesnášenlivosti P – Období vývoje Země a zemské kůry - orientuje se v otázce vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

- znát, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí a rozmístěním lidských sídel - vyhledávat na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace - seznamovat se s odlišným způsobem života lidí v různých částech světa - poznávat problémy, které jednotlivé státy a národy řeší a chápat jejich ekonomickou vyspělost i životní styl a mentalitu jejich obyvatel - uvědomovat si, že nikdo z nás nežije na Zemi izolovaně, ale že každý je součástí velké rodiny obyvatel světa	Afrika Amerika Austrálie a Oceánie Antarktida Oceány Čtení map Poloha oceánu a jeho členitost Námořní cesty - Tichý oceán - Indický oceán - Atlantský oceán - Severní ledový oceán <u>3. Společenské a hospodářské prostředí</u> Obyvatelstvo světa - struktura a rozložení světové populace, její růst, pohyb národů, jazykových skupin a náboženství Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy - aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa Světové hospodářství - odvětvová struktura, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně, hlavní světové surovinové a energetické zdroje Státy světa - politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení států	M – plán, mapa poměr – měřítko plánu a mapy Ov – rovnost ras, odlišnost, ale i vzájemná rovnost lidí, respektování zvláštností různých etnik Ch – Organické sloučeniny Ch – Paliva – ropa, uhlí, zemní plyn VDO – tématický okruh Formy participace občanů v politickém životě - společenské organizace a hnutí VDO – tématický okruh Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokratické způsoby řešení konfliktů ve společnosti
---	--	--

5. 15. Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Hudební výchova

Vyučovací předmět Hudební výchova patří do vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vyučovací předmět Hudební výchova má časovou dotaci 1 hodinu týdně a je realizován v 1. – 9. ročníku. Výuka probíhá ve třídě, ale i mimo budovu školy.

Vzdělávací obor Hudební výchova vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožít a poskytuje vhled do hudební kultury. Hudební činnost podporuje rozvoj hudebních schopností a individuálních dovedností: sluchových, rytmických, pěveckých a pohybových. Vzdělávací obsah oboru napomáhá k rozvoji tvořivosti a vnímavosti k sobě samému i okolnímu světu. Vytváří příležitost k vzájemné spolupráci, toleranci a napomáhá k utváření postojů a hodnot.

Cílem Hudební výchovy je rozvíjení hudebnosti žáků, rozvíjení pohybové kultury žáků, poznávání a chápání hudebního bohatství našeho národa, rozvíjení pozitivního vztahu k umění, využívání a rozvíjení tvořivých vlastností a dovedností, rozvíjení kultivovaného vystupování a získávání sebedůvěry, seznámení se a akceptování kultury jiných národů a etnik.

Součástí předmětu je průřezové téma Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova a Multikulturní výchova.

Výchovně – vzdělávací strategie:

Učitel žákům předkládá různé učební pomůcky (**kompetence k učení**). Posiluje u žáků víru ve vlastní schopnosti (**kompetence k řešení problémů**). Učitel podporuje u žáků tvořivé komunikativní dovednosti – pěvecké soutěže, akademie školy (**kompetence komunikativní**). Učitel zajišťuje činnosti přinášející radost a uspokojení, pozitivní zážitky (**kompetence sociální a personální**).

Použité zkratky:

Čj – Český jazyk

Tv – Tělesná výchova

Z – Zeměpis

EV – Environmentální výchova

OSV – Osobnostní a sociální výchova

MeV – Mediální výchova

MkV – Multikulturní výchova

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Ročník: 1.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - zpívat písně v přiměřeném rozsahu - zvládnout zazpívat krátké písně - správně a hospodárně dýchat a zřetelně vyslovovat při rytmicizaci říkadel i při zpěvu - rozlišovat sílu zvuku - určit vysoký a nízký tón - měnit pohyb dle tempových a rytmických změn - soustředit se na poslech jednoduché krátké skladby - měnit pohyb dle tempových a rytmických změn - dokázat rytmicizovat říkadla	VOKÁLNÍ A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI: - zpěv lidových písní přiměřeného rozsahu a obsahu - rytmicizace říkadel - intonační cvičení - hra na tělo - hra na nástroje Orffova instrumentáře POSLECHOVÉ ČINNOSTI: - výška, síla, délka tónu - rozpoznávání tempa skladby - poslech skladeb pro děti. HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI: - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pochod dle doprovodu rytmického i hudebního - jednoduché tanečky v doprovodu lidových písní - dramatizace říkadel.	Čj – dětská říkadla Tv – kultura pohybu OSV – a) osobní rozvoj – rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a soustředění b) sociální rozvoj – komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov MkV – v oblasti postojů a hodnot, poznávání kultury vlastního národa v lidové písni.

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Ročník: 2.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - zpívat písně v přiměřeném rozsahu - zvládnou zazpívat písně s náročnějšími texty - správně a hospodárně dýchat a zřetelně vyslovovat při rytimizaci říkadla i při zpěvu - zvládnou hru na nástroje Orffova instrumentáře - rozlišovat sílu zvuku - rozpoznat výšku, délku, sílu tónu - rozlišit zvuky - dokázat se krátkodobě soustředit na skladbu - soustředit se na poslech jednoduché krátké skladby - měnit pohyb dle tempových a rytmických změn - dokázat pochodovat do rytmu - dramatizovat říkadla	VOKÁLNÍ A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI: - zpěv lidových písní přiměřeného rozsahu a obsahu - intonační cvičení - hra na tělo - hra na nástroje Orffova instrumentáře POSLECHOVÉ ČINNOSTI: - výška, síla, délka tónu - rozpoznávání tempa a rytmu skladby - poslech skladeb pro děti. HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI: - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pochod dle doprovodu rytmického i hudebního - jednoduché tanečky v doprovodu lidových písní. - dramatizace říkadla	Čj – dětská říkadla Tv – kultura pohybu OSV – a) osobní rozvoj – rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a soustředění b) sociální rozvoj – komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov MkV – v oblasti postojů a hodnot, poznávání kultury vlastního národa v lidové písni.

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Ročník: 3.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - zpívat písně v přiměřeném rozsahu - znát rozdíl mezi umělou a lidovou písní - správně a hospodárně dýchat a zřetelně vyslovovat při rytmozaci říkadla i při zpěvu - graficky zaznamenat melodii - rozlišovat sílu zvuku - podle poslechu určit charakteristiku skladby - pojmenovat základní hudební nástroje (trubku, buben, housle, klavír, flétnu) - soustředit se na poslech jednoduché krátké skladby - měnit pohyb dle tempových a rytmických změn - snažit se o zřetelnou výslovnost	VOKÁLNÍ A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI: - zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu a obsahu - intonační cvičení - hra na tělo - grafický záznam melodie - hra na nástroje Orffova instrumentáře POSLECHOVÉ ČINNOSTI: - výška, síla, délka tónu - rozpoznávání tempa a rytmu skladby - rozlišování základních hudebních nástrojů dle jejich charakteristických zvuků - poslech skladeb pro děti. HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI: - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pochod dle doprovodu rytmického i hudebního, jednoduché tanečky v doprovodu lidových písní - dramatizace říkadla.	Čj – dětská říkadla Tv – kultura pohybu OSV – a) osobní rozvoj – rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a soustředění b) sociální rozvoj – komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov MkV – v oblasti postojů a hodnot, poznávání kultury vlastního národa v lidové písni.

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Ročník: 4. - 5.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - zpívat písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem - zpívat v rozsahu jedné oktávy - naučit se hospodařit s dechem při interpretaci písní - doprovodit spolužáky na rytmické hudební nástroje - umět použít dřívka a triangel - odlišit tóny podle výšky, síly a barvy - sluchem rozlišit náladu písně - rozpoznat vizuálně i sluchem nejznámější hudební nástroje - soustředit se na poslech skladeb - rozpoznat sluchem nářeční rozdíly v písních z různých regionů - umět propojit vlastní pohyb s hudbou	VOKÁLNÍ A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI: - rytmizace říkadel - zpěv lidových písní přiměřeného obsahu - intonační cvičení - hra na tělo - hra doprovodu POSLECHOVÉ ČINNOSTI: - výška, síla, délka tónu - rozpoznávání tempa a rytmu - zpěvní hlasy - zvuk hudebních nástrojů - skladby pro děti - B. Smetana – ukázky z cyklu „Má vlast“ HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI: - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pochod podle hudebního doprovodu - tanec mazurka	OSV – ukázky a poslech písní různých etnických skupin – výchova k rasové snášenlivosti - psychohygiena; kreativita; komunikace; spolupráce a soutěživost MkV – poznávání kultury vlastního národa v lidové písni TV - kultura pohybu Z - seznamování se s regiony našeho státu skrze písně

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Ročník: 6. - 9.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - zpívat v rozsahu jedné a půl oktávy - znát a interpretovat vybrané lidové a umělé písně - rozpoznat z notového záznamu stoupající a klesající melodii - doprovázet písně pomocí ostinata - orffova instrumentáře k doprovodu vlastnímu i k doprovodu spolužáků - sluchem rozlišit písně durové a molové - rozpoznat vizuálně i sluchem zobcovou flétnu, příčnou flétnu, klarinet, lesní roh, housle, kontrabas, trubku - rozpoznat vybrané hudební nástroje symfonického orchestru - umět použít většinu nástrojů - soustředit se na poslech skladeb většího rozsahu - rozeznávat různé hudební žánry - znát vybrané hudební skladatele a jejich díla - propojit vlastní pohyb s hudbou	VOKÁLNÍ A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI: - zpěv jednohlasu, dle schopností žáků – vícehlas (kánón) v přiměřeném rozsahu - intonační cvičení - seznámení s grafickým záznamem melodie - hra na tělo - nástroje Orffova instrumentáře POSLECHOVÉ ČINNOSTI: - rozlišování zpěvních hlasů - hudební nástroje - hudební uskupení - hudebně vyjadřovací prostředky ve skladbě, mimohudební obsah díla - hudební žánry - B. Smetana – „Prodaná nevěsta, polka“, A. Dvořák – Rusalka, J. Uhlíř – písně pro děti ‘ HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI: - taktování a pohyb na hudbu - hudebně pohybové hry - základní kroky polky a moderních tanců - relaxační techniky, muzikoterapie	VMEGS – poslech moderní hudby z celého světa – rozvoj zájmu žáků o svět a dění ve světě MeV – žáci se učí prakticky používat kazetové přehrávače, CD přehrávače, video MkV – poznávání kultury jiných národů EV – vztah člověka k prostředí – příroda kultura obce TV – kultura pohybu Z – seznamování se s jinými národy a zeměmi skrze hudbu

5. 16. Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

Vyučovací předmět Výtvarná výchova patří do vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vyučovací předmět je realizován v 1. – 9. ročníku a má časovou dotaci 1 hodinu týdně. Výuka probíhá ve třídě, ale i mimo budovu školy na výstavách, v galériích, vycházkách apod.

Vyučovací předmět je v jednotlivých ročnících členěn do 3 oblastí:

Výtvarné osvojování skutečnosti
Dekoratивní a prostorové práce
Výtvarné umění a životní prostředí

Vyučovací předmět umožňuje estetické osvojování přírody a světa kolem nás prostřednictvím výtvarných činností. Vytváří citlivý vztah ke kráse, utváří estetický vztah k sobě a okolí, rozvíjí schopnosti žáků, zvláště vnímání, fantazii, tvořivost, vůli, senzibilitu a podporuje intelekt. Předmět vede k tomu, aby žáci používáním vhodných výtvarných technik získali základy výtvarných dovedností a vědomostí s přihlédnutím k individuálním možnostem a schopnostem žáka. Prostřednictvím Výtvarné výchovy učitel u žáků rozvíjí kultivované vystupování, vede je k hledání krásy v sobě i kolem sebe a buduje tak sebedůvěru žáků. Předmět směřuje k chápání tradic, kritickému přístupu ke skutečnosti, nabízí vytváření osobních postojů a osobní objevování.

Součástí předmětu jsou průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova, Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie :

Výtvarná výchova je integrujícím prvkem celkové rehabilitační práce, harmonizuje osobnost žáka a umožňuje maximálně možnou socializaci žáka (**kompetence sociální a personální**). Pomáhá uplatňovat neverbální komunikaci (**kompetence komunikativní**), zlepšovat jemnou motoriku a získávat tak všestranné dovednosti (**kompetence pracovní**). Pomocí výtvarných aktivit učitel podporuje utváření postojů a hodnot, formuje u žáků postoje environmentální, vztah ke specifickým, pamětihodnostem a folkovým zvláštnostem regionu (**kompetence sociální, kompetence občanské**). Žáci jsou podporováni učitelem v účasti v různých výtvarných soutěžích a jsou oceňováni za reprezentaci školy (**kompetence k učení**).

Použité zkratky:

Vl – Vlastivěda

Prv – Prvouka

P – Přírodopis

Inf – Informatika

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pv – Pracovní vyučování

Čj – Český jazyk

D – Dějepis

Př – Přírodověda

EV – Environmentální výchova

OSV – Osobnostní a sociální výchova

MeV – Mediální výchova

MkV – Multikulturní výchova

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Ročník: 1.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - rozpoznávat a pojmenovávat prvky vizuálně obrazného vyjádření – tvary, barvy, objekty - dokázat ve vlastní tvorbě projevit životní zkušenosti - umět vyjádřit rozdíly při vnímání události různými smysly - zacházet s některými prostředky a materiály - rozeznávat různé výtvarné materiály a techniky - organizovat vlastní výtvarnou práci	<u>1. Výtvarné osvojování skutečnosti</u> - výtvarné vyjádření vjemů a postojů ke skutečnosti na základě vlastního prožitku dítěte, případně podle vyprávění - náměty ze života dětí a dospělých - zobrazování předmětů denní potřeby	OSV – Osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání) OSV – Sociální rozvoj MkV – poskytování znalostí odlišností kultur ve výtvarném projevu EV – vztah člověka k prostředí, vede k uvědomování si přírodního prostředí jako zdroj inspirace, přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí Prv – místo kde žijeme – tvoření z přírodních materiálů; Rozmanitost přírody – roční období ve výtvarné výchově; Lidé kolem nás – rodina ve výtvarné výchově Čj – komunikační a slohová výchova – ilustrace k ději, psaní uvolňovacích cviků a písmen různými výtvarnými technikami, rozbor ilustrace M – číslo a početní operace – psaní číslic M – geometrie – práce s geometrickými tvary
	<u>2. Dekorativní a prostorové práce</u> Kreslení - rozvinutí grafického pohybu (vodorovné, svislé a šikmé čáry) Malování - základní dovednosti v práci se štětcem a barvami - hra s barvou – zapouštění a rozpíjení Prostorové vytváření - poznávání základních vlastností plastických materiálů - rozvíjení smyslu pro prostor Dekorativní práce - vystřihování, nalepování	
	<u>3. Výtvarné umění a životní prostředí</u> - seznamování dětí s ukázkami ilustrací dětských knih (M. Aleš, J. Lada, J. Čapek, J. Trnka) - návštěvy galérií a výstav - prezentace výsledků tvůrčích činností ve třídě	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Ročník: 2.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - rozpoznávat a pojmenovávat prvky vizuálně obrazného vyjádření – tvary, barvy, objekty, linie - porovnávat je a třídit na základě jejich odlišností - dokázat ve vlastní tvorbě projevit životní zkušenosti a uplatňovat při tom plošné a prostorové uspořádání - umět vyjádřit rozdíly při vnímání události různými smysly - interpretovat dle svých schopností různá vizuálně-obrazná vyjádření - zacházet s některými prostředky a materiály - rozeznávat různé výtvarné materiály a techniky - organizovat vlastní výtvarnou práci	<u>1. Výtvarné osvojování skutečnosti</u> - výtvarné vyjádření vjemů a postojů ke skutečnosti na základě vlastního prožitku - pozorování přírodních útvarů, rozlišování a hodnocení barvy, tvarů (otisky v barvě, frotáž, kresba) - náměty ze života dětí a dospělých	OSV – Osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání) Multikulturní výchova – poskytování znalostí odlišností kultur ve výtvarném projevu EV – vztah člověka k prostředí, vede k uvědomování si přírodního prostředí jako zdroj inspirace, přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí Prv – místo kde žijeme – tvoření z přírodních materiálů; Rozmanitost přírody – roční období ve výtvarné výchově; Lidé kolem nás – rodina ve výtvarné výchově MkV – Lidské vztahy, kulturní rozdíly Čj – komunikační a slohová výchova – ilustrace k ději, psaní uvolňovacích cviků a písmen různými výtvarnými technikami, rozbor ilustrace M – číslo a početní operace – psaní číslíc M – geometrie – práce s geometrickými tvary
	<u>2. Dekorativní a prostorové práce</u> Kreslení - rozvinutí grafického pohybu (kružnice, ovály) Malování - při hře s barvou poznávání vlastností barev, barvy základní, světlé a tmavé barvy - zapíjení a zapouštění barev Prostorové vytváření - poznávání základních vlastností plastických materiálů - vyjadřování se na základě představ a fantazie Dekorativní práce - vystřihovaných tvarů	
	<u>3. Výtvarné umění a životní prostředí</u> - seznamování dětí s ukázkami ilustrací dětských knih - práce s dětskou hračkou a loutkou - návštěva galérií a výstav - prezentace výsledků tvůrčích činností ve škole - pěstování vztahu k životnímu prostředí	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Ročník: 3.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - zvládat základní výtvarné dovednosti pro vlastní tvorbu - zacházet s některými prostředky a materiály - ovládat základní technické dovednosti - užívat důležité pojmy - rozeznávat různé výtvarné materiály a techniky - organizovat vlastní výtvarnou práci - při tvůrčích činnostech uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii - být schopen výsledky své činnosti sdělit spolužákům - s pomocí učitele rozpoznávat, pojmenovat a porovnat linie, barvy, tvary a objekty ve výsledcích tvorby vlastní i ostatních i na příkladech z běžného života	<u>1. Výtvarné osvojování skutečnosti</u> - výtvarné vyjádření vjemů a postojů ke skutečnosti na základě vlastního prožitku - rozvíjení dětské představivosti a fantazie - pozorování tvarů různých užitkových předmětů z hlediska jejich funkce a materiálu, pokusy o jejich výtvarné vyjádření v ploše <u>2. Dekorativní a prostorové práce</u> Kreslení - rozvinutí grafického pohybu a pohybových představ Malování - při hře s barvou poznávání vlastností barev a jejich výrazových možností Prostorové vytváření - vytváření konkrétních prostorových situací z okolí dítěte (pískoviště, pískový stůl) Dekorativní práce - vystřihování, nalepování, otisky různých materiálů, rytmické řazení barevných ploch a tvarů <u>3. Výtvarné umění a životní prostředí</u> - průběžné rozvíjení smyslu pro krásu přírody a vztahu k životnímu prostředí - návštěvy galérií a výstav - aktivní práce s ilustrací	OSV – Osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání) MeV – tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků – časopis, internetové stránky) MkV – poskytování znalostí odlišností kultur ve výtvarném projevu EV – vztah člověka k prostředí, vede k uvědomování si přírodního prostředí jako zdroj inspirace, přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí Prv – místo kde žijeme – tvoření z přírodních materiálů; Rozmanitost přírody – roční období ve výtvarné výchově; Lidé kolem nás – rodina ve výtvarné výchově Čj – komunikační a slohová výchova – ilustrace k ději, rozbor ilustrace M – práce s geometrickými tvary VMEGS – tématický okruh Jsme Evropané

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Ročník: 4.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizovat svůj tvůrčí záměr - rozlišovat, porovnávat linie, barvy, tvary, objekty - rozpoznat jejich základní vlastnosti a vztahy (barevné a velikostní kontrasty) - získané zkušenosti uplatňovat je podle svých schopností při vlastní tvorbě i při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce - vycházet při tvorbě ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie - vyjádřit pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla	<u>1. Výtvarné osvojování skutečnosti</u> - zobrazování přírodních a umělých forem a sledování a vnímání tvaru, barvy, linie a světla - v tématických pracích vést žáky k vyjádření své představy o světě, osobních zážitků, vztahu k lidem a ke společnosti s uvědomělým poznáním lidské postavy a její proporce - na základě řízeného pozorování usměrňovat spontánní výtvarný projev žáků	Př – Volně žijící zvířata MeV – tématický okruh Tvorba mediálního sdělení
	<u>2. Dekorativní a prostorové práce</u> - hra s výtvarnými prvky a experimentování jako úvod pro pochopení zákonitostí dekorativní členění plochy - dekorativní členění plochy s využitím barvy, linie a tvaru prvků - poznávat principy tvorby jednoduchého ornamentu a jeho rytmu	
	<u>3. Výtvarné umění a životní prostředí</u> - seznamovat se základními druhy výtvarného umění - navazovat vztah k životnímu prostředí prostřednictvím uvědomělé výtvarné činnosti - návštěvy galerií, výstav, regionálních památek a zajímavostí, využití témat této oblasti k besedám a k motivacím praktických činností - prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností	EV – tématický okruh Vztah člověka k prostředí Př – Ochrana přírody VI – Místo, kde žijeme – regionální pohádky a pověsti

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizovat svůj tvůrčí záměr - rozlišovat, porovnávat linie, barvy, tvary, objekty - rozpoznat jejich základní vlastnosti a vztahy (barevné a velikostní kontrasty) a uplatňovat je podle svých schopností při vlastní tvorbě i při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce - vycházet při tvorbě ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků a fantazie - vyjádřit pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla	<u>1. Výtvarné osvojování skutečnosti</u> - na základě řízeného pozorování usměrňovat spontánní výtvarný projev - dotvářet přírodní formy na základě vlastní fantazie - zobrazovat přírodní formy na základě empirických zkušeností žáků v různých ročních obdobích - výtvarně vyjádřit tvar věci, poznávat materiál a funkci předmětu - zobrazovat tvarově složitější útvary – kontrast tvaru a pozadí	Př – Rozmanitost přírody – les, nerosty VI – Lidé a čas – Naše země v dávných dobách MeV – tématický okruh Tvorba mediálního sdělení VMEGS – tématický okruh Jsme Evropané OSV – tématický okruh Osobnostní rozvoj (kreativita)
	<u>2. Dekorativní a prostorové práce</u> - elementární poučení o teorii barev - ověřovat výrazové možnosti písma v hravých a experimentálních činnostech s užitím hotového typografického písma - prostorové práce, vytváření jednoduchých prostorových objektů, využití týmové práce - sledovat výběr a vhodnost materiálu, možnosti jeho výtvarného zpracování z hlediska účelu užití a výtvarného výrazu - kompozice z přírodního materiálu	
	<u>3. Výtvarné umění a životní prostředí</u> - využívat specifik regionu k rozvíjení estetického cítění - současná ilustrační tvorba a její různé druhy - využít emocionální působení uměleckého díla, rozvíjet empatii – malba, kresba, plastika, comics - rozvíjet kulturu bydlení, návštěvy galerií a výstav - prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě, ve škole, spolupráce při prezentaci	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Ročník: 6 – 9.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
na konci 9. ročníku: Žák by měl: - uplatňovat základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru - uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy - pojmenovat ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních linie, barvy, tvary a objekty - vnímat a porovnávat jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci - při vlastní tvorbě vycházet z vlastních zkušeností, představ a myšlenek - hledat a zvolit nejvhodnější postupy a prostředky pro vlastní vyjádření - zhodnotit a prezentovat výsledek své tvorby - porovnat své výsledky s ostatními - vnímat a porovnávat výsledky běžné i umělecké produkce - slovně vyjádřit své postřehy a pocity	<u>1. Výtvarné osvojování skutečnosti</u> - zobrazování přírodních a umělých forem, tvar, barva, linie, světlo, výtvarné pomůcky, způsoby a techniky výtvarných projevů - tématické práce, vyjádření představy o světě, osobní zážitky - uvědomělé poznání lidské postavy a její proporce - základní poučení o kompozici - spontánní výtvarný projev - dotváření přírodních forem na základě vlastní fantazie - zobrazení přírodních a umělých forem na základě empirických zkušeností v různých ročních obdobích - tvar věci, materiál předmětu - tvarově složitější útvary – kontrast tvaru a pozadí - volné vyjadřování architektonických prvků <u>2. Dekorativní a prostorové práce spojené s experimentem</u> - hry s výtvarnými prvky a experimentování jako úvod pro pochopení zákonitosti dekorativního členění plochy - dekorativní členění plochy s využitím barev, linie a tvar prvku - jednoduchý ornament - jednoduché grafické techniky - písmo - prostorové práce, možnost týmové práce - kompozice z přírodních materiálů - práce v grafických editorech - lidová tvorba a současné užité umění	P - zvířata kolem nás - člověk, lidská postava - ze života rostlin OSV – tématický okruh Osobnostní rozvoj - kreativita EV – tématický okruh Vztah člověka k prostředí P – Země – naše planeta Inf – využití výukových programů MeV – tvorba mediálního sdělení Pv – jednoduché modely EV – tématický okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí Čj – vyjádření čtenářského zážitku

	- netradiční materiály - výtvarná linie a její rytmizace v ploše <u>3. Výtvarné umění a životní prostředí</u> - základní druhy výtvarného umění (i fotografie) - kultura bydlení, užité umění v bytě - specifika regionu a rozvíjení estetického citění - vztah k životnímu prostředí prostřednictvím uvědomělé výtvarné činnosti - současná ilustrační tvorba - emocionální působení výtvarného díla, rozvíjení empatie - porovnávání, třídění a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních, běžné a umělecké produkce - základní seznámení se současnou architekturou a urbanistikou - odívání a zevnějšek - design a estetická úroveň předmětů denní potřeby, kulturní dědictví - prezentace vlastních tvůrčích činností	Čj, D – kulturní dědictví D – architektura našich předků MkV – tématický okruh Kulturní rozdíly
--	--	--

5. 17. Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět patří do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vyučovací předmět Výchova ke zdraví je realizován v 8. a 9. ročníku, časová dotace je 1 vyučovací hodina týdně. Výuka probíhá ve třídě, ve cvičné kuchyňce, v terénu.

Cílem tohoto předmětu je poskytovat žákům základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví. Vede je ke zdravému způsobu života, k péči o své zdraví, jeho zlepšení a posílení. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí sociální komunikaci a dovednosti a učí se předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v různých situacích.

Součástí předmětu jsou průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel vede žáka k získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupném uplatňování preventivních činností podporujících zdraví, k chápání fyziologických, psychických i sociálních změn spojených s dospíváním (**kompetence k řešení problémů**). Poskytuje žákům návod, jak dodržovat zásady zdravého způsobu života a ochrany zdraví, vede je k zodpovědnosti a péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení (**kompetence sociální**). Pomáhá jim rozpoznávat základních situace ohrožující tělesné a duševní zdraví vlastní i druhých a vede je k osvojování poznatků a dovedností jim předcházet (**kompetence sociální**). Na modelových situacích nacvičuje s žáky odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím a sportem (**kompetence sociální**).

Použité zkratky:

P – Přírodopis

Pv – Pracovní vyučování

Ov – Občanská výchova

Tv – Tělesná výchova

Ch – Chemie

OSV – Osobnostní a sociální výchova

MkV – Multikulturní výchova

MeV – Mediální výchova

EV – Environmentální výchova

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Ročník: 8.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - chápat význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny – vzájemná pomoc, důvěra a úcta, zabezpečení zdravého vývoje dětí, jejich ochrana a péče o ně - uvědomovat si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím - znát základní rozdíly ve stavbě těla muže a ženy, včetně pohlavních orgánů - uvědomit si změny probíhající v těle dívek a chlapců v období puberty (druhotné pohlavní znaky, menstruace) a chápat změny v jejich chování - si uvědomovat rizika nechráněného pohlavního styku - teoreticky a prakticky ovládat péči o kojence – oblékání, přebalování, výživa kojence, péči o nemocné dítě - dodržovat správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňovat zásady správné výživy a zdravého stravování - uvědomovat si rozdíly mezi stravovacími zvyklostmi v rodině a doporučenými zásadami zdravé výživy - znát základní zdroje bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	<u>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</u> Vztah ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství, rodičovství Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevnická skupina, zájmová skupina <u>Změny v životě člověka a jejich reflexe</u> Dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny Sexuální dospívání a reprodukční zdraví - prevence rizikového sexuálního chování - předčasná sexuální zkušenost, antikoncepce - těhotenství a rodičovství mladých - poruchy pohlavní identity Základy péče o dítě <u>Zdravý způsob života a péče o zdraví</u> Výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, - vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví - specifické druhy výživy - poruchy příjmu potravy	Ov – Mezilidské vztahy ve společnosti OSV – Sociální rozvoj – komunikace – asertivita MkV – Lidské vztahy – důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích P – Vývoj jedince Tv – osobní hygiena P – Rozmnožování P – Hlavní zásady zdravého života Pv – Příprava pokrmů

- chránit své zdraví dodržováním základních hygienických zásad, některých zdravotně preventivních opatření a uplatňování zdravého způsobu života - dbát na pravidelnou tělesnou a intimní hygienu a uvědomovat si zdravotní důsledky jejich zanedbávání nebo nesprávného provádění - vhodně naplňovat svůj denní režim – uplatňovat zásady zdravé výživy, dostatek odpočinku, optimální délku spánku, přiměřené množství tělesného pohybu aj. - umět si naplánovat činnosti dne - uvědomovat si souvislost mezi vysokou spotřebou tučných, sladkých, slaných pokrmů a civilizačními chorobami (obezita, srdeční choroby aj.) - umět uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledat odbornou pomoc - projevovat zdravé sebevědomí, orientovat se ve vztazích mezi lidmi a chápat, že přátelství je založeno na důvěře, pomoci, společných zájmech a umění odpouštět - chovat se asertivně, tj. umět otevřeně a klidně říci, jak se cítím, co potřebuji, co chci a nechci, umět ustoupit nebo řešit situaci kompromisem	Tělesná a duševní hygiena - zásady osobní, duševní a intimní hygieny - otužování - význam pohybu pro zdraví Režim dne <u>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</u> Civilizační choroby - zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče Bezpečné chování - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi - pohyb v rizikovém prostředí - konfliktní a krizové situace <u>Osobnostní a sociální rozvoj</u> Sebepoznání a sebepojetí - - vztah k sobě samému - vztah k druhým lidem - zdravé a vyrovnané sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací	EV – Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví P – Vývoj jedince a škodlivé vlivy na člověka OSV – sebepoznání a sebepojetí – zdravé a vyrovnané sebepojetí Ov – Občanské soužití OSV – seberegulace a sebeorganizace
---	--	---

- projevovat zdravé sebevědomí a preferovat ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy	- stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení Mezilidské vztahy a komunikace - respektování sebe sama i druhých - přijímání názoru druhého - rozvíjení schopnosti komunikace - chování podporující dobré vztahy	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika – prosociální chování
--	---	--

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Ročník: 9.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - znát základní příčiny onemocnění AIDS – virus HIV a cesty přenosu - umět poskytnout první pomoc u lehčích poranění a ovládat základní obvazovou techniku - respektovat skutečnost, že léky proti bolesti, na spaní, na uklidnění a léky předepsané jiné osobě nesmí užívat bez doporučení lékaře a vědomí rodičů - vědět o škodlivých účincích legálních a nelegálních návykových látek na zdraví - uvědomovat si, že zneužívání návykových látek ohrožuje bezpečnost v dopravě - čelit tlaku vrstevníků při nabízení návykových látek a ovládat některé způsoby odmítání (cigaret, alkoholu aj.) - pochopit souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví a životního stylu - dát do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her - chápat, že setkání s lidmi agresivními, pod vlivem alkoholu a drog znamená pro děti možné nebezpečí	<u>Zdravý způsob života a péče o zdraví</u> Ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy - bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy) - preventivní a lékařská péče - chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě) <u>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</u> Stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti Auto – destruktivní závislosti - zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek - patologické hráčství - náboženské sekty	MeV – potenciál médií jako zdroje informací Ov – Občanské soužití OSV – řešení problémů a rozhodování P – Vývoj jedince a škodlivé vlivy na člověka Ov – Rizikové skupiny Ch – Léčiva a návykové látky VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – životní styl mladých Evropanů

- zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí - uvědomovat si, že někteří lidé využívají různé „triky“, aby přiměli děti k určitému chování, že jen někteří dospělí jsou oprávněni dotýkat se těla dítěte – rodiče při koupání, oblékání nebo lékař při vyšetřování, že všechny pohlavní aktivity s dítětem, které nedovršilo 15 let, jsou trestné - vědět na koho se má obrátit v případě, že je šikanován nebo jinak zneužíván – ve škole, mimo školu - vědět o centrech odborné pomoci a vyhledat a použít jejich telefonní čísla - se řídit školním řádem ve všech činnostech ve škole, nedělat nic, co by ohrozilo zdraví jeho nebo jeho spolužáků - vědět, že některé informace ztvárněné v televizi, časopisech apod. neodpovídají běžné skutečnosti - chovat se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívat základních znalostí první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel - respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usilovat o aktivní podporu zdraví - chránit své zdraví dodržováním základních hygienických zásad, některých zdravotně preventivních opatření a uplatňování zdravého způsobu života	Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita - šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí - komunikace se službami odborné pomoci – praktické dovednosti Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole - ochrana zdraví při různých činnostech Manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy a působení médií Ochrana člověka za mimořádných událostí - živelní pohromy, terorismus <u>Podpora zdraví</u> Podpora zdraví a její formy - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince - odpovědnost jedince za zdraví <u>Osobnostní a sociální rozvoj</u>	MeV – vnímání mediálních sdělení Ov – Člověk a společnost OSV – mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy Ov – Ochrana zdraví občanů a jejich bezpečí EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Ov – Multikulturní výchova MkV – Lidské vztahy – tolerance, empatie Ov – Ochrana zdraví občanů a jejich bezpečí
---	---	---

- vědět o centrech odborné pomoci a umět vyhledat a použít jejich telefonní čísla - umět uplatnit osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy	Psychohygiena - sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu - hledání pomoci při problémech Morální rozvoj - rozvíjení rozhodovacích dovedností - dovednosti při řešení problémů v mezilidských vztazích, - pomáhající a prosociální chování	OSV – psychohygiena – zvládání stresových situací
--	---	--

5. 18. Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Tělesná výchova

Vyučovací předmět Tělesná výchova patří do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vyučovací předmět je realizován v 1. – 9. ročníku a má časovou dotaci 3 hodiny týdně. Výuka probíhá v tělocvičně, ve třídě, na hřišti, v přírodě, popř. na jiných sportovištích dle charakteru tématického celku.

Předmět zahrnuje 3 tématické okruhy:

- Činnosti ovlivňující zdraví
- Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- Činnosti podporující pohybové učení

Vyučovací předmět Tělesná výchova umožňuje žákům aktivně využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení. Vede žáky k radosti z pohybu a ke zdravému životnímu stylu. Žákům s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina) má škola povinnost nabídnout Zdravotní tělesnou výchovu jako alternativu Tělesné výchovy.

Součástí předmětu je průřezové téma Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel podchycuje i drobné pokroky a motivuje žáky k učení, oceňuje každý úspěch, podporuje účast žáků na soutěžích a při reprezentaci školy (**kompetence k učení**). Posiluje v žácích víru ve vlastní schopnosti, učí je nevzdávat se při nezdaru (**kompetence k řešení problémů**). Učitel podporuje komunikaci s jinými školami, účast na sportovních soutěžích (**kompetence komunikativní**). Posiluje u žáků sebeovládání, vnímavost k potřebám handicapovaných žáků, vede k respektování společně dohodnutých pravidel, uvědomování si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání, ohrožení jejich zdraví (**kompetence sociální a personální**). Učitel připravuje žáky k pochopení významu zdravého životního stylu a k postupnému přijímání plné zodpovědnosti za své chování, zdraví a život (**kompetence občanské**).

Použité zkratky:

Hv – Hudební výchova

Prv – Prvouka

Př – Přírodověda

P – Přírodopis

M – Matematika

Z – Zeměpis

OSV – Osobnostní a sociální výchova

MkV – Multikulturní výchova

EV – Environmentální výchova

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - získat kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - vědět, že pohyb je vhodný pro zdraví - vědomě aktivně cvičit - zvládat přípravu na pohybovou činnost podle pokynů vyučujícího - zvládat uklidňovací a protahovací cviky - znát zásady správného držení těla - znát několik základních cviků z každé osvojované oblasti - vědět, že pro cvičení je třeba zvláštní cvičební úbor (sám se převlékat) - vědomě dodržovat základní hygienické návyky při TV - zvládat bezpečný pohyb a bezpečné chování ve známém prostředí - dokázat přivolat pomoc	<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u> Význam pohybu pro zdraví - pohybový režim, délka a intenzita pohybu, pohybové činnosti a hry Příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická a dechová cvičení Hygiena při TV - osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí a vhodné oblečení a obutí Bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí, 1. pomoc při úrazech v podmínkách TV	OSV – tématický okruh Osobnostní rozvoj (sebepoznání a sebepojetí)
- mít osvojeny základní způsoby lokomoce a prostorou orientaci podle individuálních předpokladů - vědět, že hra přináší radost a rozvíjí kamarádské vztahy - znát některé pohybové hry a být schopen je hrát se spolužáky i mimo TV - zvládat průpravná cvičení pro kotoul vpřed a kotoul vzad dle svých individuálních schopností - umět prosté skoky snožmo z trampolíny a zvládat chůzi po lavičce	<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u> Pohybové hry - hry motivační, napodobivé, hry s náčiním a pohybové činnosti jednotlivce Základy gymnastiky - průpravná cvičení, jednoduchá akrobatická cvičení a cvičení s náčiním a na nářadí	OSV – tématický okruh Sociální rozvoj (spolupráce a soutěživost) M – orientace v prostoru

- umět vyjádřit jednoduchou melodii a rytmus - dokázat pojmenovat základní gymnastické nářadí a náčiní - zvládat základní estetické držení těla - uběhnout 50m (dle schopností) - zvládat průpravné atletické činnosti - dodržovat základní pravidla bezpečnosti při atletických činnostech - zvládat základní způsoby házení a chytání míče - chápat činnosti s míčem a využívá je ve svém pohybovém režimu i mimo TV - vědět, jaké jsou zásady hygieny a bezpečnosti při plavání - zvládat 1 plavecký styl - uplavat 20 m - vědět, že plavání je jedna z nejzdravějších pohybových činností - vědět, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám - zvládat základní techniku chůze - uvědomovat si význam pohybu v zimní krajině pro zdraví, zvládat chůzi po ledě s oporou i bez opory a klouzání - vědět, že je nebezpečné vstupovat na zamrzlou vodní plochu bez dozoru dospělých osob - dokázat využít k pohybovým hrám i jiné vhodné předměty, než tělocvičné náčiní	Rytmická a kondiční cvičení - vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou, jednoduché tanečky Základy atletiky - motivovaný vytrvalostní běh (podle schopností žáků), skok do dálky a hod míčkem Základy sportovních her - průpravné hry, základní manipulace s míčem, pálkou - hry se zjednodušenými pravidly Plavání - hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí - hry ve vodě - základní plavecké dovednosti - jeden plavecký způsob Turistika a pohyb v přírodě - chování v přírodě, ochrana přírody, chůze v terénu. Pobyt v zimní přírodě - hry na sněhu a na ledě. - základní techniky pohybu a bezpečnosti při jízdě na sáňkách a bobech. Pohybové činnosti a netradiční sporty	Hv – změna pohybu při rytmické změně Hv – chůze a pochod podle hudebního doprovodu OSV – témat okruh Sociální rozvoj (spolupráce a soutěživost) Prv – ochrana životního prostředí EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví
- znát základní pravidla chování při TV a sportu a řídit se jimi za pomoci vyučujícího	<u>Činnosti podporující pohybové učení</u> Organizace při TV - základní organizační činnosti Komunikace v TV	MkV – lidské vztahy – podílení se na spolupráci

- umět reagovat na základní pokyny, signály a povely učitele k osvojené činnosti - znát pravidla jednoduchých her a soutěží a řídit se jimi - při hrách a soutěžích se chovat čestně, nepodvádět, ctít soupeře, dokázat přijmout prohru - přiměřeně svému věku znát posuzované hodnoty různých sportovních disciplín (časové, délkové apod.) - přiměřeně svému věku dokázat zhodnotit svůj výkon	- základní terminologie osvojovaných činností, smluvené povely a signály Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - hry, soutěže Zásady jednání a chování - fair play Měření a posuzování pohybových dovedností - základní pohybové testy, měření výkonů	OSV – témat okruh Sociální rozvoj (komunikace)
--	--	--

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Ročník: 1. – 3.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech	<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</u> - konkrétní zdravotní oslabení - prevence - pohybový režim - vhodné oblečení a obutí pro ZdrTv - zásady správného držení těla - dechová cvičení a vnímání pocitu při cvičení	
- dokázat zaujmout správné základní cvičební polohy - zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	<u>Speciální cvičení</u> - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení - relaxační cvičení - celková a lokální - dechová cvičení - správný dechový stereotyp	

- cvičit cvičení zaměřená na správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, zádočných svalů, kloubů dolních končetin, posílení oslabených svalů... - cvičit cviky na protažení a posílení svalstva, na rozvoj dýchacích svalů, na zlepšení dýchání a rovnovážná a koordinační cvičení - cvičit cviky na rozvoj pohybové a prostorové koordinace, rovnováhy, orientace v prostoru a zrakové lokalizace	A Oslabení podpůrně pohybového systému A1 Poruchy funkce svalových skupin A2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení A3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany A4 Poruchy stavby dolních končetin B Oslabení vnitřních orgánů B1 Oslabení oběhového a dýchacího systému B2 Oslabení endokrinního systému B3 Obezita B4 Oslabení vnitřních orgánů C Oslabení smyslových a nervových funkcí C1 Oslabení zraku C2 Oslabení sluchu C3 Neuropsychická onemocnění	
- cvičit s ohledem na druh a stupeň svého oslabení	<u>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti</u> Pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Ročník: 4. – 5.

Očekávaný výstup školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - znát význam tělesné zdatnosti pro zdraví - se snažit začleňovat pohyb do denního režimu - zvládat podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností - dokázat využít cviky ke zklidnění po ukončení činnosti - umět využít cviky na odstranění únavy - zlepšovat svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla - znát několik základních cviků z každé osvojované oblasti a umět je s pomocí učitele seřadit do sestavy - zařazovat do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením - podle svých individuálních schopností rozvíjet rychlost, vytrvalost, sílu a koordinaci pohybu - zlepšovat svou tělesnou kondici - uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti - zvládat bezpečný pohyb a chování v méně známých prostorech - ošetřit drobná poranění a přivolat pomoc	<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u> Význam pohybu pro zdraví - pohybový režim, délka a intenzita pohybu, pohybové činnosti a hry Příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, průpravné, koordinační, kompenzační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení Rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností Hygiena při TV - osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí Bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí - první pomoc při úrazech v podmínkách TV	OSV – tématický okruh Osobnostní rozvoj (sebepoznání a sebepojetí)
- zdokonalovat základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností - znát několik různých pohybových her - umět pohybově vyjádřit předmět, zvíře aj.	<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u> Pohybové hry - pohybové činnosti dvojic a skupin - pohybové hry s různým zaměřením a využitím netradičního náčiní	

- zvládat průpravná cvičení - umět kotoul vpřed, vzad, stoj na lopatkách, rovnovážné polohy dle svých možností - zvládat chůzi po lavičce a její modifikace - umět obrat na lavičce a změnit polohu - umět jednoduchý rovnovážný postoj - vyjádřit rytmus pohybem - sladit jednoduchý pohyb s hudbou - zvládat jednoduchý taneček (mazurka) - zvládat přetahy, přetlaky, odpory - zvládat průpravné atletické činnosti - uběhnout 60 m - skočit do dálky - dle svých možností běhat v čase do 12 minut - zvládat konkrétní hry se zjednodušenými pravidly a umět je využít - vědět, že turistika a pobyt v přírodě je vhodná víkendová a prázdninová činnost - zvládat základy pohybu v mírně náročném terénu - umět se chovat ohleduplně k přírodě - uvědomovat si význam pohybu v zimní krajině pro zdraví - zvládat chůzi po ledě s oporou, bez opory, klouzání - vědět, že je nebezpečné vstupovat na zamrzlou přírodní plochu bez dozoru dospělých osob - znát další pohybové činnosti a netradiční sporty - vědět základní pravidla stolního tenisu	- pohybové hry bez náčiní, soutěživé - tvořivé a napodobivé hry - vytváření modifikací osvojených pohybových her Gymnastika (lavička) - jednoduchá akrobatická cvičení - cvičení s náčiním a na nářadí Rytmická a kondiční cvičení - vyjádření rytmu pohybem - sladění jednoduchého pohybu s hudbou - jednoduché tanečky Průpravná úpolová cvičení - přetahy - přetlaky, odpory Základy atletiky - průpravné atletické činnosti - skok do dálky - běh na 60m, motivovaný vytrvalostní běh - hod míčkem Základy sportovních her - průpravné hry, základní manipulace s pálkou, základní herní činnosti jednotlivce, hry se zjednodušenými pravidly Turistika a pobyt v přírodě - chování v přírodě, ochrana v přírodě, chůze v terénu Pobyt v přírodě - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu a bezpečnosti při jízdě na sánkách a na bobech Další pohybové činnosti a netradiční sporty - házení s talíři, cvičení na skákacích míčích, stolního tenisu	OSV – tématický okruh Osobnostní rozvoj (kreativita) Hv – improvizované vyjádření OSV – tématický okruh Morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací schopnosti) EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví Př - ochrana přírody
	Činnosti podporující pohybové učení	

- reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti - umět reagovat na základní pokyny, signály a povely učitele k osvojené činnosti - znát konkrétní hry se zjednodušenými pravidly a umět je využít - dodržovat pravidla her a jednat v duchu fair play	Organizace při TV - základní organizační činnosti Komunikace při TV - základní odborná tělocvičná terminologie osvojovaných činností, smluvené povely a signály Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, soutěží Zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly Měření a posuzování pohybových dovedností - základní pohybové testy, měření výkonů Informace o pohybových činnostech	MkV – lidské vztahy – podílení se na spolupráci OSV – tématický okruh Sociální rozvoj (spolupráce a soutěživost) M – jednotky délky, jednotky času
---	--	---

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Ročník: 4. – 5.

Očekávané výstupy školy:	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - zařazovat pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování - zvládat základní techniku speciálních cvičení - korigovat techniku cvičení podle obrazu v zrcadle a podle pokynů učitele - upozornit samostatně na činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením	<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</u> - konkrétní zdravotní oslabení - prevence - pohybový režim - vhodné oblečení a obutí pro ZdrTv - zásady správného držení těla - dechová cvičení a vnímání pocitu při cvičení - nevhodná cvičení a činnosti	
	<u>Speciální cvičení</u>	

- dokázat zaujmout správné základní cvičební polohy - zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - cvičit cvičení zaměřená na správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, zádočných svalů, kloubů dolních končetin, posílení oslabených svalů... - cvičit cviky na protažení a posílení svalstva, na rozvoj dýchacích svalů, na zlepšení dýchání a rovnovážná a koordinační cvičení - cvičit cviky na rozvoj pohybové a prostorové koordinace, rovnováhy, orientace v prostoru a zrakové lokalizace	- základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení - relaxační cvičení - celková a lokální - dechová cvičení - správný dechový stereotyp A Oslabení podpůrně pohybového systému A1 Poruchy funkce svalových skupin A2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení A3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany A4 Poruchy stavby dolních končetin B Oslabení vnitřních orgánů B1 Oslabení oběhového a dýchacího systému B2 Oslabení endokrinního systému B3 Obezita B4 Oslabení vnitřních orgánů C Oslabení smyslových a nervových funkcí C1 Oslabení zraku C2 Oslabení sluchu C3 Neuropsychická onemocnění	
- cvičit s ohledem na druh a stupeň svého oslabení	<u>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti</u> Pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Ročník: 6. – 9.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - pochopit zásady zatěžování - změřit úroveň své tělesné zdatnosti jednoduchými zadanými testy - usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností - usilovat o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí - cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení - využívat základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy - odmítat drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem - vhodně reagovat na informace o znečišťování ovzduší a tomu přizpůsobit pohybové aktivity - znát základní zásady poskytování první pomoci a zvládat zajištění odsunu raněného - uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu	<u>Činnosti ovlivňující zdraví: 6., 7., 8. a 9. ročník</u> Význam pohybu pro zdraví - pohybový režim, pohybové aktivity, rekreační sport Rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností Zdravotně orientovaná zdatnost - koordinační programy, manipulace se zatížením Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení - cvičení ke správnému držení těla - korekce jednostranného zatížení a jiná zdravotně zaměřená cvičení Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - hygiena, vhodné oblečení a obutí v nestandardním prostředí - improvizované šetření a odsun raněného	EV – vztah člověka k prostředí – životní styl OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí, kreativita; sociální rozvoj – spolupráce a soutěživost; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- zvládat osvojované pohybové dovednosti - aplikovat pohybové dovednosti ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech podle svých možností - posoudit provedení osvojené pohybové činnosti - označit příčiny nedostatků	<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností 6. a 7. ročník</u> pohybové hry s různým zaměřením, netradiční gymnastika – kotoul vpřed, vzad, stoj na lopatkách, chůze po kladině, cvičení na míčích, akrobacie rytmické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem	Hv – pohybové činnosti

	- základy rytmické gymnastiky, kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, cvičení s náčiním, tance průpravné úpoly – přetahování a přetlaky atletika – běh (50) 60 m, skok do dálky (skok do dálky z břevna), hod míčkem, vytrvalostní běh do 12 minut (800), základy překážkového a štafetového běhu sportovní hry – základní herní činnosti – přihrávky, průpravné hry s míčem, vybíjená, přehazovaná dle pravidel, kopaná turistika a pobyt v přírodě – základní poznatky z turistiky (vhodné oblečení a obuv), chůze v terénu, vybavení turisty, modifikace orientačního závodu, ochrana přírody pobyt v zimní přírodě – sáňkování, bruslení, základy hokeje další pohybové činnosti – stolní tenis, pálkovaná, talíře	P – Praktické metody poznávání přírody Z – Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině, orientace v terénu EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví
- zvládat osvojované pohybové dovednosti - aplikovat pohybové dovednosti ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech podle svých možností - posoudit provedení osvojené pohybové činnosti - označit příčiny nedostatků	8. a 9. ročník pohybové hry s různým zaměřením, netradiční - manipulace s náčiním, rozvoj sociálních vztahů. gymnastika: stoj na rukou, přemet stranou, rovnovážné polohy, přeskoky přes kozu či bednu, chůze po kladině – rovnovážné cviky rytmické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - základy rytmické gymnastiky, kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, cvičení s náčiním, tance průpravné úpoly – střehový postoj, držení, pohyb v postoji atletika – běh 60 m (100 m), skok do dálky (výšky), vytrvalostní běh (1500 m, 800 m), hod míčkem (granátem), nízký start, vrh koulí (9. r.) sportovní hry – basketbal, přehazovaná, hra dle pravidel, základy odbíjené, kopaná	Hv – pohybové činnosti

	turistika a pobyt v přírodě – přesun a chůze v terénu, základní turistické dovednosti, táboření, příprava a dokumentace turistické akce pobyt v zimní přírodě – sáňkování, bruslení, základy hokeje další pohybové činnosti – stolní tenis, pálkovaná, talíře	P – Praktické metody poznávání přírody EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví
- užívat osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka - umět si vybrat vhodnou sportovní výstroj, výzbroj a vhodně ji ošetřovat - naplňovat ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k oparnému pohlaví - ochránit přírodu při sportu - dohodnout se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržovat ji - spolurozhodovat osvojené hry a soutěže - rozlišovat a uplatňovat práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka - sledovat určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotit je	<u>Činnosti podporující pohybové učení</u> komunikace v TV - odborná komunikace v TV, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace při osvojovaných pohybových činnostech organizace prostoru a pohybových činností - v nestandardních podmínkách, sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování historie a současnost sportu - významné sportovní soutěže a sportovci pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech měření výkonů, posuzování pohybových dovedností	MkV – lidské vztahy – podílení se na spolupráci VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – mezinárodní setkávání (OH, mistrovství Evropy, světa) MkV – lidské vztahy – princip slušného chování M – jednotky délky, jednotky času

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Ročník: 6. – 9.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - znát svůj zdravotní stav - uplatňovat vhodný pohybový režim - uplatňovat odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení - vyhýbat se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotního oslabení</u> konkrétní zdravotní oslabení – základní pojmy, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, vhodná a nevhodná cvičení	
- zařazovat pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením - usilovat o optimální provedení speciálních vyrovnávacích cvičení - cvičit cvičení zaměřená na správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, zádočných svalů, kloubů dolních končetin, posílení oslabených svalů...	<u>Speciální cvičení:</u> - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení - relaxační cvičení - celková a lokální - dechová cvičení - správný dechový stereotyp A Oslabení podpůrně pohybového systému A1 Poruchy funkce svalových skupin A2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení A3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany A4 Poruchy stavby dolních končetin <u>Cviky:</u> správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, zádočných svalů, kloubů dolních končetin, posílení oslabených svalů <u>Nevhodná cvičení:</u> déle trvající vzpory a visy, jednostranná asymetrická cvičení, násobené skoky přes nářadí, přeskoky švihadla na výkon, doskoky na tvrdou podložku, zvedání a nošení těžších předmětů, kotouly vpřed a vzad, stoj na ruce, přemet stranou, přeskoky metacího nářadí, rychlý a vytrvalostní běh, překážkový běh B Oslabení vnitřních orgánů	

- cvičit cviky na protažení a posílení svalstva, na rozvoj dýchacích svalů, na zlepšení dýchání a rovnovážná a koordinační cvičení - cvičit cviky na rozvoj pohybové a prostorové koordinace, rovnováhy, orientace v prostoru a zrakové lokalizace	B1 Oslabení oběhového a dýchacího systému B2 Oslabení endokrinního systému B3 Obezita B4 Oslabení vnitřních orgánů <u>Cviky</u>: protažení a posílení svalstva, rozvoj dýchacích svalů, zlepšení dýchání, rovnovážná a koordinační cvičení <u>Nevhodná cvičení</u>: déle trvající nebo opakovaná silová a rychlostní cvičení, prudké změny poloh, cvičení v podporech se zadržováním dechu, výdrže ve vzporech a visech, šplh opakovaně nebo na výkon, opakované přeskoky přes nářadí, přeskoky krátkého švihadla na výkon, vytrvalostní běh na výkon C Oslabení smyslových a nervových funkcí C1 Oslabení zraku C2 Oslabení sluchu C3 Neuropsychická onemocnění	
- cvičit s ohledem na druh a stupeň svého oslabení	<u>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti</u> Pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	

5. 19. Pracovní vyučování

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu Pracovní vyučování

Vyučovací předmět patří do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Je realizován v 1. – 9. ročníku. Časová dotace je v 1. a 2. ročníku 3 hodiny týdně, ve 3., 4. a 5. ročníku 4 hodiny týdně (z toho vždy v ročníku 1 hodina z disponibilní časové dotace), v 6. – 9. ročníku 5 hodin.

Výuka probíhá podle vyučovaného tématického celku ve třídě, ve školní kuchyňce, v dílně, keramické dílně, v počítačové učebně, na školní zahradě, ale i mimo budovu školy.

Na 1. stupni probíhá výuka zpravidla společně, na 2. stupni probíhá výuka chlapců a dívek odděleně a v jiném obsahovém poměru.

Cílem vyučovacího předmětu je získávání souboru vědomostí, základních pracovních dovedností a návyků potřebných v běžném životě. Učitel prostřednictvím učiva formuje osobnost žáků rozvíjením některých vlastností, motorických i tvořivých schopností a dovedností. Cíleně vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků, k budoucímu pracovnímu zařazení a k uplatnění v dalším životě a integraci ve společnosti.

Vzdělávací obsah předmětu je na 1. stupni rozdělen do 4 tématických okruhů:

- **Práce s drobným materiálem**
- **Práce montážní a demontážní**
- **Pěstitelské práce**
- **Příprava pokrmů**

Na 2. stupni je rozdělen do 7 tématických okruhů:

Roční časová dotace

	Dívky	Chlapci
Práce s technickými materiály (1.)	33 hodin	99 hodin
Práce montážní a demontážní (3.)		
Svět práce (8.a 9. r) (7.)		
Práce s ostatními materiály (2.)	99 hodin	33 hodin
Provoz a údržba domácnosti (5.)		
Příprava pokrmů (6.)		
Svět práce (8.a 9. r) (7.)		
	Dívky	Chlapci
Pěstitelské práce a chovatelství (4.)	33 hodin	33 hodin

Součástí předmětu jsou průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel vede žáky k řešení problémových úloh z praktického života, ukazuje jim jak rozpoznat problémovou situaci, zodpovědně přistupovat k jejímu řešení a zdůvodňovat výběr svého řešení (**kompetence k řešení problému**). Rozvíjí u žáků schopnost srozumitelně se vyjadřovat, komunikovat se spolužáky, s učiteli a s ostatními dospělými, pomáhá žákům vyhledávat různé zdroje informací – tištěné, elektronické (**kompetence komunikativní**). Učitel směřuje žáky k vytváření pravidel práce v týmu a poznání, že svými pracovními činnostmi ovlivňují kvalitu společné práce, k respektování společně dohodnutých pravidel chování, k odmítání rizikového a nevhodného chování a uvědomování si jeho důsledků (**kompetence sociální a personální**). Učitel buduje pozitivní vztah k manuálním činnostem, dává žákům prostor k posouzení výsledků své práce, cvičí žáky v pracovní výdrži, koncentraci na pracovní výkon a jeho dokončení podle daného pracovního postupu, návodu, náčrtu a orientování se v jednoduché technické dokumentaci. Umožňuje žákům účast na exkurzích do závodů a na základě získaných znalostí a zkušeností si vytvářet představy o pracovních činnostech běžných profesí a o svém budoucím pracovním uplatnění (**kompetence pracovní**).

Osvojování učiva Pracovního vyučování je založeno převážně na aktivních metodách výuky (praktická cvičení, simulace životních situací, exkurze aj.).

Použité zkratky:

OSV – Osobnostní a sociální výchova
EV – Environmentální výchova
MkV – Multikulturní výchova
Inf – Informatika
Čj – Český jazyk

Vv – Výtvarná výchova
Prv – Prvouka
Vl – Vlastivěda
VZ – Výchova ke zdraví
Ov – Občanská výchova

Př – Přírodověda
M – Matematika
P – Přírodopis
F – Fyzika
Ch – Chemie

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami - třídit přírodniny a korálky, tento materiál navlékat, lepit, stříhat, spojovat - modelovací hmotu hníst, válet, stlačovat, mačkat, koulet, přidávat a ubírat - vytrhávat, skládat, překládat, nalepovat, stříhat, vystříhovat papír - odměřovat a navlékat nit' - šít předním stehem na kartonu - seznamovat se s bezpečností a hygienou práce při užívání nůžek, špejlí, provázků, lepidla, tužky, modelovací hmoty - vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracovat podle slovního návodu a předlohy - poznávat na základě ukázek lidové zvyky, tradice a řemesla	<u>1. Práce s drobným materiálem</u> Vlastnosti materiálu a jeho užití Přírodniny, korálky - třídění podle daného kritéria (barva, tvar, velikost), navlékání, lepení, stříhání, spojování Modelovací hmota - hnětení, válení, stlačování, mačkání, koulení, uštipování, rozdělování Papír a karton - vytrhávání, skládání, překládání, nalepování, stříhání Textil - měření niti, navlékání do jehly, nácvik uzlíku - přední steh na kartonu Pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití - nůžky, špejle, provázky, lepidlo, tužka, modelovací hmota, jehla, navlékač Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Lidové zvyky, tradice, řemesla - výstavy	OSV – tématický okruh Osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání) Prv – velikonoce
- zvládat základní dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi – třídit díly stavebnice podle tvaru, barvy, velikosti - vytvářet jednoduché plošné a prostorové kompozice ze stavebnicových prvků - udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	<u>2. Práce montážní a demontážní</u> Stavebnice - plošné, prostorové - sestavování jednoduchých modelů Pořádek na pracovním místě, seznamování s bezpečností a hygienou práce	OSV – spolupráce a komunikace v týmu

- provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popsat jeho výsledky - pečovat o nenáročné rostliny ve třídě - sledovat změny na semenech - pěstovat rostliny ze semen - pěstovat plodiny na školním pozemku - poznávat pracovní nástroje a pomůcky, udržovat je, dbát na bezpečnost práce s nimi	<u>3. Pěstitelské práce</u> Pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích. - sledování proměn na školním pozemku, na vycházkách – v parku a v okolí školy Základní podmínky pro pěstování rostlin - zalévání, kypření půdy - osivo Pěstování rostlin - pěstování hrachu, ředkviček, kedluben Pěstitelské pomůcky a nářadí - konévka, květináč, hrábě, motyčka, lopatka	EV – tématický okruh Základní podmínky života
- pojmenovat základní vybavení kuchyně - připravit podle pokynů učitele svačinu a pití - znát zásady chování u stolu	<u>4. Příprava pokrmů</u> Základní pomůcky v kuchyni - nůž, prkénko, příbor Potraviny - příprava jednoduché svačiny, šťáva - mytí ovoce a zeleniny před použitím Stolování - pravidla správného stolování - umět uklidit stůl po jídle	

- provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popsat jeho výsledky - sledovat podmínky pro život rostlin - pečovat o pokojové rostliny - pracovat s klíčidlem, popisovat výsledky klíčení - provádět jednoduché práce na školním pozemku - poznávat pracovní nástroje a pomůcky, udržovat je, dbát na bezpečnost práce s nimi	<u>3. Pěstitelské práce</u> Pozorování přírody Základní podmínky pro pěstování rostlin - podmínky pro život rostlin (voda, vzduch, světlo, teplo, půda) - práce s klíčidlem - sklizeň zeleniny a ovoce Pěstitelské pomůcky a nářadí - konévka, květináč, hrábě, motyčka, lopatka	EV – tématický okruh Základní podmínky života
- s pomocí učitele zvládnout nákup potravin pro přípravu jednoduchého pokrmu - připravit samostatně svačinu, teplý nápoj - upravit stůl pro jednoduché stolování - vhodně se chovat u stolu	<u>4. Příprava pokrmů</u> Potraviny - nákup a skladování základních potravin - příprava jednoduché svačiny, čaje Stolování - jednoduchá úprava stolu – příbory, talíře - pravidla správného stolování	

- pracovat podle slovního návodu, jednoduchého náčrtku - udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem Pořádek na pracovním místě, seznamování s bezpečností a hygienou práce	
- provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popsat jeho výsledky - poznávat různé druhy rostlin - pěstovat plodiny na školním pozemku - ošetřovat pokojové rostliny - pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě - poznávat pracovní nástroje a pomůcky, udržovat je, dbát na bezpečnost práce s nimi	<u>3. Pěstitelské práce</u> Pozorování přírody Pěstování rostlin - druhy rostlin – okrasné rostliny, léčivky, zelenina - pěstování hrachu, ředkviček, kedluben Pěstování pokojových rostlin - podmínky pro pěstování – hnojení, kypření - omývat listy, misky, odstraňování odumřelých částí rostlin Pěstitelské pomůcky a nářadí - konévka, květináč, hrábě, motyčka, lopatka	EV – tématický okruh Základní podmínky života Vv – výtvarné vyjádření pojmů
- nakoupit a připravit jednoduché pohoštění pod vedením učitele - upravit stůl pro stolování - zvládat úklid ze stolu	<u>4. Příprava pokrmů</u> Potraviny - výběr, nákup a skladování potravin - příprava jednoduché svačiny, teplého nápoje Stolování - jednoduchá úprava stolu – příbory, talíře, skleničky - pravidla správného stolování	MkV – tématický okruh Kulturní rozdíly

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

Ročník: 4.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - využívat při tvořivých činnostech s různými materiálem vlastní fantazii - navlékat, svazovat, slepovat, lisovat přírodní materiál - rozlišovat přírodní a technický materiál - seznamovat se s povrchem a tvrdostí - poznávat vlastnosti různých modelovacích hmot - užívat formu a šablonu - zhotovené výrobky barvit a lakovat - papír ohýbat, vystřihovat, odměřovat, rozřezávat, polepovat - zhotovovat jednoduché skládanky a vystřihovánky - pracovat podle slovního návodu a předlohy - ohýbat, stříhat, tvarovat, rovnat drátek - vytvářet jednoduché tvary - přišít knoflík - šít stehem dle svých schopností – předním, zadním, perlovým - provádět jednoduché opravy prádla - vybírat vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	<u>1. Práce s drobným materiálem</u> Vlastnosti materiálu a jeho užití <i>Přírodniny, korálky</i> - navlékání, svazování, lisování, slepování - vlastnosti přírodního a technického materiálu <i>Modelovací hmota</i> - vlastnosti modelovacích hmot (samotvrdnoucí hmota, sádra, keramika) - využití forem, šablon - barvení, lakování <i>Papír a karton</i> - rozměřování, stříhání, ohýbání, polepování, prořezávání - skládanky a vystřihovánky - zhotovovat polepové papíry (škrobové, olejové) <i>Práce s drátem</i> - ohýbání, stříhání, tvarování, rovnání <i>Textil</i> - přišívání knoflíků - základní ruční stehy: přední, zadní, perlový - navlékání gumy - látání Pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití - špachtle, modelovací očko, šablony, rydla, nůžky, dírkovač, sešívačka, řezák, štípací kleště, kleště s plochými čelistmi, tvarovací kleště, jehla	OSV – tématický okruh Osobnostní rozvoj (kreativita, rozvoj schopností poznávání) Vl – výroba pomůcek (Lidé a čas) Vl – výroba dopravních značek

- vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu - udržovat pořádek na pracovním místě - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytnout první pomoc při drobném poranění - poznávat jednoduché techniky zpracování vybraných materiálů - vyzkoušet si některou z technik zpracování - poznávat na základě ukázek lidové zvyky, tradice a řemesla	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - pracovní postupy - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při drobném poranění Lidové zvyky, tradice, řemesla - jednoduché techniky zpracování vybraných materiálů – výstavy, film, video - vizovické těsto, batika, zdobení kraslic, pomlázka - lidové zvyky, tradice, řemesla	
- stavět prostorové kompozice z různých typů stavebnic - sestavit pohyblivý model - pracovat podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - znát funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek - udržovat pořádek na pracovním místě - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytnout první pomoc při drobném poranění	<u>2. Práce montážní a demontážní</u> Stavebnice - prostorové, konstrukční (plastové, kovové) - sestavování obtížnějších modelů – pohyblivé Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem - slovní návod, předloha, náčrt Montáž a demontáž jednoduchých předmětů Pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití - šroubovák, maticový klíč Organizace práce - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při drobném poranění	OSV – tématický okruh Osobnostní rozvoj (kreativita)
	<u>3. Pěstitelské práce</u>	

- znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin - zpracovávat půdu na podzim a na jaře - upravovat půdu před setím, zvládat setí a sázení - předpěstovávat sadbu, provádět pěstitelská pozorování - seznamovat se se základními druhy léčivých rostlin a jejich využitím - pečovat průběžně o rostliny během vegetace - pěstovat plodovou a cibulovou zeleninu - ošetřovat pokojové rostliny - učit se zásadám bezpečné práce s rostlinami - dodržovat zásady hygieny, bezpečnosti práce a ochrany zdraví - poskytnout první pomoc při úrazu při práci na školním pozemku - volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	Základní podmínky pro pěstování rostlin - půda a její zpracování - zásady správné zálivky a přihnojování (kompost) - výživa rostlin Pěstování rostlin - ze semen v místnosti - pozorování - léčivky – sběr a využití - podmínky pro pěstování rostlin - pěstovat plodovou a cibulovou zeleninu Pěstování pokojových rostlin - kypření, zalévání, přihnojování, přesazování Zásady bezpečné práce s rostlinami - hygiena a bezpečnost práce a zdraví - první pomoc při úrazu při práci na zahradě Pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití - konévka, květináč, truhlík, kypřicí kolík, motyčka, klíčidlo, lopatka	EV – tématický okruh Základní podmínky života Př – rostliny
- znát základní vybavení kuchyně - samostatně nakupovat potraviny podle seznamu - umět správně skladovat nakoupené potraviny - připravit samostatně jednoduché pohoštění - zvládat přípravu bezmasého jídla	<u>4. Příprava pokrmů</u> Základní vybavení kuchyně - kuchyňská linka, dřez, sporák, trouba, lednice, kuchyňské nářadí a pomůcky Potraviny - nákup – druhy potravin - skladování - příprava pomazánek, ovocné pěny a pohárů - bezmasý oběd	MkV – tématický okruh Kulturní rozdíly

- sestavit jednoduchý jídelníček podle zásad správné výživy - upravit stůl pro jednoduché slavnostní stolování - dodržovat pravidla správného stolování - učit se základům obsluhy - znát bezpečnou obsluhu spotřebičů v kuchyni (sporák, elektrický šlehač) - udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce - poskytnout první pomoc při úrazu v kuchyni	- jednoduchá příprava těstovin - jednoduchý jídelníček Stolování - jednoduchá úprava stolu – prostírání k snídani, obědu, večeři - pravidla správného stolování Bezpečná obsluha spotřebičů - základní technika v kuchyni (sporák, trouba, lednice, elektrický šlehač) Organizace práce - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při drobném poranění	
--	--	--

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

Ročník: 5.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - využívat při tvořivých činnostech s různými materiálem vlastní fantazii - vytvořit koláže z přírodnin - samostatně navrhnout dekorativní předmět z přírodnin nebo korálků - pracovat se sádrou, odlévat do formy - modelovat krajinu, lidskou postavu - barvit a lakovat hotové výrobky - slepit papírovou krabičku obkreslenou podle předlohy - sešívát listy, vlepovat složky do měkkých desek - řezat lepenku - zhotovovat obtížnější skládanky - ohýbat, stříhat, tvarovat, rovnat drátek - drátkovat jednoduché tvary - šít stehem dle svých schopností – obšívacím, smyskovacím - přišít poutko, knoflík - rozlišovat textilie a textilní materiály - umět pracovat s vlnou - vybírat vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	<u>1. Práce s drobným materiálem</u> Vlastnosti materiálu a jeho užití <i>Přírodniny, korálky</i> - koláže - dekorativní předměty <i>Modelovací hmota</i> - využití forem - modelovat duté předměty, figury a reliéfy - barvení, lakování <i>Papír, karton</i> - lepení, stříhání, ohýbání, - sešívání, vlepování - řezání lepenky - obtížnější skládanky a vystřihovánky <i>Práce s drátem</i> - ohýbání, stříhání, tvarování, rovnání - drátkování <i>Textil</i> - základní ruční stehy: obšívací, smykovací - přišívání poutka, knoflíků - druhy tkanin a jejich užití - vlna – motání, stříhání, provlékání Pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití - špachtle, modelovací očko, šablony, rydla, nůžky, dírkovač, sešívačka, řezák, štípací kleště, kleště s plochými čelistmi, tvarovací kleště, jehla	VI – Lidé a čas VI – Naše země v dávných dobách Př – živočichové

- vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu - udržovat pořádek na pracovním místě - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytnout první pomoc při drobném poranění - poznávat jednoduché techniky zpracování vybraných materiálů - vyzkoušet si některou z technik zpracování - poznávat na základě ukázek lidové zvyky, tradice a řemesla	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - pracovní postupy - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při drobném poranění Lidové zvyky, tradice, řemesla - jednoduché techniky zpracování vybraných materiálů – výstavy, film, video - vizovické těsto, batika, zdobení kraslic, pomlázka - lidové zvyky, tradice, řemesla	
- stavět prostorové kompozice z různých typů stavebnic - sestavit pohyblivý model - pracovat podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - znát funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek - udržovat pořádek na pracovním místě - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytnout první pomoc při drobném poranění	<u>2. Práce montážní a demontážní</u> Stavebnice - prostorové, konstrukční (plastové, kovové) - sestavování obtížnějších modelů – pohyblivé Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem - slovní návod, předloha, náčrt Montáž a demontáž jednoduchých předmětů Pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití - šroubovák, maticový klíč Organizace práce - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při drobném poranění	OSV – Sociální rozvoj (spolupráce a soutěživost), komunikace v týmu
	<u>3. Pěstitelské práce</u>	EV – Základní podmínky života

- pozorovat klíčení rostlin - pěstovat podle daných zásad brambory, provádět pěstitelská pozorování - sbírat léčivé rostliny a dle místních podmínek je umět správně trhat, sušit a skladovat - ošetřovat a pěstovat podle daných zásad květiny, provádět pěstitelská pozorování - ošetřovat a pěstovat podle daných zásad pokojové květiny, provádět pěstitelská pozorování - znát druhy rozmnožování - podílet se na vytvoření třídního herbáře rostlin - dodržovat zásady hygieny, bezpečnosti práce a ochrany zdraví - poskytnout první pomoc při úrazu při práci na školním pozemku - volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	Pěstování rostlin - ze semen v místnosti – pozorování - pěstování brambor - léčivky – sběr a využití - podmínky pro pěstování rostlin - pěstování letniček Pěstování pokojových rostlin - ošetřování - rozmnožování – dělením trsu, listovými, stonkovými, vrcholovými řízků - herbář léčivých rostlin Zásady bezpečné práce s rostlinami - hygiena a bezpečnost práce a zdraví - první pomoc při úrazu při práci na zahradě Pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití - konévka, květináč, truhlík, kypřicí kolík, motyčka, klíčidlo, lopatka	EV – Vztah člověka k prostředí
- znát základní vybavení kuchyně - připravit samostatně jednoduché pohoštění - zvládat přípravu bezmasého jídla - uplatňovat zásady správné výživy - sestavit jednoduchý jídelníček podle zásad správné výživy - upravit stůl pro jednoduché slavnostní stolování	<u>4. Příprava pokrmů</u> Základní vybavení kuchyně - kuchyňská linka, dřez, sporák, trouba, lednice, kuchyňské nářadí a pomůcky Potraviny - příprava pomazánek, ovocné pěny a pohárů - zeleninové saláty, mléčné pokrmy - bramborové pokrmy - jednoduchý jídelníček Stolování	MkV – Kulturní rozdíly

- dodržovat pravidla správného stolování - dodržovat pravidla společenského chování při stolování - učit se základům obsluhy - znát bezpečnou obsluhu spotřebičů v kuchyni (sporák, elektrický šlehač) - udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce - poskytnout první pomoc při úrazu v kuchyni	- jednoduchá úprava stolu – prostírání k snídani, obědu, večeři - pravidla správného stolování - společenské chování při stolování Bezpečná obsluha spotřebičů - základní technika v kuchyni (sporák, trouba, lednice, elektrický šlehač) Organizace práce - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při drobném poranění	
---	---	--

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

Ročník: 6.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - mít základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech - provádět jednoduché práce s technickými materiály a dodržovat technologickou kázeň - orýsovat, ohnout, štípat, pilovat, stříhat a rovnat kovový materiál (měkký drát, plech) pomocí daných nástrojů - vyznat se v kótování a měřítku jednoduchých technických výkresů - řezat, pilovat, brousit, leštit a stříhat některé druhy plastů - znát druhy dřev, jeho strukturu, základní druhy řeziva a deskových materiálů - dřevo měřit, rýsovat, upínat, brousit, vrtat a spojovat hřebíky - řešit jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - organizovat si svoji činnost	<u>1. Práce s technickými materiály</u> Materiály Práce s kovem: - materiály: měkký drát, tenký plech - orýsování, ohýbání, štípání, pilování, stříhání, rovnání - základy technického zobrazování a čtení technických výkresů (kótování, měřítko) Práce s plasty: - seznámení s některými druhy plastů - řezání, pilování, broušení, leštění, stříhání Práce se dřevem: - druhy dřev a struktura dřeva - základní druhy řeziva (prkno, fošna) - deskové materiály (laťovka, překližka, sololit, dýha) - měření, rýsování, upínání, řezání, broušení, vrtání, spojování hřebíky Pracovní pomůcky - funkce a využití - svěrák, kovádlina, měřidlo, úhelník, rýsovací jehla, kleště, kladivo, důlčík, nůžky na plech, pilník, drátěný kartáč, pilka na železo; pila (děrovka, lupenková), vrut, pilník Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - pracovní postupy	OSV - Osobnostní rozvoj (kreativita) Osobnostní rozvoj (sebepoznání a sebepojetí) Sociální rozvoj (spolupráce a soutěživost) Morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti) M – bod, úsečka, přímka, rovinné tvary, úhel M – bod, přímka, úsečka, rovinné útvary, úhel

- dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím - poskytovat první pomoc při úrazu - orientovat se v jednoduchých technických dokumentacích - poznávat úlohu techniky v životě člověka - si uvědomit vliv techniky na životní prostředí - poznávat na základě ukázek lidové zvyky, tradice a řemesla	- pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při drobném poranění Technologické postupy - technické náčrty - výkresy a návody Úloha techniky v životě člověka - zneužití techniky - technika a životní prostředí Řemesla a tradice - zpracování materiálů – výstavy, film, video - lidové zvyky, tradice, řemesla	MkV – Kulturní rozdíly
- rozlišovat různé druhy materiálů a znát jejich vlastnosti - pracovat s různými materiály podle konkrétních možností vyučujícího a žáků - zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - dovést pracovní postupy do finálního výrobku - háčkovat řetízek a krátký sloupek - nahazovat oka na začátku pletení a plést hladce - používat základní ruční stehy, zvládnout jednoduchou opravu prádla, navléci gumy, přišít knoflík, poutko, seznámit se s postupem při látání	<u>2. Práce s ostatními materiály</u> Práce s různými materiály - papír, modelovací hmoty (plastelína, modurit, hlína, modelína, sádra) - práce s různými materiály podle možností - technologické postupy podle zpracovávaného materiálu - výroba drobných oděvních a bytových doplňků Základní dovednosti ručních prací Háčkování - řetízek, krátký sloupek Pletení - nahazování ok na začátku pletení, hladká oka Šití - základní ruční stehy: přední, zadní, perličkový - oprava prádla, navlékání gumy, přišití poutka, přišívání knoflíků, látání ponožek	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ekologické aktivity) Vztah člověka k prostředí M – číselná řada

ponožek, měl by navléci spodní nit na stroji a horní nit do jehly, šít podle čáry - vyšívát základní stehy na kanavě, zvládat křížkový steh - správně vybrat a používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dodržovat technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytnout první pomoc při drobném úrazu	- základy šití na stroji: nasazení jehly, navlékání spodní a horní nitě, šití bez nitě i s nití podle čáry Vyšívání - vyšívání základních ručních stehů na kanavě, křížkový steh Pracovní pomůcky - funkce a využití - jehla, nůžky, jehlice, háček, špendlíky, náprstek Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - pracovní postupy - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při drobném poranění	
- sestavovat podle návodu, náčrtu či předlohy daný model - ovládat montáž a demontáž jednoduchého zařízení - pracovat s vhodnými nástroji - dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy - poskytnout první pomoc při úrazu	<u>3. Práce montážní a demontážní</u> Stavebnice - práce s konstrukčními stavebnicemi kovovými (typ Merkur) i plastovými - sestavování modelů - montáž a demontáž jednoduchého zařízení Práce s návodem, předlohou, náčrtem Nástroje: šroubovák, maticový klíč - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při drobném poranění	Vv – kresba
- umět volit správné postupy při pěstování vybraných rostlin	<u>4. Pěstitelské práce a chovatelství</u> Základní podmínky pro pěstování - půda a její zpracování na jaře a na podzim - zásady správné zálivky a přihnojování kompostem Zelenina	EV – základní podmínky života – půda P – neživá příroda

- uměl předpěstovat sadbu zeleniny - pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě - prokazovat základní znalosti chovu drobných zvířat - používat vhodné pracovní pomůcky a provádět jejich údržbu - dodržovat technologickou kázeň a zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytnout první pomoc při úrazu na zahradě a při úrazu způsobeného zvířaty	- osivo, sadba, předpěstování sadby Okrasné rostliny - pokojové květiny - pěstování pokojových rostlin – kypření, zalévání, přesazování, přihnojování - zásady bezpečné práce s rostlinami - sběr léčivých rostlin - drobná domácí zvířata: zásady chovu Pracovní pomůcky - funkce a využití - konévka, květináč, truhlík, kypřicí kolík, hrábě, motyčka, klíčidlo, lopatka, váza, rýč Organizace práce - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při poranění při práci na zahradě a chovu zvířat	P – Rostliny
- orientovat se v rozpočtu domácnosti, dokázat se chovat hospodárně - zvládat jednoduchý úklid v kuchyni a bytě - umět ručně prát a sušit prádlo - používat vhodné čisticí prostředky při práci v domácnosti	<u>5. Provoz a údržba domácnosti</u> Finance a provoz domácnosti - práce s penězi – hra na obchod, poštu v početním oboru ročníku – do 10 000 Kč - šetření s vodou, elektřinou, topením Údržba v domácnosti - úklid v kuchyni – mytí a utírání nádobí - úklid v bytě – utírání prachu, čištění nábytku, vytírání podlahy - ruční praní a sušení prádla - čisticí a prací prostředky – bezpečnost zacházení s nimi Pracovní pomůcky - funkce a využití	M – sčítání a odčítání v oboru do 10 000 (práce s penězi)

- správně zacházet s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením - provádět drobnou domácí údržbu - dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy v domácnosti - poskytnout 1. pomoc při poranění v domácnosti	- vědro, hadr, koště, kolíčky, šňůra na prádlo Organizace práce - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při poranění při práci v domácnosti	
- používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce - umět poskytnout 1. pomoc při úrazech v kuchyni - sestavit jednoduchý jídelníček - připravit pokrm za studena - připravovat pokrmy dle postupů v souladu se zásadami zdravé výživy - používat základní druhy koření - dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu	<u>6. Příprava pokrmů</u> Kuchyně - základní vybavení kuchyně - obsluha sporáku a trouby - správné používání kuchyňského náčiní - moderní technika v domácnosti - udržování pořádku a čistoty pracoviště - bezpečnost a hygiena provozu - zásady 1. pomoci při úrazech v kuchyni Potraviny - skupiny potravin, nákup potravin (ceny, druhy, trvanlivost) - sestavování jídelníčku Příprava pokrmů - příprava pokrmů: za studena (pomazánky, ovocné pěny, poháry, saláty) - úpravy jídel tepelně (polévky, bramborové a mléčné pokrmy), úprava těstovin, nápojů - základní druhy koření - zásady zdravé výživy Úprava stolu a stolování - jednoduché prostírání - obsluha a chování u stolu - slavnostní stolování - narozeninový stůl - zdobné prvky a květiny na stole	VZ – Zdravý způsob života, výživa a zdraví MkV – Kulturní rozdíly M - jednotky času

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

Ročník: 7.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - mít základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech - provádět jednoduché práce s technickými materiály a dodržovat technologickou kázeň - orýsovat, ohýbat, štípat, řezat, pilovat, stříhat, rovnat, probíjet, vrtat, nýtovat, spojovat, sekát, tepat a pájet kovový materiál pomocí daných nástrojů, vyznat se v kótování a měřítku jednoduchých výkresů - řezat, pilovat, brousit, leštit a stříhat některé druhy plastů - řezat pilami - zvládat dlabání a hoblování dřeva, spojování hřebíky a lepení - řešit jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	<u>1. Práce s technickými materiály</u> Materiály Práce s kovem - materiály: ocel, měď, hliník, cín - orýsování, ohýbání, štípání, řezání, pilování, stříhání, rovnání, probíjení, vrtání, nýtování, spojování šrouby, sekání, tepání, pájení - základy technického zobrazování a čtení technických výkresů (kótování, měřítko), technické náčrty Práce s plasty - seznámení s některými druhy plastů – lehčený polystyrén, polyethylen, PVC, organické sklo - řezání, pilování, vrtání, broušení, leštění, lepení, tvarování, spojování teplem Práce se dřevem - na základě znalostí o dřevu zvolit správný druh materiálu pro zadanou činnost - získání manuální zručnosti - zvládání základů přesnosti a plnění úkolů - pilování, řezání, lepení, vrtání, dlabání, hoblování Pracovní pomůcky - funkce a využití - svěrák, kovadlina, měřidlo, úhelník, rýsovací jehla, kleště, kladivo, důlčák, nůžky na plech, pilník, drátěný kartáč, pilka na železo, průbojník, vrták, vrtačka, přitažník, hlavičkář, sekáč, elektrické pájedlo; pila (děrovka, lupenková), vrut, pilník, dláto, hoblík	OSV – Osobnostní rozvoj (kreativita) M – využití znalostí z geometrie P – rostlinná společnost – význam lesa M – znalosti z geometrie

- organizovat si svoji činnost - dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím - poskytovat první pomoc při úrazu - umět pracovat s jednoduchou technickou dokumentací - orientovat se v pracovních postupech a návodech - poznávat úlohu techniky v životě člověka - si uvědomit vliv techniky na životní prostředí - poznávat na základě ukázek lidové zvyky, tradice a řemesla	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - pracovní postupy - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při drobném poranění Technologické postupy - technické náčrty - výkresy a návody Úloha techniky v životě člověka - zneužití techniky - technika a životní prostředí Řemesla a tradice - zpracování materiálů – výstavy, film, video - lidové zvyky, tradice, řemesla	MkV – Kulturní rozdíly
- rozlišovat různé druhy materiálů a znát jejich vlastnosti - pracovat s různými materiály podle konkrétních možností vyučujícího a žáků - zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - dovést pracovní postupy do finálního výrobku - na jednoduchém výrobku procvičit vzor s použitím krátkého a dlouhého sloupku, orientovat se v druzích přízí a háčků - měl nahazovat oka na začátku pletení, ukončit pletení a plést hladce	<u>2. Práce s ostatními materiály</u> Práce s různými materiály - papír, modelovací hmoty (plastelína, modurit, modelína, hlína, sádra) - práce s různými materiály podle možností - technologické postupy podle zpracovávaného materiálu - výroba drobných bytových a oděvních doplňků Základní dovednosti ručních prací Háčkování - dlouhý sloupek jedenkrát nahazovaný - jednoduchý vzor s použitím krátkého a dlouhého sloupku - základní příze a druhy háčků Pletení - hladký úplet - ukončení pletení	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ekologické aktivity) Vv – náčrtek, návrh výrobku – kresba M – číselná řada

- zvládnout zhotovení jednoduchého střihu a práci s ním - používat rovné šití na šicím stroji, výrobek vyžehlit - překreslit jednoduchý křížkový motiv a využít ho - znát základní ruční stehy - správně vybrat a používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dodržovat technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytnout první pomoc při drobném úrazu	Šití - provádění jednoduchých oprav prádla, přišití patentky, látání ponožek - práce s jednoduchým střihem, rovné šití na stroji, entlování - příklady výrobků: pytlík, polštářek - konečná úprava výrobku, žehlení Vyšívání - překreslení a využití jednoduchého motivu křížkovým stehem - zopakování základů stehů (přední, zadní, křížkový, perličkový, smykovací) Pracovní pomůcky - funkce a využití - jehla, nůžky, jehlice, háček, šicí stroj, špendlíky, náprstek Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - pracovní postupy - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při drobném poranění	Vv – kresba návrhu
- sestavit podle návodu, náčrtu či plánu daný model - ovládat montáž a demontáž jednoduchých předmětů a zařízení - pracovat s vhodnými nástroji - dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy - poskytnout 1. pomoc při úrazu	<u>3. Práce montážní a demontážní</u> Stavebnice - práce s konstrukčními stavebnicemi kovovými (nejlépe Merkur) i plastovými - jednoduché montážní a demontážní práce Práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem Nástroje: šroubovák, maticový klíč - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při drobném poranění	Vv – kresba
	<u>4. Pěstíelské práce a chovatelství</u> Základní podmínky pro pěstování	OSV – Osobnostní rozvoj (kreativita)

- umět volit správné postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě - pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě - znát druhy ovocných rostlin - pěstovat a množit jahody - znát význam léčivých rostlin pro člověka - rozeznat jednotlivé druhy rostlin - prokázat základní znalost chovu drobných zvířat - znát zásady bezpečného kontaktu se zvířaty - používat vhodné pracovní pomůcky a provádět jejich údržbu - dodržovat technologickou kázeň a zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytnout první pomoc při úrazu způsobeného zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami	- půda a její zpracování, zvyšování úrodnosti - příprava záhonků Zelenina - osivo, sadba, podmínky a zásady pěstování Okrasné rostliny - péče o pokojové rostliny, vědět co potřebují k růstu - rozmnožování rostlin ze semen - využití květin v interiéru i exteriéru Ovocné rostliny - druhy ovocných rostlin - pěstování a množení jahod Léčivé rostliny, koření - rostliny a zdraví člověka - léčivé účinky rostlin - sběr léčivých rostlin - jedovaté rostliny Chovatelství - chov zvířat v domácnosti (akvarijní ryby, morčata, křečci) - podmínky chovu - hygiena a bezpečnost chovu Pracovní pomůcky - funkce a využití - konévka, květináč, truhlík, kypřící kolík, hrábě, motyčka, klíčidlo, lopatka, váza, rýč Organizace práce - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při poranění při práci na zahradě a chovu zvířat	P – rostliny, živočichové EV – ochrana půdy EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – ekologické zemědělství
	<u>5. Provoz a údržba domácnosti</u> Finance a provoz domácnosti	

- umět poskytnout 1. pomoc při úrazech v kuchyni - odhadnout množství surovin pro vaření - připravovat pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy - upravovat tepelně potraviny - dodržovat základní zásady stolování a obsluhy u stolu - prostřít slavnostní stůl	Potraviny - potraviny pro racionální výživu, koření - odhad množství potravin pro více strávníků - přísady do jídel a jejich použití (např. prášek do pečiva, škrob) Příprava pokrmů - různé druhy polévek, zavářek - úprava masa dušením, smažením, pečením, grilováním, fritováním - přílohy a doplňky k jídlu - moučníky, makrobiotická jídla (saláty) - zásady zdravé výživy Úprava stolu a stolování - zásady správného stolování - slavnostní stolování v rodině (Vánoce, Velikonoce) - zdobné prvky a květiny na stole - používání vhodných příborů při různých příležitostech	P - byliny, luštěniny M - jednotky hmotnosti F - teplota
--	--	--

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

Ročník: 8.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - mít základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech - provádět jednoduché práce s technickými materiály a dodržovat technologickou kázeň - kov pomocí daných nástrojů orýsovat, ohýbat, štípat, řezat, pilovat, stříhat, rovnat, probíjet, vrtat, nýtovat, spojovat šrouby, sekát, tepat, pájet, měřit posuvným měřítkem, řezat ručně závity, vyznat se v technických výkresech, zvládnout technický náčrt - řezat, pilovat, vrtat, brousit, leštit, lepit, tvarovat a spojovat teplem plasty - znát jejich různou povrchovou úpravu, umět dřevo spojovat různými technikami, rozšířit si pojmy v této oblasti - řešit jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	<u>Práce s technickými materiály</u> Materiály Práce s kovem - materiály: ocel, litina, měď, hliník, zinek, cín, dural, mosaz, bronz - orýsování, ohýbání, štípání, řezání, pilování, stříhání, rovnání, probíjení, vrtání, nýtování, spojování šrouby, sekání, tepání, pájení, ruční řezání vnitřního a vnějšího závitu, měření posuvným měřidlem (s přesností na 0,1 mm) - základy technického zobrazování a čtení technických výkresů (kótování, měřítko), technické náčrty, výkresy Práce s plasty - seznámení s nejběžnějšími druhy plastů – lehčený polystyrén, polyethylen, PVC, organické sklo - řezání, pilování, vrtání, broušení, leštění, lepení, tvarování, spojování teplem, zasklívání obrázků Práce se dřevem - prohloubení učiva o druzích a struktuře dřev - povrchová úprava dřev: lepidla a nátěrové hmoty, natírání, tmelení, lakování, broušení - spojování dřeva čepováním, plátováním, kolíkováním, pokosem Pracovní pomůcky - funkce a využití - svěrák, kovadlina, měřidlo, úhelník, rýsovací jehla, kleště, kladivo, důlčík, nůžky na plech, pilník, drátěný kartáč, pilka na železo, průbojník, vrták, vrtačka, přitažník, hlavičkář, sekáč, posuvné měřidlo,	OSV – Osobnostní rozvoj (kreativita) Osobnostní rozvoj (sebepoznání a sebepojetí) Sociální rozvoj (spolupráce a soutěživost) Morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti) M – bod, úsečka, přímka, rovinné útvary, úhel M – bod, přímka, úsečka, rovinné útvary, úhel

- organizovat si svoji činnost - dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím - poskytovat první pomoc při úrazu - umět pracovat s jednoduchou technickou dokumentací - orientovat se v pracovních postupech a návodech - poznávat úlohu techniky v životě člověka - si uvědomit vliv techniky na životní prostředí - poznávat na základě ukázek lidové zvyky, tradice a řemesla	závitořezné nástroje a elektrické pájedlo; rejsek, pila (děrovka, lupenková, rámová), vrut, pilník Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - pracovní postupy - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při drobném poranění Technologické postupy - technické náčrty - výkresy a návody Úloha techniky v životě člověka - zneužití techniky - technika a životní prostředí Řemesla a tradice - zpracování materiálů – výstavy, film, video - lidové zvyky, tradice, řemesla	MkV – Kulturní rozdíly
- rozlišovat různé druhy materiálů a znát jejich vlastnosti - pracovat s různými materiály podle konkrétních možností vyučujícího a žáků - zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - dovést pracovní postupy do finálního výrobku - umět háčkovat do kruhu a použít vzor složený z krátkých a dlouhých sloupků	<u>2. Práce s ostatními materiály</u> Práce s různými materiály - papír, modelovací hmoty, přírodniny, dle konkrétních možností - technologické postupy podle zpracovávaného materiálu - oděvní a bytové doplňky Základní dovednosti ručních prací: Háčkování - - háčkování do kruhu s využitím krátkých, dlouhých sloupků a řetízkových ok - zhotovení jednoduché kruhové pokrývky Pletení	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ekologické aktivity) Vztah člověka k prostředí M – číselná řada

- plést hladce, obrace, ubírat a přidávat oka - umět zhotovit střih, pracovat se střihem a látkou, zvládnout přípravné práce před strojovým šitím, šít na šicím stroji a výrobek vyžehlit - zvládnout některé ruční stehy, křížkovou výšivku, -znát časopisy pro ruční práce - správně vybrat a používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dodržovat technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytnout první pomoc při drobném úrazu	- pletení hladce a obrace, ubírání a přidávání ok Šití - zhotovení střihu - práce se střihem a látkou – přiložení střihu, špendlení, obkreslení, kličkování, stříhání, stehování - přípravné práce před strojovým šitím, šití na stroji, žehlení Vyšívání - zopakování základních ručních stehů – přední, zadní, perličkový, křížkový, smykový, kličkový - nové stehy – řetízkový, stonkový, obšivací - křížková výšivka - časopisy, estetické cítění Pracovní pomůcky - funkce a využití - jehla, nůžky, jehlice, háček, šicí stroj, špendlíky, náprstek Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - pracovní postupy - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při drobném poranění	Čj – Práce s literaturou
- dle návodu, náčrtu či plánu sestavit daný model - ovládat montáž a demontáž jednoduchých předmětů a zařízení (jízdní kolo) - provádět údržbu jednoduchých předmětů a zařízení - pracovat s vhodnými nástroji	<u>3. Práce montážní a demontážní</u> Stavebnice - práce s elektrotechnickými stavebnicemi - jednoduché montážní a demontážní práce (jízdní kolo) - jednoduché údržbářské práce – opravy školních pomůcek a zahradního náradí Práce s návodem, náčrtem, plánem, schématem Nástroje: šroubovák, maticový klíč - hygiena a bezpečnost práce	F – elektrický obvod

- dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy - poskytnout 1. pomoc při úrazu	- první pomoc při drobném poranění	
- umět volit správné postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě - umět jednoduše aranžovat květiny - umět volit správné postupy při pěstování vybraných druhů rostlin - znát některé léčivé rostliny, vědět o jejich účincích, znát zásady hygieny a bezpečnosti práce - prokázat základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty - používat vhodné pracovní pomůcky a provádět jejich údržbu	<u>4. Pěstitelské práce a chovatelství</u> Základní podmínky pro pěstování - zakládání pařeniště, výživa rostlin - ochrana rostlin a půdy Zelenina - pěstování vybraných druhů kořenová zelenina (výsev, jednocení) košťálová zelenina (předpěstování sadby, výsadba) Okrasné rostliny - pěstování vybraných okrasných dřevin a květin - aranžování, jednoduchá vazba květin - vegetativní rozmnožování Ovocné rostliny pěstování ovocných rostlin množení, výživa, ochrana ovocných rostlin Léčivé rostliny, koření - sběr léčivých rostlin - alergie - rostliny jako drogy a jejich zneužívání Chovatelství - chov domácích zvířat - zásady krmení a ošetřování - hygiena a bezpečnost chovu Pracovní pomůcky - funkce a využití - konévka, květináč, truhlík, kypřicí kolík, hrábě, motyčka, klíčidlo, lopatka, váza, rýč Organizace práce - pořádek pracoviště	EV – základní podmínky života – půda – zdroj výživy, rekultivace P – rostliny P – živočichové OSV – organizace vlastního času

- dodržovat technologickou kázeň a zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytnout první pomoc při úrazu na zahradě a při úrazu způsobeného zvířaty	- hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při poranění při práci na zahradě a chovu zvířat	
- orientovat se v rozpočtu domácnosti a chovat se hospodárně - umět uklidit WC, vyčistit čalounění - ovládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti - orientovat se v návodech k obsluze běžných spotřebičů používaných v domácnosti - používat vhodné čisticí prostředky - správně zacházet s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením - provádět drobnou domácí údržbu - dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy v domácnosti - poskytnout první pomoc při úrazu elektrickým proudem	<u>5. Provoz a údržba domácnosti</u> Finance a provoz domácnosti - rozpočet rodiny – příjmy a výdaje, platby - energie, voda a jejich úspora Údržba v domácnosti - úklid WC - vyčištění koberce a čalouněného nábytku - údržba oděvů a textilií – praní, ždímání prádla - obsluha a údržba spotřebičů – pračka, žehlička - prací a čisticí prostředky a zacházení s nimi Pracovní pomůcky - funkce a využití - vědro, hadr, koště, vysavač, žehlička, pračka, kolíčky, šňůra na prádlo Organizace práce - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při poranění při práci v domácnosti, úraz elektrickým proudem	M – Sčítání a odčítání v oboru do 10 000 VZ – osobní hygiena
- umět používat kuchyňský inventář - bezpečně obsluhovat spotřebiče - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce - umět poskytnout 1. pomoc při úrazech v kuchyni	<u>6. Příprava pokrmů</u> Kuchyně - vybavení kuchyně, využití moderní techniky a moderního nádobí - udržování pořádku a čistoty pracoviště - bezpečnost a hygiena provozu - zásady 1. pomoci při úrazech v kuchyni Potraviny	VZ – Zdravý způsob života, výživa a zdraví MkV – Kulturní rozdíly

- odhadnout množství surovin pro vaření - konzervovat ovoce a zeleninu - vhodně skladovat potraviny - připravovat pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy - zhotovit vánoční cukroví - dodržovat základní zásady stolování a obsluhy u stolu - prostřít slavnostní stůl	- odhad množství potřebných potravin, jejich přibližná cena a množství - způsoby konzervace ovoce a zeleniny - sušení, mražení - uchování potravin Příprava pokrmů - studená kuchyně, tepelné úpravy potravin - mražené polotovary - pečení - vánoční cukroví, dorty za studena - zasmažky, omáčky - zásady zdravé výživy Úprava stolu a stolování - stolování: zásady správného stolování - slavnostní stolování - zdobné prvky a květiny na stole	
- mít přehled o trhu práce - posoudit své kvalifikační, zdravotní a osobnostní možnosti - posoudit své možnosti profesní, případně pracovní orientace s přihlédnutím k potřebám běžného života - využít profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání	<u>7. Svět práce</u> Trh práce - povolání lidí - druhy pracovišť - charakter a druhy pracovních činností - požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní Volba profesní orientace - základní principy - osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav - osobní vlastnosti a schopnosti - vlivy na volbu profesní orientace - práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb - dle možností navštívit úřad práce, odborná učiliště, burzu škol - dle možností exkurze na různá pracoviště	Ov – pracovní uplatnění VZ – sebepoznání a seberegulace

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

Ročník: 9.

Očekávané výstupy školy	Učivo	Přesahy, vazby
Žák by měl: - mít základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech - provádět jednoduché práce s technickými materiály a dodržovat technologickou kázeň - kov pomocí daných nástrojů orýsovat, ohýbat, štípat, řezat, pilovat, stříhat, rovnat, probíjet, vrtat, nýtovat, spojovat šrouby, sekát, tepat, pájet, měřit posuvným měřítkem, řezat ručně závity, vyznat se v technických výkresech, zvládnout technický náčrt - měl řezat, pilovat, vrtat, brousit, leštit, lepit, tvarovat a spojovat teplem plasty - znát jejich různou povrchovou úpravu, umět dřevo spojovat různými technikami - řešit jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	<u>1. Práce s technickými materiály</u> Materiály <i>Práce s kovem</i> - materiály: ocel, litina, měď, hliník, zinek, cín, dural, mosaz, bronz - orýsování, ohýbání, štípání, řezání, pilování, stříhání, rovnání, probíjení, vrtání, nýtování, spojování šrouby, sekání, tepání, pájení, ruční řezání vnitřního a vnějšího závitu, měření posuvným měřidlem (s přesností na 0,1 mm) - základy technického zobrazování a čtení technických výkresů (kótování, měřítko), technické náčrty, výkresy <i>Práce s plasty</i> - seznámení s nejběžnějšími druhy plastů – lehčený polystyrén, polyethylen, PVC, organické sklo - řezání, pilování, vrtání, broušení, leštění, lepení, tvarování, spojování teplem, zasklívání obrázků <i>Práce se dřevem</i> - prohloubení učiva o druzích a struktuře dřev - povrchová úprava dřev: lepidla a nátěrové hmoty, natírání, tmelení, lakování, broušení - spojování dřeva čepováním, plátováním, kolíkováním, pokosem Pracovní pomůcky - funkce a využití - svěrák, kovadlina, měřidlo, úhelník, rýsovací jehla, kleště, kladivo, důlčík, nůžky na plech, pilník, drátěný kartáč, pilka na železo, průbojník,	OSV – kreativita OSV – sebepoznání a sebepojetí OSV – spolupráce a soutěživost OSV – Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti M – bod, úsečka, přímka, rovinné útvary, úhel M – bod, přímka, úsečka, rovinné útvary, úhel

- organizovat si svoji činnost - dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím - poskytovat první pomoc při úrazu - umět pracovat s jednoduchou technickou dokumentací - orientovat se v pracovních postupech a návodech - poznávat úlohu techniky v životě člověka - si uvědomit vliv techniky na životní prostředí - poznávat na základě ukázek lidové zvyky, tradice a řemesla	vrták, vrtačka, přitažník, hlavičkář, sekáč, posuvné měřidlo, závitořezné nástroje a elektrické pájedlo; rejsek, pila (děrovka, lupenková, rámová), vrut, pilník Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - pracovní postupy - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při drobném poranění Technologické postupy - technické náčrty - výkresy a návody Úloha techniky v životě člověka - zneužití techniky - technika a životní prostředí Řemesla a tradice - zpracování materiálů – výstavy, film, video - lidové zvyky, tradice, řemesla	M – Volné rovnoběžné promítání – kreslení náčrtů EV – Lidské aktivity a problém životního prostředí (odpady a příroda) MkV – Kulturní rozdíly
- rozlišovat různé druhy materiálů a znát jejich vlastnosti - pracovat s různými materiály podle konkrétních možností vyučujícího a žáků - zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - dovést pracovní postupy do finálního výrobku - umět háčkovat náročnějšími vzory	<u>2. Práce s ostatními materiály</u> Práce s různými materiály - papír, modelovací hmoty, přírodniny, dle konkrétních možností - technologické postupy podle zpracovávaného materiálu - oděvní a bytové doplňky Základní dovednosti ručních prací Háčkování - - zdokonalování háčkovacích technik, náročnější vzory – skupinky s využitím krátkých a dlouhých sloupků a řetízkových ok	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ekologické aktivity) Vztah člověka k prostředí

- umět plést dle vzoru - umět pracovat se stříhem a šít na stroji, prát a žehlit - dokázat překreslit náročnější vzor, vyšít ho a dokončený výrobek vyžehlit - správně vybrat a používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dodržovat technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytnout první pomoc při drobném úrazu	- časopisy s danou tematikou Pletení - - zkvalitnění pletařských dovedností, pletení dle jednoduchého vzoru Šití - procvičování základních ručních stehů - příprava stříhu, výběr látky, odhad spotřeby látky, práce se stříhem - šití na stroji – otáčení, přišití, zapošívání - začistištění výrobku, praní, žehlení Vyšívání - výběr materiálu a vzoru - překreslení vzoru, křížková výšivka - konečná úprava výrobku - časopisy s danou tematikou, móda Pracovní pomůcky - funkce a využití - jehla, nůžky, jehlice, háček, šicí stroj, špendlíky, náprstek Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - pracovní postupy - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při drobném poranění	M – číselná řada Čj – práce s literaturou
- dle návodu, náčrtu či plánu sestavit daný model - sestavit jednoduchý elektrický obvod - provádět údržbu jednoduchých předmětů a zařízení - umět vyměnit žárovku, zářivku, pojistky	<u>3. Práce montážní a demontážní</u> Stavebnice - práce s elektrotechnickými stavebnicemi - jednoduché elektrické obvody - jednoduché údržbářské práce – opravy školních pomůcek a zahradního nářadí - výměna pojistek, žárovky, zářivky Práce s návodem, náčrtem, plánem, schématem	F – elektrický obvod

- pracovat s vhodnými nástroji - dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy - poskytnout 1. pomoc při úrazu	Nástroje: šroubovák, maticový klíč - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při drobném poranění	
- umět volit správné postupy při pěstování vybraných rostlin - volit správné postupy při pěstování vybraných druhů rostlin, hnojit - pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě - udržovat trávník - znát některé léčivé rostliny - prokázat základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty - používat vhodné pracovní pomůcky a provádět jejich údržbu	<u>4. Pěstitelské práce a chovatelství</u> Základní podmínky pro pěstování - zakládání kompostu, zásady správného hnojení (chlévková mrva, průmyslová hnojiva) Zelenina - pěstování náročnějších druhů - sklizeň a skladování Okrasné rostliny - pěstování květin v hydroponii - pěstování letniček, dvouletků, trvalek - ošetřování trávníku Ovocné rostliny - ošetřování ovocných stromů - výsadba, přihnojování, řez stromů - škůdci ovocných rostlin - sklizeň a uložení ovoce. Léčivé rostliny, koření: - sběr léčivých rostlin - pěstování vybraných druhů - sušení, užití Chovatelství - chov drobných hospodářských zvířat (holubi, slepice, králíci) - hygiena a bezpečnost chovu - kontakt se zvířaty, nemoci Pracovní pomůcky - funkce a využití - konévka, květináč, truhlík, kypřící kolík, hrábě, motyčka, klíčidlo, lopatka, váza, rýč	Ch – organické a anorganické sloučeniny P – rostliny P – živočichové – škůdci M – sčítání a odčítání v oboru

- dodržovat technologickou kázeň a zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytnout první pomoc při úrazu na zahradě a při úrazu způsobeného zvířaty	Organizace práce - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při poranění při práci na zahradě a chovu zvířat	
- provádět jednoduché operace platebního styku - ovládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti - orientovat se v návodech k obsluze běžných spotřebičů používaných v domácnosti - chovat se ekologicky a úsporně - znát služby pro domácnost ve svém okolí - používat vhodné čisticí prostředky - správně zacházet s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením - provádět drobnou domácí údržbu - dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy v domácnosti - poskytnout první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií	<u>5. Provoz a údržba domácnosti</u> Finance a provoz domácnosti - hotovostní a bezhotovostní platební styk – bankomat, peněžní ústav, spořicí, služby pošty Údržba v domácnosti - údržba a úklid - ochrana a údržba domácích spotřebičů - "velký" úklid bytu, mytí oken - ekologické chování v domácnosti – úspora, třídění odpadu - služby – inzerce - údržba oděvů a textilií – praní, ždímání prádla - čištění skvrn - prací prostředky a zacházení s nimi Pracovní pomůcky - funkce a využití - vědro, hadr, koště, vysavač, žehlička, pračka, kolíčky, šňůra na prádlo Organizace práce - pořádek pracoviště - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při poranění při práci v domácnosti, úraz elektrickým proudem, chemikálií	M – počítání s penězi EV – ochrana životního prostředí VZ – osobní hygiena Ch – anorganické sloučeniny
- umět používat kuchyňský inventář - bezpečně obsluhovat spotřebiče	<u>6. Příprava pokrmů</u> Kuchyně - vybavení kuchyně, využití moderní techniky a moderního nádobí	

- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce - umět poskytnout 1. pomoc při úrazech v kuchyni - odhadnout množství surovin pro vaření - spočítat náklady na vaření - vhodně skladovat potraviny - být seznámen s informacemi o potravinách - připravovat pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy - připravit minutku, pečení, konečnou úpravu masa - dodržovat základní zásady stolování a obsluhy u stolu - prostřít slavnostní stůl	- udržování pořádku a čistoty pracoviště - bezpečnost a hygiena provozu - zásady 1. pomoci při úrazech v kuchyni Potraviny - odhad potravin – cena, množství - koření - vzorník - skladování potravin, data trvanlivosti - obsah tuků, cukrů a energie Příprava pokrmů - složitější moučníky - příprava minutky, pečeně - úprava masa, krájení masa - příprava jídel dle receptů, omáčky - zásady zdravé výživy Úprava stolu a stolování - stolovat hygienicky, kulturně a bezpečně - slavnostní stolování - zdobné prvky a květiny na stole	VZ – Zdravý způsob života, výživa a zdraví MkV – Kulturní rozdíly M - počítání s penězi Ch - přírodní látky
- znát pracovní činnosti vybraných profesí a mít přehled o učebních oborech a středních školách - prokázat v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - být seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání - být seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů	<u>7. Svět práce</u> Možnosti vzdělávání - náplň učebních a studijních oborů - informace o dalším vzdělávání Zaměstnání - způsoby hledání - pohovor u zaměstnavatele - informační základna pro volbu povolání - problémy nezaměstnanosti - úřady práce - práva a povinnosti vyplývající z pracovního poměru Podnikání - nejčastější formy podnikání - drobné a soukromé podnikání	Ov – školství v ČR OSV – Osobní rozvoj VZ – stres a jeho vztah ke zdraví Inf – Internet – hledání práce přes webové rozhraní Ov – lidská práva

- mít přehled o trhu práce, učebních oborech a středních školách, o možnostech dalšího vzdělávání, zaměstnání a poradenských službách	- dle možností navštívit úřad práce, odborná učiliště, burzu škol - besedy s výchovnou poradkyní školy - dle možností exkurze na různá pracoviště	D – vstup ČR do EU
--	--	---------------------------

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

struktura

Právní souvislosti

- § 12 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon
- § 8 vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy
- Manuál pro tvorbu ŠVP v základním vzdělávání, VÚP Praha 2005

6.1 Pravidla hodnocení žáků

Hodnocení žáků je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu probíhajícího ve škole. Je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce (ale i mimo ni) po celý školní rok. Při hodnocení žáků jsou nám oporou platné zákony a Klasifikační řád školy, který obsahuje podrobnější informace.

Při hodnocení žáků uplatňují všichni učitelé tyto **obecné zásady** :

- Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, tj. informaci o tom jak danou problematiku zvládá, co se naučil, v čem se zlepšil, v čem dělá chyby.
- Učitel hodnotí konkrétní ověřovaný problém, nehodnotí osobu žáka. Neuplatňuje mocenské postoje vůči žákům, ale vytváří bezpečné prostředí založené na partnerském vztahu k žákům.
- S chybou či nedostatkem se dále pracuje, chyba je součástí procesu každého učení, práce s chybou je příležitostí ke zlepšení.
- Součástí hodnocení musí být konkrétní návod, rada jak má žák dále postupovat, aby nedostatky odstranil.
- Hodnocení musí být pro žáky motivující, mělo by vést k pozitivnímu vyjádření.
- Učitel se snaží o oslabování vnější motivace žáků - motivace prostřednictvím známek a vede žáky k posilování vnitřní motivace, která je pro proces učení významnější.
- Hodnocení nesmí být zaměřeno na srovnávání žáka se spolužáky, soustředíme se na individuální pokrok každého žáka (nesmí docházet na rozdělování žáků na schopné a neschopné, úspěšné a neúspěšné).
- Učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt. Přihlíží k věkovým a individuálním zvláštěnostem žáků, k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici (dlouhodobá nemoc, změny v rodinných poměrech aj.)
- Žáci jsou vedeni k sebehodnocení, učí se hodnotit individuální výsledek práce a přínos pro druhé. Učí se posoudit vynaložené úsilí i svoje možnosti a rezervy.
- Žáci musí být předem seznámeni s výukovými cíly a musí znát kritéria pro hodnocení.
- Hodnocení žáka zahrnuje kromě prospěchu i jeho píli a přístup ke vzdělávání.

6.1.1 Závazné formy hodnocení

Ve všech ročnících mohou být žáci i hodnoceni slovně – dle dohody či žádosti rodičů, či na doporučení SPC. Hodnocení je adresné a obrací se k tomu, komu je určeno - k žákovi. Z hodnocení musí být zřejmá úroveň, které žák dosáhl ve vztahu k očekávaným výstupům, zahrnuje všechny vyučované předměty. V případě problémů žáka obsahuje doporučení, jak neúspěchy odstranit.

Stupně a kritéria klasifikace chování, klasifikace v povinných a nepovinných předmětech a v zájmových útvarech jsou podrobně rozpracovány v Klasifikačním řádu školy.

Kritéria hodnocení v jednotlivých předmětech schvaluje metodické sdružení, pro učitele jsou závazná a žáci jsou s nimi seznámeni na začátku školního roku.

6.1.2 Podklady pro klasifikaci a hodnocení

Podklady učitel získává:

- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- průběžným diagnostickým pozorováním žáka
- zkouškami písemnými, ústními, praktickými, pohybovými
- didaktickými testy
- sledováním aktivity žáka, jeho píce a snahy o zlepšení
- analýzou zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů
- zaznamenáváním změn v chování žáka, v jeho postojích a dovednostech

Učitel konzultuje své závěry s ostatními vyučujícími, přihlíží ke zprávě psychologa, popřípadě lékaře. Hodnocení musí být objektivní, ale mělo by mít smysl pozitivní motivace a podpory osobního rozvoje žáka.

6.2 Autoevaluace školy

Autoevaluace školy je systematické posuzování činnosti školy plánované ve Školním vzdělávacím programu. Výsledky autoevaluace slouží jako zpětná vazba ke korekci vlastní činnosti a jako východisko pro další práci školy. Provádějí ji účastníci vzdělávacího procesu - vedení školy, učitelé, žáci. Evaluace nám má pomáhat jak nejlépe postupovat ve výuce i výchově tak, abychom viděli výsledky své práce a měli jasný smysl práce.

6.2.1 Oblasti autoevaluace

Při hodnocení se zaměřujeme na tyto následující oblasti :

- podmínky vzdělávání
- průběh vzdělávání a jeho výsledky
- klima školy a vztahy s rodiči
- řízení školy, kvalita pedagogických pracovníků, další vzdělávání pedagogických pracovníků

6.2.2 Cíle a kritéria autoevaluace

Cíle a kritéria v oblasti podmínek vzdělávání:

- materiální vybavení školy slouží všem žákům bez ohledu na jejich zdravotní omezení či postižení
- odborné učebny (pracovní dílna, keramická dílna, kuchyňka, počítačová učebna) jsou maximálně využívány
- žáci se specifickými poruchami učení mají k dispozici speciální výukové pomůcky, se kterými pracují podle návodu učitele
- distribuce pracovních sešitů, výukových a zaměstnávacích pomůcek a audiovizuální techniky do tříd je rovnoměrná

Cíle a kritéria v oblasti průběhu vzdělávání a jeho výsledků:

- vzdělávací program je v souladu s RVP ZP – LMP (ve školním roce 2006/2007 v souladu se vzdělávacím programem č.j. 22 980/97-22, zvláštní škola a vzdělávacím programem č.j. 24 035/97-22, pomocná škola)
- vzdělávání žáků probíhá s ohledem na jejich individuální zvláštnosti a potřeby
- metody výuky přispívají k rozvoji klíčových kompetencí
- výuka je pestrá tak, aby žáky zaujala, udržela jejich pozornost a vycházela vstříc rozmanitým potřebám jednotlivých žáků
- vyučující poskytují žákům prostor pro samostatné objevování, tvůrčí a praktické činnosti
- žáci mají prostor k vyjadřování vlastních názorů, tvoří otázky i odpovědi, komunikují s učitelem i spolužáky
- žáci i rodiče souhlasí s daným způsobem hodnocení
- žáci mají zájem o účast ve školních soutěžích, v kroužcích, kde mohou uplatnit dovednosti a činnosti, ve kterých vynikají

Cíle a kritéria v oblasti klimatu školy a vztahů s rodiči:

- škola má příjemné a bezpečné prostředí s vybavením, které odpovídá potřebám školy
- vztahy mezi učiteli, žáky a rodiči jsou partnerské
- rodiče jsou spokojeni s daným způsobem informování o prospěchu a chování jejich dětí
- účast rodičů na třídních schůzkách je více než 50%
- klima ve vyučovací hodině je přátelské a motivující, žáci mají důvěru k učiteli
- učitelé se chovají k sobě navzájem vstřícně a s respektem

- vedení školy se chová k učitelům vstřícně a s respektem
- ve škole se daří odhalovat projevy šikany a preventivně působit proti šikaně

Cíle a kritéria v oblasti řízení školy, kvality pedagogických pracovníků a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

- vedení školy tvoří zázemí učitelům, je přípustné dialogu a navrhovaným pozitivním změnám pokud pro to jsou podmínky
- vedení školy spolupracuje s rodiči, vychází jim vstříc, zajímá se o jejich připomínky
- efektivně se hospodáří s finančními prostředky
- učitelé mají promyšlené cíle, metody a nástroje výuky, výuka je přiměřeně náročná, učitel je žákovi oporou při řešení úkolů
- učitelé se aktivně zapojují do života školy
- pedagogičtí pracovníci se systematicky vzdělávají

6.2.3 Nástroje autoevaluace

Pro sebehodnocení používá škola řadu různých nástrojů tak, aby výsledný obraz fungování školy byl komplexní a co nejobektivnější.

Škola používá tyto autoevaluační nástroje:

- rozbor dokumentace školy
- rozhovory s učiteli, s rodiči, se žáky
- skupinové diskuse v rámci metodického sdružení apod.
- dotazníky pro rodiče, učitele a žáky
- srovnávací testy, dovednostní prověrky
- hospitace

A dalšími nástroji hodnocení jsou:

- vybavenost školy
- hospodaření školy + inventarizace
- správa budovy
- granty a dotace

6.2.4 Časové rozvržení evaluačních činností

září, říjen

- hodnocení práce učitelů vedením školy
- projednání struktury autoevaluace školy na pedagogické radě
- zhodnocení profesního rozvoje učitelů, přínos dalšího vzdělávání pedagog. pracovníků
- změny v náplni práce jednotlivých učitelů na základě posouzení kvality práce v předchozím období (např. určení vedoucího metodického sdružení, správce kabinetu, apod.)
- kontrola technického stavu budovy – opatření
- na základě požadavků dovybavit třídy a ŠD pomůckami

listopad, prosinec

- vyhodnocení účasti rodičů na třídních schůzkách a na akcích školy v předcházejícím školním roce, případně stanovení opatření, která povedou ke zvýšení zájmu rodičů o školu a spolupráci s ní

leden, únor, březen

- srovnávací prověrky, dovedností testy a jejich vyhodnocení

duben, květen

- dotazníky pro učitele, pro rodiče

červen

- dotazník pro žáky 9. ročníků
- realizace dlouhodobých opatření - změny v učebních plánech, zařazení volitelných předmětů na základě zájmu žáků v uplynulém školním roce
- vyhodnocení efektivity projektových dnů, ve kterých se realizovala náplň průřezových témat

červenec, srpen

- zpracování všech výsledků do Výroční zprávy o činnosti školy

v průběhu celého roku

- hospitační činnost
- spolupráce s rodinami žáků
- autoevaluační činnosti učitelů

KLASIFIKAČNÍ ŘÁD

Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění.

1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

1. Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.
2. Zásady hodnocení jsou schváleny Školskou radou a projednány na pedagogické poradě.
3. Za první pololetí se vydává škola žákovi výpis z vysvědčení; za druhé pololetí vysvědčení.
4. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy.
5. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
6. Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.
7. Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.
8. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
9. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.
10. Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
11. Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
12. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
13. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
14. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

15. Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.

16. Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.

17. Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.

18. Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
- na třídních schůzkách
- před koncem každého klasifikačního období,
- případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.

19. Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

20. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

21. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

22. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

23. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

24. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

25. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

26. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

27. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně, nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

28. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

1.2 Zásady pro hodnocení chování ve škole

1. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.
2. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.
3. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
4. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
5. Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.
6. Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
 - průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
 - na třídních schůzkách,
 - před koncem klasifikačního období,
 - okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu.

2. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
2. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
3. Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.
4. Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
 - co se mu daří,
 - co mu ještě nejde.
 - jak bude pokračovat dál.
5. Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
6. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

3. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristiku, včetně předem stanovených kritérií

3.1 Stupně hodnocení prospěchu

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – výborný,**
- 2 – chvalitebný,**
- 3 – dobrý,**
- 4 – dostatečný,**
- 5 – nedostatečný.**

Co se klasifikuje

1. Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:
 - ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
 - schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
 - kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
 - aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
 - přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
 - kvalita výsledků činností,
2. Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:
 - s převahou teoretického zaměření
 - s převahou praktického zaměření

- s převahou výchovného zaměření

3.1.1 Výchovně vzdělávací výsledky předmětů s převahou teoretického zaměření se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti.

Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických

úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

3.1.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky.

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře

přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

3.1.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební, branné a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění,

estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost a brannost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku, brannost a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost a brannost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

3.2 Stupně hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 – velmi dobré,
- b) 2 – uspokojivé,
- c) 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

3.3 Celkový prospěch žáka

je hodnocen v prvním až devátém ročníku školy těmito stupni:

- a) prospěl s vyznamenáním
- b) prospěl
- c) neprospěl

Žák je hodnocen stupněm

- a) **prospěl (a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 1 písm. e),
- b) **prospěl (a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- c) **neprospěl (a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

3.4 Hodnocení práce v zájmových útvarech

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) pracoval(a) úspěšně,
- b) pracoval(a).

4. Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií

1. O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

2. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
3. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
5. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení práce žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

5. Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou

2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

6. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

- Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky :
 - soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
 - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
 - různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
 - analýzou různých činností žáka,
 - konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (SPC,PPP)
 - rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.
- Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování

v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

3. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky – současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.
4. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
5. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do přílohy třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
6. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
7. Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.
8. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.
9. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:
 - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
 - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
 - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí,
 - učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné,
 - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
 - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.
10. Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

7. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

7.1 Komisionální zkouška

1. Komisionální zkouška se koná v těchto případech:
 - má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
 - při konání opravné zkoušky.
2. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
3. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
4. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
5. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíší všichni členové komise.
6. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
7. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
8. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.
9. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

7.2 Opravná zkouška

1. Opravné zkoušky konají:
 - žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
 - žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.

Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

4. Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

5. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který koná opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)

Žák vykonal dne opravnou zkoušku z předmětus prospěchem

Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)

Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu zůstává nedostatečný.

8. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.

2. **Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl.** Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

5. Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

9. Výchovná opatření

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření.

1. **Ředitel** může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu a po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti,

- občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
2. **Třídní učitel** může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících a po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
 3. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
a/ napomenutí třídního učitele
b/ důtku třídního učitele
c/ důtku ředitele školy
 4. Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele.
 5. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.
 6. Třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
 7. Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky zaznamená třídní učitel do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.
 8. Výše uvedená výchovná opatření se udělují ve třídě před všemi žáky.